בעזהי"ת

מדריך לכשרות

כולל ידיעות, דיונים ובירורים בעניני כשרות

חודש כסלו ה'תש"מ, קונטרס ל', כרך ח'

יוצא לאור ע"י

וועד הכשרות

ארגון מוקדש לתיקון מצב הכשרות

באמצעים של בירור, חקירה ודרישה,
התיעצות, הודעה, והצעה

מדריך לכשרות

— ירחון דהתאחדות הקהלות —

כולל תשובות, מכתבים ובירורים בענין כשרות המאכלים

מעגליך אז דער „מדריך" איז א נייער גליון ביי אייך אין שטוב, אבער באמת ווערט דער מדריך שוין געדרוקט זייט תשל"ד לפ"ג. (מיר שיקען אייך פריערדיגע מדריכים כדי איהר זאלט באקאנט ווערן מיט דעם פאָרמאַט פון מדריך).

דער „מדריך" ווערט ארויסגעגעבן פאר אייערט וועגן און לטובת דעם ציבור וועלכער פארלאנגט דעם אמת וועגן כשרות.

דער „מדריך" ברענגט אייך די שווער־געפונענע פאַקטן וועלכע איהר קענט נישט אליין געוואויר ווערן, און אויך נישט געפינען אין קיין שום אנדערן ירחון, קונטרס, אדער בלאט.

שטעלט אויס דעם אבאנענטן פאָרם און ווערט היינט א חבר צום „וועד הכשרות". לטובתך, לטובת הציבור ולמען האמת והצדק.

אין אַמעריקע

1 יאָר .... $ 6.00

2 יאָר .... $ 11.00

3 יאָר .... $ 16.00

בייגעלייגט איז די סומע פון ...... $

☐ 1 יאָר ☐ 2 יאָר ☐ 3 יאָר

נאָמען ....

אַדרעס ....

שטאַט .... לאַנד .... זיפ נומער (פאסט געגענט).......

צייכענט אָן אויב דאָס איז א באנייאונג אַדער א נייע סובסקריפשאָן.

☐ אלטער מעמבער
☐ נייער מעמבער

שימו לב

ניקור החלב

לעצטענס האט זיך געטומעלט וועגן די אמעריקאנער סיסטעם פון רייניגען די פעטענס (מנקר זיין).

בקיצור, עס האנדעלט זיך וועגן צווייַ פלעצער אין די בהמה וואו מען איז נישט מנקר ווי עס באדארף צו זיין: 1) פעטענס ביי די רויטע פלייש (tender line); 2) ביי די plate צווישען צוויי פליישען.

באמת איז דאס א הלכה'דיגע פראגע וועלכע ווערט באהאנדעלט אין שו"ע יו"ד סי' ס"ד סעי' ז' וי"ב, עי' רמ"א צוויי מנהגים.

די אמאליגע מנהגים אין די שטעטלעך (לויט די הדרכה פון די גדולים ז"ל פאר די מלחמה), זענען געווען געטיילט.

אין אונגארן און גאליציע האט מען זיך געפירט נישט מנקר זיין אין טייל מקומות; אין רוסלאנד און די ליטא האט מען זיך געפירט לחומרא און מען האט מקפיד געווען מנקר צו זיין.

היינט צו טאג איז אויך געטיילט די מנהגים צווישען אמעריקא און ארץ ישראל. אין א"י איז מען מקפיד מנקר צו זיין, און אויך אין אמעריקע האט מען פאר די קריג ביי טייל ערטער מנקר געווען. אבער די בוטשערס וועלכע זענען געקומען דאָ אין לאַנד נאך די קריג, זענען נישט מנקר ביי די מקומות. [אפילו די וועלכע ווייסען יא ווי אזוי ריכטיג מנקר זיין (ליידער זענען פאראן בוטשערס וועלכע זענען בכלל נישט גוט באקאנט אין ניקור)].

מיר דרוקען איבער די מודעה וועגן די פראגע פון ניקור החֵלב אין וועלכע עס ווערט ארויסגעברענגט להלכה ולמעשה זיך צו פירען אזוי ווי אין אונגארן און גאליציע. דער פסק איז אויך די שטעלונג פון „ועד הכשרות" עפ"י הוראת המפקח הגאב"ד מדעברעצין שליט"א.

טראץ דעם, ווילן מיר ארויסדרוקען אונזערע רעזערוואציע איבער דעם ענין.

היות די יוצאי ליטא און א"י און אויך טייל פון די אלטע איינוואוינער אין אמעריקע זענען מחמיר אין די הלכה, איז וויכטיג מודיע צו זיין וועלכער בוטשער פירט זיך נישט לויט די חומרא, כדי די וועלכע קומען פון פלעצער וואו מען פלעגט מחמיר זיין, זאלען קענען נזהר זיין.

עס ליגט אויך אן אחריות אויף די בוטשערס מודיע צו זיין זייער פיהרונג פאר דעם ברייטען ציבור.

„גענידעלטע" עופות

וועגן די פראגע פון גענידעלטע עופות, וואס איז לעצטענס נתעורר געווארן, זענען די פאַקטן ווי פאָלגענד:

א) די רעגירונג פארלאנגט אז יעדע לעבעדיגע עוף זאל ווערן געאונפט (inject) וועגן געזונדהייט־פארזיכערונג, קעגן קראנקהייטן.

ב) די נירעל ווערט ארייגעגעבן אין גענאק פון עוף, רוב מאל דורך א מאשין און טייל מאל דורך הענט.

ג) די הלכה׳דיגע פראבלעם איז, אז אפשר איז די נידעל געגאנגען טיפער ווי געוואונטשן און געלעכערט די סימנים פאר די שחיטה און מטריף געווען דעם עוף.

ד) דער ביד"צ פון ירושלים האט באשטעטיגט אז אין א"י איז די שאלה אן ערנסטע, ווייל די נידעל קען צוקומען ביז די סימנים, און מען זאל זיך נישט באנוצען מיט גענידעלטע עופות.

ה) דאָ אין אמעריקע האבן די רבנים שליט"א פעסטגעשטעלט אז מען דארף נישט חייש זיין, ווייל די נידעל קומט נישט צו ביז די סימנים.

ו) די רעגירונג אונטערזוכט די עופות נאך דעם ווי זיי ווערן בייאונפט צו מאכען זיכער אז עס איז „עפעקטיוו".

ז) אויב דער נידעל גייט נישט אריין אין פלייש נאר אין א הוילקייט, ווי צ.ב.ש די סימנים, פארלירט זי איהר קראַפט.

ח) אלע עופות אין אמעריקע, אָהן קיין אויסנאם באקומען די נידלען. עס איז כמעט נישט מעגליך מחמיר צו זיין.

די שטעלונג פון רבנישן ראַט פון דעם „וועד הכשרות" ובראשם הגאב"ד מדעברעצין שליט"א איז „פּאָרזיכטיקייט און וואַכזאַמקייט" אויף להבא.

ווייל, אויף דעם אופן ווי עס ווערט יעצט געטוהן איז גלייך צו די שאלה אין תשר׳ חת"ס יו"ד כ"א, ברית אברהם יו"ד כ"ב, באר יצחק יו"ד ד׳, וועלכע זענען מתיר אן ענליכע שאלה.

אבער, אזוי ווי די מאשינערי איז אן ענין חדש [„נייע ערפינדונג"], מוז דאס ווערן באטראכט מיט שבע חקירות ובדיקות [ווי באטאנט אין מדריך נומ. 20, עמ׳ כ"ג ל"א, אין צוזאמענהאנג מיט מאשין־מצות און מאסען שחיטה, און שחיטת „פען"].

אויף די מכשירים און משגיחים ליגט א חוב צו אונטערזוכן די דאזיגע מאשין פון צייט צו צייט, צו זיין זיכער אז עס איז נישט פארהאנען קיין ענדערונג און אז דער כשרות דערפון איז שטאנדהאפט.

הערת הציבור

. . . וכדאי לפרסם מה שענה לי טבח אחד כשהדגשתי שעל שלט של חנותו נדפס השם של רב שאינו גר בעירנו. שאלתי אותו „הלא המכשיר שלך אינו גד כאן מזמן רב, והאיך משגיח עליך״ ?

ענה לי : תאמין לי, שאינו פוחת עכשיו בביקורו מלשעבר, שגם כשגר כאן לא ביקר את חנותי אף פעם אחד, וממילא השגחתו בתוקפו אף כשאינו גד כאן, וממש אין שום נפקא מינה בסדר השגחתו והכשריו . . .

משה טויבער (ברוקלין)

תשובה:

לדאבון הציבור, כהנה וכהנה מעשים בכל המקומות, עד כדי כך שבערך 80-90 אחוזים מההכשרים ממשיכים בסדר הנ״ל. וביותר נפוץ המכשול אצל מכשירים שמייסדים הכשדם על נאמנותו של בעל־הבית של בית החרושת, בעה״ב הסיטוני, הטבח, הבודק, וכדומה. הם חותמים שמם בלי שום יחס לעצם החפץ, הרכבם, אופן עשייתם, וסדר כשרותם.

לכבוד המערכת

. . . ומה שאמרתי שלא לכתוב אודות שחיטה . . . לפי שישנם אלו שיבואו לידי קלקול, וטענה בפיהם, היות וגם מה שאני אוכל עכשיו אינו בדור להיתר, א״כ יותר ניחא לקנות בשר בהשגחת הא־יו, שלכל הפחות זול ביותר . . .

. . . העיד אותי מהקדמת הגה״צ מהרי״מ זצוק״ל בספרו חפץ חיים וז״ל : „ויודע אני כי יוכל להיות שימצאו אנשים שרצונם ותשוקתם ליתן דופי בחבריהם והרגילו א״ע בעון המר הזה . . . ואנשים כאלו כאשר ימצאו בספרי זה איזה קולה ולא ידקדקו כלל בהפרטים הנצרכים לזה ויתירו ע״ז כמה דברים אשר לא עלתה על לבי, ולא יהי׳ ג״כ לבם נוקפם ע״ז כי יתלו בספר הזה, אך אמדתי לא אמנע טוב להולכים בתמים בשביל אנשים כאלו, כמו שאמרו חז״ל באופן כזה בב״ב דף פ״ט ע״ב, אמרה, ומהאי קרא אמרה כי ישרים דרכי ד׳ צדיקים ילכו בם וגו׳״ עכ״ל.

מי״ר (ברוקלין)

מעדנים

מעדנים פראדוקטן פון בעלגי׳ האבן נישט די זעלבע השגחה סטנדארט ווי די מעדנים־פראדוקטן פון ברוקלין. די צוויי פירמעס האבן אנדערע בעלי־בתים. די פאבריקן וואו די פראדוקטן ווערן ערצייגט זענען אנדערע. כאטש עס ווערט פארשפרייט און פארקויפט דורך די זעלבע מעדנים־פירמא אין ברוקלין. די השגחות זענען אנדערע. און די אינהאלטן נישט די זעלבע לגבי כשרות. די בעלגישע פראדוקטן זענען נישט אין איינקלאנג מיט די פאָרשריפטן פון חרדישן ציבור.

לכבוד . . .

צו איז פאראנען א השגחה תמידית אדער בכלל א חילוק אין אינהאלטן צווישן די „פאסט סיריעלס (Post Cereals) וועלכע האבן אן השגחה־צעטל פון . . . אדער צי אָן די צעטל.

. . . ווי אזוי ערלויבט מען צו נוצן צעטלעך וועלכע קענען ווערן געקלעפט דורך סיי וועמען, עס מוז זיין געדרוקט אויף דעם שאכטל . . .

משה ווייס (ברוקלין)

תשובה:

א) די השגחה „סטיקערס״ האבן באמת קיין שום תוקף. די זעלבע צעטלען ווערן געקלעפט אויף אלע מינים פון „פאסט״, אויף דעם צעטל שטייט נישט געשריבן אויף וועלכע פראדוקט די השגחה איז געגעבן געווארן און אויך נישט אויף וועלכע פירמא. די זעלבע צעטל ווערט גענוצט אויך אויף על מאלינא (El Molino) פראדוקטן א.ד.ג. (אין ניו־יארק זענען די קלעפעדיגע הכשרים־צעטלעך געגן די געזעץ).

ב) די „פאסט סיריעלס) האבן נישט קיין השגחה תמידית. זע מדריך וועגן אונזער באזוך דארט. די „פאסט סיריעלס״ מיט די השגחה־לייבעלס האבן נישט קיין שום הידור איבער די אנדערע אָן די לייבעלס.

דבר הפתיחה

מיר דרוקען איבער געוויסע ארטיקלען און באשרייבונגען וועגען שחיטות [פון פארגאנגענע מדריכים]. די באריכטען זענען בשעתם געשריבען געווארן נאך א סאך מיה און שוויס, במדה, במשקל, ובשיקול הדעת. די מדריכים האבן דעמאלט ארויסגעברענגט א גרויס איבערראשונג, טומעל, ספיקות, התחזקות, התעוררות, און דערצו אויך אן ויסערגעווענטליכע התנגדות ביי א טייל פון חרדישן ציבור.

נאך די אלע וועלכע האבען געהאט פראגן און טענות, האט קיינער נישט געפונען קיין זאַץ אדער געדאנק וועלעכער זאל זיין בכללות פאַלש. די בעלי דרשנים האבען נישט געקענט איבערצייגען עטוואס וואס איז נישט מדוייק. די פראבלעמען זענען נישט באהאנדעלט געווארן און נישט פארענטפערט געווארען.

רבותי! איהר דארפט וויסען אז די איינציגע מיטעל וואס איז געטוהן געווארן ביז היינט איבער די פראבלעמען פון מצב השחיטה איז געוועען צו שטערן די מעוררים בכל מיני תחבולות. קיין כללות׳דיגע תקנות אדער ממש׳דיגע ענדערונגען זענען נאך נישט געטוהן געווארן.

דער „ביעור" פון מדריך (ווי טייל האבען פארלאנגט) איז געגליכען צו א פרוי וועלכע רייניגט די הויז און שאַרט אונטער די שמוץ און שטויב אונטער די בעטען, עס זאל זיך נישט זעהן פאר די אויגן.

בפרטות האבען די שחיטה־באריכטען, באמת, זייער אסאך אויפגעטוהן לגבי בני תורה און אומפארטייאישע בעלי־בתים. פיל האבען געענדערט זייער מקור פון פלייש. דער ציבור איז מער אויף די וואַך וועגן די נקודות הכשרות וועלכע זענען ארויסגעברענגט געווארן. טייל האבן זיך אונטערגענומען אליין צו גיין צום שוחט און אלעס צוגרייטען על צד היותר טוב. באופן כללי, האַט יעדער צוגעשאקעלט „למיחש מיהו בעי"; דער „מדריך" רעדט זאך פאָרט עפעס ערנסטע ווערטער.

הגם עס זענען געמאכט געווארן קליינע שינויים לטובה ביי די שלאכט־הייזער, אבער דאס איז נישט דער טרייסט. דאס זענען, ליידער, נאר „טריטמענטס" אז די מחלה זאל זיך נישט פארשפרייטן. אבער דער „טומער" (געוויקס) איז נאך אלץ נישט ארויסגעהיילט. ווי דאקטוירים זאגען טייל מאל „מיר טוען דאס בעסטע וואס איז מעגליך, קיין אנדערע האָפענונג איז נישט פארהאנען ל"ע". א נאָרמאלער מענטש לאזט נישט נאָך; מען גיט נישט אויף אזוי לייכט. מען פאָרט אין אלע עקען, קיין מעקסיקא, ראטשעסטער א.ד.ג. צו טרעפען א רפואה פאר די עצם מחלה ל"ע, דערצו רייסט מען איין וועלטען. וואס מען איז נאד בכח, אז השי"ת זאל שיקען א ישועה.

טייערע ברידער, על אחת כמה וכמה ווען עס באריט כבוד שמים, דערצו פאר א ציבור, **טאר מען נישט זיצען מיט פארלייגטע הענט, און זאגן „מען קען נישט העלפען"**. איבערהויפט אז די דאקטוירים שרייען „יש תקוה". אמת, עס איז א גרויסע און קאמפליצירטע אפעראציע, אבער די מומחים זאגען אז עס מוז געטוהן ווערן, „יהי' מה שיהי'". און, בעזרת השם, וועלן מיר בל"נ נישט שווייגען ביז עס וועלען נישט זיין קיין ערנסטע ריכטיגע תיקונים.

איהר דארפט וויסען אז עס איז שוין היינט ב"ה פארהאנען עטליכע עופות־מארקעטס וועלכע זענען נישט איינגעשטעלט אויף מאסען פראדוקציע און אפילו אויך איין שלאכט־הויז פון גסות, וועלכע איז אויף א קליינעם פארמאט [וואס מען האט געהאלטן פאר אוממעגליך דאס צו באוויזן].

דעריבער, אנשטאט זיך פארענטפערן מיט אויסריידן לייגט ריכטיגער אריין אייערע כוחות מתקן צו זיין. איהר קענט אויסניצען א דרוק אויף די שלאכט־הייזער. איהר קענט פארלאנגען פון אייער קהלה זיי זאלען אויך אויפשטעלן א קליינע שחיטה.

צו די קריטיקירערס און געגנערס דארף געזאגט ווערן: די זעלבע כוחות און תחבולות מיט וועלכע איהר פראבירט אונטערצוהאקען דעם ווער, וואלט איהר אריינגעלייגט צו פארלאנגען א תיקון ביי די שחיטה־הייזער, אדער נאך בעסער — ביי די קהלות, וואלט שוין לאנג געווען א תיקון ממשי.

חשוב'ע ליינער: מוטשעט אייך נישט אויף נארישע תירוצים, טענה'ט נישט: „מי יראינו טוב", איך וויל זיך נישט אריינמישען; איך וויל אז מען זאל מתקן זיין, אבער עס זאל זיין „שלום עלי נפשי"; איך קען גארנישט טוהן דערצו, וכדומה נאך ענליכע אויסריידען פארוואס איהר ענדערט נישט אייער מקור פון פלייש. פון דעם וועט קיין תיקון נישט ארויסקומען. מוטשעט אייך מתקן צו זיין, **טוהט עפעס קאנסטרוקטיוו**. ארגאניזירט אז אייער קהילה זאל גרינדן א שחיטה, אויסהאלטן א שוחט ובודק אן קיין שום רווח פאר די קהילה. דער וועד איז גרייט צו העלפן למעשה מיט א פלאץ וואו צו שחט'ן און אויך שוחטים ובודקים לויט אייער געברויך. אראנזשירט מיט א בוטשער וועלכער וועט אויסארבעטן די פלייש, און איהר וועט דעמאלט ריכטיג קענען טענה'ן „שלום עלי נפשי".

כמאז ועד עתה, וועלן מיר איבער'חזר'ן אז מיר זענען גרייט מסביר צו זיין, און פעסטשטעלן פאר א פאראנטווארטליכן בי"ד אלעס וואס ווערט באריט אין די באריכטען, אך ורק למען טובת הענין.

מיר האפען אז דאס איבער'חזר'ן פון די פרקי השחיטה מיט מילואים וועט ארויסברענגען א כבוד שמים און א תיקון. און נישט קיין אומזינסטיגן טומעל פון דרשנים.

„וועד הכשרות"

דבר המערכת

פארווארט

א) אויף דעם ערשטן בליק וועלן זיך אפשר א טייל לייענערס וואונדערן, „מען גייט באשרייבן דעם מצב השחיטה אין אמעריקע״? עס טראכט זיך אז אזא קיבוץ מיט יראים ושלמים ווי עס געפינט זיך אין ניו־יארק, מיט רבנים מובהקים שוחטים יראי ד׳, איז אפילו אין דער־היים אויך נישט געווען, בפרט אז עס רדייט זיך א שמועה אין די גאס אז דער מצב פון שחיטה האט זיך די לעצטע פאר יאהר א סאך פארבעסערט. לעת עתה איז שא־שטיל, אלעס זעהט אויס צו זיין על צד היותר טוב, ויאכלו ענוים וישבעו. צו וואס דארף מען טומלען און דערוועקען אלטע וואונדן.

ב) טאקע וועגען דעם מוזן מיר באמערקען און אויף וועקען דעם עולם. דער מצב איז גאר אן אנדערער ווי דער ציבור שטעלט זיך פאר. נישט נאר אז דער מצב האט זיך לגמרי נישט פארבעסערט נאר אדרבא, במשך הזמן ווערט אלץ ערגער און ערגער אין געביט פון שחיטות.

ג) פארגעסט נישט רבותי! אז דער רוקען ביין, דער יסוד, פון גאנץ כשרות איז די שחיטה, אלע מיני מבשולים פון כשרות, בכללות, ביי פראדוקטען קומען נישט אין פארגלייך צו די הארבקייט פון שחיטות וועלעכע קען ח״ו זיין נבילות וטריפות, במלוא המובן.

ד) עס איז שוין אין די לעצטע פאר יאהר געהערט געווארען פון דא און דארט דברי התעוררות און געשרייען אז מען זאל עפעס טאן געגען דעם אומפאראנטווארטליכקייט אויף דעם געביט , אבער, חוץ הבטחות איז קיין ממש׳דיגע זאכען נישט געטאן געווארען

ה) **אזוי ווי** פאר דעםברייטן ציבור איז נישט באוואוסט וואס עס גייט פאר אין **עניני** שחיטה ביי די פלייש וואס מיר עסען, האבען מיר געשפירט א חוב אויספירלעך צו באשרייבן דעם מצב בפרטי פרטיות, וואס אזא באשרייבען האט זיך שוין פון לאנג פארלאנג, אבער עס איז נישט געטאן געווארען ביז היינט.

ו) דור הולך ודור בא. די יוראפייאישע אידען גערענקען נאך אביסעל ווי אזוי די שחיטה האט אינדער־היים אויסגעזעהן אבער דער יונגער דור ווייסט ממש גארנישט, ע״כ האבן מיר גענומען צייט און מיה (און מס״נ כידוע וד״ל) נאך צופארשטען די זאך.

ז) א ווראי דארף מען נישט באשולדיגען די רבנים וועלכע זענען באקאנט אין שחיטה און שרייען נישט, זיי האבן פשוט מורא. איבערהויפט ווען עס ווערט אויך גענוצט דער כח פון פראפעגאנדע דורך פארשידענע מענשען. ווערען זיי ווי געבונדען, זיי קענען נישט אויפמאכען קיין מויל.

ח) מען זעהט בעוה״ר ווי דער יונגער דור וואקסט מיט עזות און חציפות וואס קוקט אויס ווי א אום פארשטענדליכע זאך, נאר דער פרי חדש (יו״ד סי׳ פ״א) שרייבט אז מאכלות אסורות איז גורם צו עזות און חציפות, און הגם דער מוסד און די עלטערן מוטשען זיך צו געבען דעם בעסטען חינוך זעהט מען ווייניג פירות דערפון.

ט) מיר זענען נתעורר געווארען פון גדולים וטובים מיט די טענה פאר וואס מיר פארשווייגען דאס הפקירות פון די שחיטה וואס דאס איז דער שורש פורה ראש ולענה אין אלע עניני כשרות, היתכן? ע״כ האבען מיר אנגעזעהן אז די טענה איז א געדעכטע.

י) אויך אין די לעצטע צייטען האבען זיך געמערט די פאר־שידענע אומגליקען דח״ל הן ברוחניות והן בגשמיות, תסמר שעדות ראש, הנסתרות לה׳ אלקינו וואס דער גורם דערצו קען זיין, אבער הנגלות לנו ולבנינו אריינצוטראכטען אז דאס אלעס קומט נאר פון מאכלות אסורות, אזוי ווי עס האבן שוין מעיד געווען גאונים וצדיקים

יא) מיר האפען אז דורך דעם ארטיקעל וועט ארויסקומען א קידוש השם אין א תיקון גדול בעניני שחיטה ופועל ה׳ בידינו תרצה עס זאל נתרבה ווערען ביי אונז די קדושה און טהרה און זאל נתרומם ווערען קרן התורה וישראל עד ביאת גואל צדק ומלכינו בראשנו במהרה דידן ברוב רחמיו וחסדיו אמן.

מדריך לכשרות — ירחון המקיף עניני כשרות

יו״ל ע״י וועד הכשרות, ברוקלין יצ״ו — ארגון מוקדש
לתיקון מצב הכשרות בהשתתפות רבנים ולומדי תורה שליט״א

נתיסדה בפיקוח הרה״ג המפורסם מוהר״ר משה שטערן שליט״א
גאב״ד דקהל יסודי התורה (מלפנים אב״ד דעברעצין)

שימו לב

שחיטה פון גסות אין אמעריקע

מיר פאנגען אהן א סעריע פון באריכטען וועגען די פלייש אינדוסטריע אין אמעריקע. דער באריכט איז אן אלגע־מיינער איבערבליק וואס עס טוהט זיך אין דעם געביט, בכללות. דאס איז נאך נישט קיין דירקטער דין וחשבון אדער בעהאנדלונג פון א געוויסע שחיטה.

שחיטה אמאל

א) **שוחט:** אין אלע דורות ביז די לעצטע צייטען איז די אומנות פון שחיטה געווען א מלאכת שמים וועלכער איז געווען רעספעקטירט. מען האט זיך באצויגען דערצו מיט געוויסע געפילען, מיט אכטונג און וואכזאמקייט. עס איז געווען באטראכט אלס א איידעלע פאך וועלכער באשטייט פון יראת שמים, קענטניס אין הלכות שחיטה, מייסטערשאפט און ערפאהרונג (רבינו יונה בס׳ שערי תשובה).

דער שוחט איז באצאהלט געווארען פון די קהילה, און ער איז נישט געווען פארשקלאפט צום בעל הבית. מען האט נישט צוגעלאזט אז דער קצב זאל שטיין איבער דעם שוחט בשעת בדיקת הריאה און דערצו נאך צו איילען די ארבעט פון שוחט, ווייל די שחיטה איז געווען א לאנגזאמע (עיין בשו״ת שו״מ מהד״ק ח״ב סי׳ מ״ח ובטטו״ד סי׳ ק״ז ודע״ת ס״ק ע״א).

ב) **מעשה השחיטה:** מען פלעגט אראפלייגען די בהמה אויף דער ערד מיטן האלז ארויף. די העלפערס פלעגען אויך צובינדען די פיר פיס אז די בהמה זאל נישט קענען שטויסען. דער שוחט פלעגט שחט׳ען פון אויבען אראפ און נישט פון אונטען ארויף. דערנאך פלעגט ער פיהלען מיט די הענט און באטראכטען מיט די אויגען צו עס איז אדורך געשניטען געווארען רוב פון די סימנים (העברת יד).

עס איז פארהאנען א תקנה קדומה אז א שוחט ווי עהרליך ער זאל נישט זיין זאל נישט שחט׳ען אויב עס איז נישט דא נאך איינער וועלכער זאל בודק זיין און פארעכטען זיינע חלפים. דאס איז געטוהן געווארען אלס אן אנגענומענע תקנה.

דער שוחט האט געמוזט ברענגען דעם חלף צום רב לכה״פ איין מאהל אין חודש. חוץ וואס דער רב פלעגט אפט מאהל גיין צו די שחיטה באקוקען די חלפים וכו׳ (עיין שו״ת חת״ס חיו״ד סי׳ י״ג).

בדיקת פנים

דער שוחט אדער א צווייטער בודק פלעגט לאנגזאם אריינלייגן זיין האנט אין די גוף פון די בהמה בודק צו זיין די לונגען. ער לייגט אריין זיין האנט צווישען

די לונגען אין די וועגט פון די בהמה. עס האט געמוזט געטאן ווערן געלאסען כדי צו פילען אויב עס איז נישט באהאפטען די לונג צום פעטען אדער צום וואנט (דופן) פון די בהמה, וועלכע דאס באווייזט אז עס איז פארהאנען א מעגליכע פראגע פון א סירכא, און אויך אנדערע שאלות וועלכע דער שוחט זעהט אינעווייניג. צ.ב.ש. איינגעשרימפען די לונג (צמקה) וכו׳.

אויב דער בודק לייגט שנעל אריין זיין האנט, איז זייער מעגליך אז ער צושייד די לונג פון די בהמה דאס מיינט אז די סירכא ווערט צוריסען און ער פיהלט עס בכלל נישט, אויב עס איז נישט שטארק באהאפטען. עס טרעפט אפט אז עס איז זייער שוואך — ווייניג — בהאפטען און מיט א קליינעם שטופ אדער רוק ווערט די סירכא צושייד און אפגעריסען, דעריבער דארף מען בודק זיין מיט מתינות און ישוב הרעת, איינע פון די וויכטיגסטע קוואליפיקאציעס פונעם בודק איז אז ער זאל זיין א מומחה מרגיש צו זיין מיט די הענט (אויסער די ידיעת און בקיאות אין דיני בדיקת הריאה). די בדיקה ווערט אנגערופען בדיקת פנים, ווייל מען איז בודק די לונגען אינעווייניג פון בהמה.

אויב דער בודק האט געפילט אז א סירכא פון לונג איז באהאפטען צום פעטען פון די בהמה האט ער געדארפט זיין פארזיכטיג נאכצולאזען די סירכא מיט פעטענס [ד.ה. ער טאהר נישט אפרייסען די סירכא ווייל ער דארף טרעפען די סירכא אינדרויסען, דעריבער האט ער געמוזט מיטרייסען אביסעל פעטען ארום די סירכא] אז כדי ווען ער וועט ארויסנעמען די לונג זאל זיך נישט אפרייסען די סירכא, אויב מען רייסט אראפ די סירכא און מען לאזט נישט נאך מיט קיין פעטענס איז מעגליך אז מען טרעפט נישט מעהר די סירכא און מען קען שוין נישט בודק זיין די לונג ממילא איז די בהמה עפ״י הלכה טריפה.

בשעת דער בודק לייגט אריין זיין האנט בודק צו זיין טאהר ער נישט טראכטען וועגען קיין שום אנדערע זאך ער מוז זיך קאנצענטרירען נאר אויף די הרגשה, צו פיהלען וואס עס טוהט זיך אינעווייניג אין די בהמה.

בדיקת חוץ

אין אלע ארטאדאקסישע מקומות האט מען שטענדיג געמאכט אן אויסענווייניגסטע בדיקה, אפילו אויב מען האט גארנישט געפילט ביי די בדיקת פנים, פלעגט מען די לונג אויפבלאזען און בודק זיין — בדיקת חוץ.

א) מען האט ארויסגענומען די לונגען פון בהמה און באקוקט, באטראכט, און מעיין געווען אין יעדען פרט פון לונג. בודק זיין די צאהל, און די צורה פון די אונות, באטראכטען צו די סירכא איז באהאפטען אדער עס הענגט. באטראכטען די בועות, און באטאפען אלע חלקים פון די לונג.

ב) נאך דעם פלעגט מען אויפבלאזען די לונג [זעהן צו עס איז נישט לעכעריג] און אראפנעמען די סירכא

אויף די פלעצער וואו די סירכא איז געווען האט מען געדארפט ארויף לייגען וואסער כדי צו זעהן אויב עס איז לעכעריג אדער נישט. אויב עס איז דא א לאך ווערט דארט אויף דעם פלאץ אבעבועות (בלעזלעך בלע״ז), די וואסער איז מבצבץ (עס שפרינגט).

אלעס איז געטאן געווארען מיט מתינות, ישוב הדעת און גרויס פארזיכטיקייט.

ג) די בודקים פלעגען זיין יראים ושלמים, חרדים לדבר ד׳. זיי פלעגען אויך באצהאלט ווערען פון די קהילה. אויב עס איז געווען א שאלה פלעגט מען פרעגען דעם מו״ץ, ראב״ד, אדער רב פון שטאט וועלכער איז געווען אחראי אויף די גאנצע שחיטה.

ד) מען האט נישט געראפט גיין זוכען אלע חלקים וועלכע באלאנגען צו דער בהמה, ווייל אן אנדערע בהמה איז נישט געעפענט געווארען ביז ווי לאנג מען האט נישט געענדיגט מיט די ערשטע בהמה. עס איז נישט געווען וויכטיג צו האלטען א גאנצען סיסטעם פון קאמפליצירטע נומערען אויף יעדען חלק פון בהמה.

שחיטה היינט אין אמעריקע

א) דער באריכט רעפלעקטירט נישט איבער די שחיטות וועלכע ווערען פארקויפט אלץ בשר כשר. עס איז איבערצייגט געווארען אז כמעט אלע דאזיגע שחיטות זענען נישט כשר. מיר בארירען נאר די גלאט כשר׳ע שחיטות.

ב) **בכללות** — עס איז בליע״ה דא א גרויסער קיבוץ פון אידען כ״י אויף איין פלאץ, און דערצו עסט מען פלייש טאג טעגליך. דעריבער האט מען אין אמעריקע אויסגעארבעט גאנץ אן אנדערן סיסטעם פון שחיטה.

ג) נאך פאלגענדיג די אמעריקאנער סיסטעם פון מאסען פראדוקציע אויף אן עסעמבלי ליין, האבען די שלאכט הייזער פלאנירט אן ענליכע סיסטעם פאר זייער צוועק.

ד) עס איז פארשטענדליך אז מען טאהר ח״ו נישט פארגלייכען א פעקטארי וועלכער פאקט למשל פרוכט, פינף אדער צעהן טויזענט קענס א שעה, צו א שלאכט הויז. אין א געווענטליכע פאבריק מאכט דער בעל הבית דעם חשבון, דעם אופן, דעם שנעלקייט, פון די פראדוקציע. ער איז דער וועלכער טיילט איין די ארבעט לויט זיין וואונטש כדי די געשעפט זאל ברענגען ווי מער רווח.

ה) אבער ביי שחיטה וועלכע איז א רוחניות׳דיגע פרנסה וואלט אייגענטליך אלעס געברויכט געטאן ווערען לויט דעם וואונטש פון דעם רב וועלכע דארף זיין דער בעל הבית פון א רוחניות׳דיגע געשעפט, אדער לויט דעם וואונטש פון שוחט ובודק וועלכע שטעלען אין געפאר זייער נשמה אין דעם גאנצען כלל וועלכער געניסען פון די שחיטה, דורך זיין פאך.

ו) ליידער איז נישט צו גלויבען אז די שלאכט הייזער ארבעטען אויף דעם זעלבען אופן ווי סיי וועלכע פאבריק אין לאנד, די שוחטים און בודקים און אויך דער בעל המכשיר זענען משועבד צום בעל הבית פון פלייש פאבריק, דער בעל הבית טיילט איין די ארבעט, דעם אופן, און די שנעלקייט דערפון. מיט די שנעלקייט שפארט ער זיך איין געלט אויף יעדע בהמה אדער עוף. דער שוחט

וועלכער איז א פשוט'ער פועל האט מורא פאר זיין פאסטען, אויב ער וועט נישט ארבעטען לויט דעם וואונטש פון בעל הבית.

ז) אויב צוליב די שטאטע ארבעט פון איין שוחט וועט דער בעה"ב שאדען האבען פון דער רווח, איז פארשטענדליך אז ער וועט איהם נישט האלטען אפי' ער זאל זיין אן אומן יד, ירא ד', צוגעפאסט פאר זיין פאך.

ח) אפיציעל באקומט יעדער שוחט די זעלבע געהאלט, עס איז פארהאנען פלעצער אז אויב דער בעל הבית זעהט אז א געוויסער שוחט ארבעט שנעלער באקומט עהר צו, אין די זייט, מעהר ווי די אנדערע שוחטים, במשך הזמן געוואוינט זיך צו דער שוחט (צוליב די נגיעה פון געלד) צו שחט'ן אלץ מעהר און מעהר. מיט יעדען שוחט וועלכע דער בעל הבית שפארט זיך איין דורך זיין שנעלקייט ברענגט ער אראפ זיין פרייז פון אויסארבעטען אלע בהמות און עופות, (קוקט אין קומענדיגען נומבער ביי פראגעס און ענטפערס).

ט) אויף יעדער בהמה וועלכע ווערט גע'שחט'ען דורך דעם שוחט זענען פארהאנען צענדליגער גויים וועלכע ארבעטען דערויף דערנאך. דעריבער קען זיך דער שוחט נישט אפרועהן אפי' פאר איין מינוט, ער האלט אויף צענדליגער ארבייטער.

י) אין די רוה צייט וועלכע דער שוחט האט, דארף ער טאהן אלע פריוואטע זאכען. הכנות, דאוועגען, עסען, שמועסן, זיך ארום וואשען פון די שמוץ און בלוט וכו'. און דערצו קומט נאך צו דאס שטעלען די חלפים וואס דאס פאדערט פיהל צייט און ישוב הדעת. וואס נאך דעם אלעם בלייבט כמעט נישט קיין צייט זיך אפצורוהען פון די שווערע ארבעט, ווען ער שטעלט זיך צו נאך אמאל שחט'ן איז ער נאך אלץ אויסגעמוטשעט.

יא) אזוי ווי עס איז נישט פארהאנען קיין סאך שטעל-פארטרעטערס פאר די פאך פון שחיטה, קומט אויס אפט מאהל אז דער שוחט קען נישט בלייבן אין דער היים וועגען סיי וועלכער סיבה, עס טרעפט זיך אפט אז דער שוחט האט א מיחוש און גייט אן מיטן שחט'ן געגען זיין ווילען.

יב) עס זענען פארהאנען פאלען ווען אפי' דער שוחט אדער בודק פילט אז ער איז מיד און האט נישט קיין ריכטיגע הרגשה אדער ער מוז ארויסגיין אין ביה"כ קען ער זיך נישט ערלויבען אפצושטעלען פון די שווערע ארבעט.

יג) די כוונה פון די נייע שחיטה סיסטעם איז אלץ ווי מעהר פראדוצירען, און מעהר פארדינען. דאס ווענד זיך אין ווייניגער שוחטים און משגיחים. יעדער שוחט טרעפט זיך אנדערע מעטאדען ווי אזוי דאס צו ערמעגליכען, סוף כל סוף איז דער שוחט נישט קיין מלאך, אייניגע זענען נישט בודק דעם חלף כסדר גענוג גוט, אייניגע מאכען נאר הובאה (ביי עופות), (ביטע קוקט אין קומענדיגען נומבער ביי עופות). מען פראבירט שטענדיג נאך צו לאזען עפעס איין זאך אז מען זאל קענען שנעלער אנגיין מיט די ארבעט.

יד) נאך א קורצע צייט וואס דער שוחט געוואוינט זיך צו די שנעלע ארבעט פארלירט ער דעם גאנצען הרגש אז ער איז עוסק בעבודת הקודש, ער פיהלט זיך

ווי א פשוט'ער ארבעטער וועלעכער ארבעט לויט דער פארלאנג פון בעל הבית. וועגען זהירות און די מעשה השחיטה איז נישטא אפי' קיין צייט צו טראכטען דערפון, און א וודאי נישט דאס אויסצופירן.

טו) דער רב המכשיר ווערט באצאהלט פון דעם בעל הבית און ער איז ליידער אפהענגיג דערויף פאר די פרנסה פון זיין משפחה, עס איז נישט ביכולתו צו טוישען דעם גאנצען סיסטעם פון שחיטה. צופיל קען ער זיך נישט אקעגען שטעלען דעם בעל הבית ווייל ער קען פארלירען זיין פאסטען.

טז) אפילו די משגיחים וועלעכע ווערען באצאהלט פון א קהילה קענען אויך נישט אלץ אויפטאן, ווייל די קהילה איז אויך א שותף אין די שחיטה געשעפט.

שוחטים

א) די כשרות פון שחיטות איז אינגאנצען אפהענגיג אין דעם התנהגות פון שוחט אדער בודק, זיין ערליכקייט ברענגט די תוצאות פון כשרות, אויב ער איז נישט מדקדק כחוט השערה אויף יעדען שריט, איז ער ח"ו מאכיל דעם ציבור טריפות.

ב) אויסער דעם בודק אליין קען קיינער נישט וויסען אויב דער בודק האט מיט א קליינעם שטופ אראפגעריסען א סירכא, וכדומה, אלעס ווענט זיך אויף דעם שוחט ובודק, ווי עהרליך ער איז.

ג) דאס נאכגעלאזענקייט פון די היימישע גלאטע שחיטות האט געברענגט דערצו אז עס האט זיך אויפגעשטעלט היינט צו טאג א מאדערנע גלאטע שחיטה (נישט היימישע) וואס דארט געפינען זיך שוחטים וועלעכע זענען נחשד אויף חילול שבת, שוחטים וועלעכע באלאנגען צו נייט־קלאבס, שוחטים וועלכע שווימען בתערובות וכדומה, און זיי פארקויפען פאר טויזנטער אידען פלייש אלס גלאט כשר (קוקט אין קומענדיגען נומבער ביי פראגעס און ענטפערס.)

מעשה השחיטה ביי בהמות

א) קיין שום שחיטה אין אמעריקע איז נישט ווי אמאל — ליגענדיג אויף דער ערד. עס זענען פאראן צוויי ערליי אופנים ווי מען שחט דא אין לאנד.

1) שחיטה תלוי' — די בהמה הענגט אין די לופט מיט די פיס צוגעבונדען צו א קייט, א העלפער האפט אהן דעם קאפ פון בהמה און ציהט עס ארויף צום רוקען, דערנאך שחט דער שוחט מיט די שארפקייט ארויפצו.

2) מיט א פען — די בהמה גייט אריין אין א מאשין, דער מאשין טוהט אויטאמאטיש באפעסטיגען דעם גוף און דעם קאפ, דער קאפ ווערט אויף געהויבען דורך די מאשין, דער שוחט שחט פון אונטען ארויף.

ב) אפט מאהל טרעפט זיך אז דער שוחט גייט בכלל נישט אדורך מיט די האנט אויף די סימנים בודק זיין צו רוב פון די סימנים זענען דורך געשניטען, צוליב איילעניש, (עיין שמ"ח סי' כ"ה סי' א'),

ג) דער שוחט מוז שחט'ן הויך ביים האלדז נאנט צום קאפ, ווייל אויב נישט מאכט ער שאדען דעם בעל הבית, וואס דאס איז גורם הגרמות (ד"ה ער שחט נישט אויפן ריכטיגען פלאץ).

ד) עס זענען פאראנען פאלען ביי קעלבער און לעמער, אפי' ביי גאנץ גלאטע אז נאר איין שוחט שחט. דער שוחט האט נישט גענוג צייט געהעריג בודק צו זיין דעם חלף. פארשטייט זיך אז עס טרעפט זיך אז דער חלף ווערט פגום. [אמאהל ווען מען האט נאר גע'שחט'ען איין בהמה אויף אמאל געלאסענערהייט, איז געווען גענוג צייט בודק זיין דעם חלף און דאך האט דער שוחט נישט גע'שחט'ען נאר אויב עס איז געווען נאך איינער דערביי, דאס איז געווען אן אנגענומענע תקנה ביי אלע דורות].

ה) רוב היימישע שלאכט הייזער שחט'ן בערך זעכציג בהמות איין שעה. ביי די מאדערנערע שחיטות שחט מען פון 75 ביז 100 בהמות א שעה.

ו) אזוי ווי מען שחט אסאך בהמות א שעה און כש"כ וואו מען שחט זעכציג און מעהר, קומט אויס אז עס ווערט שטענדיג גע'שחט'ען איינס נאכען אנדערן. עס פאדערט זיך א קאנטראל צו וויסען וועלכע קאפ אדער אנדערע חלק באלאנגט צו וועלכע בהמה, ווייל אויב עס טרעפט זיך א טריפה דארף מען וויסען וועלכע חלקים גייען דערמיט מען זאל זיי נישט פארקויפען פאר כשר. צוליב דעם האבען די שלאכט הייזער איינגעפירט א סיסטעם פון נומערען.

ז) דער בלאמבירער מוז ארום גיין פון איין פלאץ צום צווייטען צו בלאמבירען די זייטלאך, די צונג, און לעבער. די חלקים ליגען נישט אויף איין פלאץ. עס מאכט זיך טעותים, ער קען בלאמבירען די צונג פון איין בהמה און די זייטעל פון אן אנדערע בהמה וועלכע איז מעגליך נישט כשר, מיט דעם חשבון אז עס איז דער זעלבער נומער.

שטעלען און בודק זיין חלפים

א) עס איז איינגעפירט ביי אלע שוחטים, דא אין אמעריקע (אהן קיין שום אויסנאם), אז נאך דעם ווי מען שחט א פאר בהמות, גייט מען איבער מיט דעם חלף אויף דעם שארף שטיין כדי דער חלף זאל זיין שארפער. דאס ווערט געטאן דורך רייבען דעם חלף א פאר מאהל ארויף און אראפ אויף דעם שארף שטיין.

עפ"י הלכה מוז מען בודק זיין דעם חלף נאך דעם ווי מען גייט איבער מיטן חלף אויף דעם שטיין. די בדיקה מוז זיין די זעלבע ווי ווען מען איז בודק פאר די שחיטה. עס פאדערט זיך זעקס בדיקות (צוויי בדיקות אויף אלע דריי זייטען). עס איז נישט גענוג בהולכה והובאה אליין, דער טעם דערפון איז ווייל עס איז מעגליך אז דער חלף ווערט ערגער דורך דעם שארפען אויף דעם שטיין (עיין בשמ"ח סי' י"ח ס' י"ד ובמ"א סקל"ג ובאהל יצחק סי' י"ג בזבחי תמים ד"ה ראיתי ושפתי זהב ס"ק ה').

לאמיר מאכען א שטיקעל חשבון: אויב עס ווערט געשאכטן צווישען אכציג און הונדערט בהמות א שעה דורך איין שוחט. שטייט לעבען איהם דער

אנדערער שוחט וועלכער איז איהם בודק די חלפים בהולכה והובאה און אויב עס פארלאנגט זיך פאררעכט ער די חלפים (אלגעמיין האט ער קיינמאל נישט מעהר ווי צוויי, דריי חלפים).

עפ"י הלכה מוז מען בודק זיין שטענדיג דעם חלף זייער לאנגזאם, מיט גרויס כוונה, מיט קאנצענטרירטע געדאנקען, מיט פיהל ישוב הדעת כדי צו קענען האבען אן הרגשה אויף א קליינע פגימה (עיין שמ"ח סי' ח"י סעיף ד').

יעצט טראכט אריין וואס עס דארף אלץ געטאהן ווערען אין די קורצע צייט פון וויניגער ווי א מינוט: א) אפוואשען דעם חלף, ב) איבערגיין אויף דעם חלף שטייטליך בהולכה והובאה (ארויף און אראפ), ג) איבערגיין מיט דעם חלף אויף דעם שטיין, ד) מאכען א בדיקה אויף דעם חלף אויף אלע דריי זייטען [די שארפקייט אויף דעם שפיץ פון חלף, און די צוויי זייטען פון שארפקייט], ארויף און אראפ — סך הכל, זעקס בדיקות, ה) און דערצו אויך פאדרעכטען דעם חלף, אויב עס פארלאנגט זיך — דאס אלעס מוז געטאהן ווערען עפ"י הלכה מיט גרויס מתינות און ישוב הדעת.

שטעלט זיך די פראגע, ווי פיהל מתינות און ישוב הדעת איז מעגליך צו טוהן אזוי פיהל זאכען אין אזא קורצע צייט?

[אויב מען שחט נאר פופציג בהמות א שעה, פארדינט מען בסך־הכל נאר בערך צעהן סעקונדעס].

בדיקת פנים

א) נאך דער שחיטה שנייט מען אויף די בהמה כדי דער בודק זאל קענען אריינלייגן זיין האנד ארום די לונג. די בדיקה ווערט געמאכט ווען די בהמה ליגט אויף דער ערד.

עס זענען פאראנען פלעצער (ביי די מאדערנע גלאטע שחיטות) וואו די בדיה ווערט געמאכט ווען די בהמה פארט אויף א קייט. ביי די פלעצער פארט אויך דער בודק אויף א באוועגליכען טישעל. אויף אזא אופן איז זייער שווער צו מאכען א גרינדליכע בדיקה. פארענדיג איז שווער מרגיש צו זיין און אלעס באטראכטען.

ב) דער בודק לייגט שנעל אריין די האנט צו שפירען אויב עס איז באהאפטען די לונג דורך א סירכא צו די בהמה. די מתינות, ישוב הדעת אין הרגשה וועלכע פאדערט זיך פאר די בדיקה איז כמעט אוממעגליך אויסצופיהרען (עיין שמ"ח סי' ל"ט סעי' ב'). עס טרעפט כסדר אז צוליב די שנעלקייט פון די האנט, וועלכע מוז באטאפען אלע זייטען פון לונג, רייסט זיך אראפ א קליינע סירכא וועלכע איז ווייניג באהאפטען און ער קען עס נישט מרגיש זיין, דער בודק האט אינגאנצען איין מינוט צייט בודק זיין יעדע בהמה.

ג) די פוסקים וועלכע רעדען פון די בדיקת פנים טועהן שטארק ווארענען אז די בודקים זאלען זיך נישט יאגען ביי די ארבעט, און זאלען נישט האבען קיין מורא פון קיינעם נאר זיין געלאסען מיט גרויס ישוב הדעת, מיר וועלען דא איבער זעצען זייער לשון:

דער תורת הזבח שרייבט, דער בודק זאל אכטונג געבען ער זאל נישט בודק זיין שנעל, ער דארף זיין א גרויסער ירא שמים פונקט ווי דער שוחט, און בשעת ער איז בודק זאל ער נישט מסיח דעת זיין פון באשעפער, און ער זאל גארנישט טראכטען קיין פרעמדע זאכען וואס געהערט נישט צו די בדיקה, און ער זאל נישט

רעדען מיט קיין שום מענטש דעמאלס, ער זאל שטיין מיט מורא און מיט פחד בשעת ווען ער איז בודק די לונג אז עס זאל איהם נישט אינטערעסירען קיין שום פרמעדע זאך, כי בנפשו דיבר וחטא הרבים תלוי בו (תורת זבח, דרכ"ת סי' ל"ט, מ"א).

ד) מיר קענען נישט אראפ לייגען די חסרונות פון יעדען שלאכט הויז באזונדער. וואס מיר שרייבען דא איז אן אלגעמיינע איבערבליק פון חסרונות וואס זענען שייך אויף רוב פלעצער. אויב אויף א געוויסען פלאץ זענען נישט דא אלע חסרונות וואס ווערט דא אויסגערעכענט, זענען אבער פאראנען אנדערע חסרונות וואס זענען דא נישט אויסגערעכענט. ביי די גרויסע שחיטה־פלעצער מוז די בדיקת פנים אנגיין זייער שנעל מכמה טעמים.

ה) אזוי ווי עס ווערט גע'שחט'ן בערך זעכציג בהמות א שעה פארשטייט זיך אז פאר דעם בודק קומט אויס צו באקוקען א יעדע בהמה נישט מעהר ווי איין איינציגע מינוט, און אפי' ווען מען זאל שחט'ן וויניגער בלייבט נאך א האלבע מינוט.

ו) מיר וועלען אויסרעכענען וואס דער בודק דארף אלץ טאן אין די איין איינציגע מינוט, וועלען מיר פארשטיין וויפיל צייט עס בלייבט איבער צו באקוקען און באטראכטען די לונג, און דערצו וויפיל ישוב הדעת עס איז מעגליך אז עהר זאל האבען.

ז) ווען דער בודק קומט צו די בהמה קען עהר נאך נישט באלד אריינלייגען זיינע הענט ווייל עס שטייען צוויי העלפערס וועלכע דארפען שינדען די הויט פון בהמה, ווען די העלפערס האבען אפגעשונדען אביסעל פון בויך, הערשט דעמאלט קען דער שוחט אריינלייגען זיינע הענט אינעווייניג.

ט) קודם מוז עהר באטאפען די בית הכוסות אויב עס איז נישט נסרך (באהאפטען) צום דופן (וואנט) פון טרפש.

ט) דערנאך מוז עהר מאכען דריי שניטען אין די וואנט פון דעם טרפש.

י) ער מוז אריינגיין מיט זיינע הענט איןביידע זייטען פון די בהמה.

יא) ער מוז באטאפען ארום און ארום די לונג, יעדע אונה און יעדע אומה מוז באטאפט ווערען. דאס הייסט אז פינף אונות און צוויי אומות וועלכע געפינען זיך אויף די לונג מוז מען גוט באטאפען און באטראכטען, אויך די ורדא מוז מען בודק זיין.

יב) אלעס מוז געטאן ווערען מיט גרויס פארזיכטיקייט און געלאסענקייט (מתינות) אז עהר זאל ח"ו נישט אפרייסען א סירכא.

יג) בשעת דער בודק איז מרגיש און בודק די לונג ווערט די בהמה געשאקעלט פון פיהר אדער פינף העלפערס וועלכע ארבעטען אויף די בהמה. איינער ארבייט ביים זייט פון קאפ ארום די קנה וואס איז איינס מיט די לונג. דער גוי שנייט מיט א מעסער ארום די פעטענס ביז ארום די אונות. וואס זייער א סאך מאהל ווערט מיט געשניטען סירכות. אויך דארף דער שוחט אכטונג געבען אז דער מעסער זאל עם נישט צושניידען די הענט, וואס דאס איז גורם א בילבול הדעת פאר דעם בודק. צוויי שינדען די הויט, צוויי שינדען די פיס פון בהמה. פארשטענדליך אז דאס שאקלען קען (ח"ו) גורם זיין אראפרייסען סירכות. (דאס טרעפט זיך נאר ביי א טייל פלעצער).

יד) עס שטייט א ארבייטער צו קאפענס פון די בהמה, זיין ארבייט איז אויף צו שניידען די בויך פון בהמה, מיט א גרויסען עלעקטרישען זעג. עהר יאגט זיך

ווייל די ארבעט מוז אנגיין. בשעת דער בודק דארף מצמצם זיין זיינע אלע כוונות צו באטראכטען וויפיל סירכות עס איז דא און וואו די סירכות ליגען, אויף וועלעכע שפיץ פון די אונא, טרעפט זייער אפט אז דער גוי פאנגט אן צו דרילען מיט דעם אטאמאטישען זעג, דער בודק מוז שנעל ענדיגען די בדיקה, ווייל ער האט מורא ער וועט געשעדיגט ווערען פון זעג (די העלפערס זענען גויים, זיי יאגען זיך זייער, און יאגען די בודקים).

טו) נאך די בדיקת פנים דארף דער בודק גיין א מהלך פון צוואנציג ביז פערציג פוס כדי אויף צו שרייבען אויף א טאוועל וואס עהר האט געפונען. ער שרייבט (וואס דאס נעמט צייט) ברמיזה וואס און ווי ער האט געפונען סירכות אין די בהמה, און צוליב יאגעניש קען ער נישט אויפשרייבען אלעס פינקטליך.

טז) למשל איינע פון די אונות ווערען אנגערופען מתפצלת (ווייל דאס צוטיילט זיך אויף מערערע טיילען) די אונא האט 6 עקען. יעצט אויב עס טרעפט זיך א סירכא אויף די אונא שרייבט דער בודק נישט מעהר ווי די צוויי אותיות „מפ׳" וואס דאס מיינט מתפצלת, אבער ער שרייבט נישט אויף וועלעכע פון די 6 עקען פון די מתפצלת ער האט געטראפען די סירכא, וואס נאך דעם איז מעגליך אז דער בודק חוץ צוליב איילעניש זאל דאס נישט טרעפען.

יז) ווען דער בודק גייט צום טאוועל מוז ער אכטונג געבען, ווייל עס ווערט אדורך געפירט בהמות אויף דעם קייט, עס איז א סכנה דארט צו שטיין ווייל עס קען חלילה ארויף פאלען די בהמה אויף דעם מענטש. אסאך מאהל מוז דער בודק ווארטען עטליכע סעקונדעס ביז די בהמה ווערט אדורך געפירט, (ביי אזא מאסען שחיטה איז יעדע סעקונדע א גרויסער חשבון, ווייל ער האלט אויף צענדליגער ארבייטער).

יח) דאס אלעס מוז דער בודק דורך מאכען און טאן אין איין איינציגע מינוט. און דערצו מוז דאס געטאן ווערען מיט ישוב הדעת און מתינות.

גלאט און נישט גלאט

א) אין יעדער שלאכט הויז זענען דא צוויי־ערליי שחיטות, גלאט גערופענע און נישט גלאט, דאס וועלעכע דער גלאטער בודק וויל נישט נעמען נעמט איבער דער אנדערער בודק פון די נישט גלאטע.

ב) אויב דער בודק טרעפט א סירכא וועלעכע די בהמה איז נישט ראוי צו נוצען פאר די גלאטע שחיטה ווערט די בהמה איבערגעגעבען פאר דעם בודק פון די נישט גלאטע שחיטות וואס ווערט פארקויפט אלס כשר פאר מאדערנע אידען.

ג) ביי די מאדערנע גלאטע שחיטות שרייבט מען נישט אויפען טאוועל נאר מען שרייט מיטן מויל פאר דעם בודק חוץ. ביז דער בהמה קומט אהן צום בודק חוץ, פארגעסט ער וואס דער בודק פנים האט איהם געזאגט, ווייל אין צווישען האט ער בודק געווען עטליכע בהמות.

ד) עס זענען דא זייער ווייניג בהמות וועלעכע זענען אינגאנצען גלאט אזוי ווי די אמאהליגע גערופענע גלאטע פלייש, פון די היינטיגע גלאטע פליישען ווערען אראפגענומען רירין און קליינע סירכות. אבער עס איז נישט דא קיין ישוב הדעת, וועלעכע פאדערט זיך מבחין צו זיין צווישען זיי; און עס איז ממש אממעגליך צו זאגען אז די אלע בהמות וועלעכע ווערען פארקויפט פאר גלאט, זענען ריכטיג גלאט.

בדיקת חוץ

א) ווען די בהמה — מיט דעם נומבער וועלעכע דער בודק פנים האט אנגעצייכענט אז עס קען זיין גלאט — קומט אן צום בודק חוץ בלאזט ער אויף די לונג (מיט א מאשין) און איז בודק דורך מיעוך ומישמוש אין בדיקת פושרין. דארט וואו מען שחט ארום זעכציג (60) בהמות א שעה איז צום בעסטען פאל נאר דא צוויי־א־האלב מינוט צייט בודק צו זיין, עס פאדערט זיך געלאסענקייט און פארזיכטיקייט אראפצונעמען די רירין און סירכות, עס איז זייער שווער בודק צו זיין מיט פושרין אויף אזא שנעלע סיסטעם. אז מען טראכט אריין וויפיל ארבעט דער בודק חוץ דארף אריינלייגן אין די מינוטען איז ממש נישט צו גלויבען. אויפבלאזען, מיעוך ומישמוש, פושרין. און ועל כולם, באטראכטען מיט ישוב הדעת וואס עס איז, ווי אזוי צו באהאנדלען וכדומה.

ב) עס זענען פאראנען פלעצער וואו מען שחט מעהר ווי זעכציג א שעה בלייבט נישט איבער אפילו איין מינוט פאר בדיקת חוץ. די בדיקה מתונה וועלעכער ווערט דערמאנט אין הלכה איז אינגאנצען בטל געווארען אין די אמעריקאנער מאסען פראדוקציע. דער מכשול דערפון איז זעלבספארשטענדליך.

די נישט גלאטע נעמען אראפ אפילו גרויסע סירכות, עס איז בכלל נישט ווי אמאליגע נישט גלאטע וד״ל. מי יתן, אז די היינטיגע גלאטע זאלען זיין אזוי ווי די אמאליגע סתם כשר.

בלאמבירען

א) אזוי ווי עס ווערען גע׳שחט׳ען בהמות איינס נאכן אנדערן, ארבעטען אלע ארבייטערס אויף פיהל בהמות מיט איין מאהל. בעפאהר מען טוהט פעסטשטעלען די כשרות פון די בהמה דורך דעם בודק חוץ, איז שוין פארטיילט געווארען די קעפ און די אנדערע חלקים פאר ארבייטער צו ארבייטען דערויף.

ב) עס מוז געפירט ווערען א פונקטליכער חשבון צו וויסען וועלעכע צונג געהער צו וועלעכען קאפ, און וועלעכער קאפ געהערט צו וועלעכע אברים. אז דער בודק חוץ שרייבט אויף דעם טאוועל אז די סירכא פון א געוויסע בהמה איז טריפה אדער עס איז נישט גלאט, מוז דער בלאמבירער נאכפארשטען נאך דעם קאפ און אירע חלקים כדי זיי אויך מטריף צו זיין.

ג) צוליב דעם טומל און שנעלקייט וועלעכער הערשט אין שלאכט הויז קען מען טרעפען א צונג אנגעצייכענט טריפה און אויף א זייטעל פון די זעלבע בהמה איז אנגעצייכענט כשר אדער גלאט כשר.

ד) דער בלאמבירער איז דער וועלעכער איז אחראי אז נאר די כשר׳ע, אדער גלאטע בהמות זאלען ווערען פארזיגעלט מיט די בלאמבע. נאר נאכדעם ווי

דער בודק חוץ האט בודק געווען און געגעבען זיין אורטייל מעג דער בלאמבירער ארויף לייגן די בלאמבע.

אין א טייל מקומות (ביי מאדערנע גלאטע שחיטות) זענען גוים די בלאמבירערס. ביי דוב פון די חרד'ישע גלאטע שחיטות זענען שומרי תומ"צ די וועלעכע לייגען די בלאמבעס.

ה) עס איז בכלל נישט דא קיין שום קאנטראל אויף די בלאמבעס. דער רב המכשיר אדער זיין משגיח האט נישט קיין שום אחריות אויף די בלאמבעס. עס ווערט נישט געפירט קיין חשבון וויפיל עס איז דא, וויפיל עס איז אויף געניצט געווארען, וויפיל איז געבליבען. דער בעל הבית אליין באשטעלט די בלאמבעס, ער האלט דאס ביי זיך אין אפיס, הפקר. דער בלאמבירער (וועלעכער דארף הייסען דער משגיח און איז ליידער נאר א פשוט'ער ארבייטער) נעמט וויפיל ער וויל און ווען ער וויל, עס פארשטייט זיך אז דער בעל הבית נעמט אויך וויפיל ער וויל. עס איז באקאנט אז בעלי בתים אליין לייגען בלאמבעס ווען זיי ווילען און אויף וואס זיי ווילען. עס איז אויך דא אסאך בוטשערס וועלעכע האבן ביי זיך בלאמבעס.

ו) אויף א טייל ערטער ליגען די בלאמבעס הפקר אין שלאכט הויז. עס איז פריי פאר יעדען צו נעמען. עס דאכט זיך צו אז די בלאמבעס זענען בלויז פאר מראית עין און זיי זענען אין זייער א שוואכער מאס פון קאנטראל.

ז) ווען מען לאדענט אהן די טראק מיט די פלייש אוועקצופירען, איז קיינער נישט דארט בודק צו זיין אז נאר די געוויסע בלאמבירטע סחורה זאל ווערן אנגעלאדענט.

אין פריזער (קילער-צימער)

נאך דעם ווי די בהמה ווערט בלאמבירט לייגט מען עס אריין אין פריזער אויף 12 ביז 24 שעה. די בהמה ווערט קודם ארומגעוויקעלט מיט א גרויסען טיכעל, עס איז מעגליך אז די טוך ערהאלט א גרויסע פראצענט זאלץ וועלעכע ברענגט צו די שאלה פון נמלח בלא הדחה, רוב גלאטע שחיטות זענען מדקדק אז די ווארע זאל נישט ערהאלטען זאלץ.

טראנספארטאציע

די פלייש קומט אהן צום גרויס הענדלער אדער בוטשער אום אויסגעזאלצען, דער בוטשער מאכט עס אליין כשר, רוב חרד'ישע גלאטע פליישען דערגרייכען דעם בוטשער אין די דריי טעג.

עס זענען פארהאנען ביי מאדערנע גלאטע שחיטות וועלעכע דאס טראנספארטאציע נעמט לענגער פון דריי טעג צוליב דאס ווייטקייט פון שלאכט הויז צום בוטשער אדער גרויס הענדלער, אדער צוליב אנדערע סיבות, און דעמאלט העלפט שוין נישט דאס אויסזאלצען (ש"ע יו"ד סי' ס"ט סעיף י"ב), און ליידער ווערט דאס אזוי פארקויפט.

האלסעילער (גרויס-הענדלער)

א) נישט אלע האלסעילער זענען שומרי תומ"צ. זיי האבען בכלל נישט קיין נאמנות.

ב) עס זענען פארהאנען האלסעילער שומרי תומ"צ וועלכע פארקויפען אויך טריפה'נע פלייש, ר"ל.

ג) עס זענען פארהאנען האלסעילער שומרי תומ"צ וועלכע האנדלען מיט גלאטע פלייש און אויך מיט נישט גלאטע וועלעכע רופן זיך „כשר". זיי טענה'ען אז די נישט גלאטע ווערט נאר פארקויפט פאר די וועלעכע זענען נישט מדקדק אויף גלאט. דער האלסעילער האט נישט קיין נאמנות דערויף. מיר האבען זיך איבערצייגט פון פיעל פאלען אז אפילו בוטשערס וועלעכע פארקויפען נאר גלאט, האבען באקומען פלייש אהן די גלאטע חתימות און פלאמבעס. עס ווערט פארטוישטביים האלסעילער.

ד) אפילו די וועלעכע האנדלען נאר מיט גלאטע פליישען, פארקויפען (אלע אהן קיין שום אויסנאם) פארשידענע גלאטע פליישען. די איינקויפערס וועלעכע זענען מהדר אויף א געוויסע שחיטה אדער פון א געוויסע קהילה, ווייסען נישט אז די פלייש וועלעכע זיי באקומען איז מעגליך פון אן אנדער שחיטה, און נישט פון זייער געוואונטשענע שחיטה.

ה) מען האט שוין געכאפט א טייל האלסעילערס וועלעכע פארקויפען ממש טריפה פלייש אלס כשר. אזא סוחר האט מער נישט קיין שום נאמנות. דער פראבלעם איז, אז עס ווערט גארנישט געטאן דערצו (יו"ר סי' קי"ט סי' י"ט).

פלייש־געשעפט (בוטשער־סטאר)

א) עס איז פארהאנען בוטשער־סטארס וואס האבען נישט קיין השגחה. מען פארלאזט זיך אויף דעם בעה"ב וועלעכער הייסט א שומר תומ"צ.

ב) די וועלעכע האבען יא אן השגחה פון א רב האבען נישט קיין השגחה תמידית צו זעהן די סחורה ווען עס קומט אהן, און ווי אזוי מען מאכט כשר שטענדיק, און דער גאנצער גאנג אין געשעפט.

ג) די פאָר וועלעכע האבען יא אן השגחה תמידית ווערט דער משגיח באצאהלט פון בעה"ב און ממילא איז ער אינגאנצען אונטער זיין איינפלוס, צוליב פרנסה. (דער משגיח דארף ווערען באצאהלט פון די קהילה־קאַסע, און זיי זאלען זיין זיינע בעלי־בתים. די קהילה טאהר נישט זיין קיין שותף אין פלייש־געשעפט, ווי פארשטענדליך).

ד) אויב מען זעהט אויף דעם בוטשער־סטאר א טאוול פון אן השגחה פון וועלכען רב עס זאל זיין, מיינט דאס נאך נישט אז דער רב גיט א השגחה אויף די שחיטה. דער רב איז מסתמא קיין מאל נישט געווען ביי די שחיטה און ווייסט בכלל נישט ווי די שחיטה זעהט אויס דא אין אמעריקע, (זעה אין פראגעס און ענטפערס באריכות). די השגחה איז נאר אויף די מליחה, ניקור, וכדומה. רוב מאהל איז דאס נאר אן הודעה אז ער קען דעם בעה"ב, און אז דער בעה"ב פרעגט איהם די שאלות וועגען מליחה ניקור וכדומה. א באווייז האט איהר אז די השגחה איז נאר אויף דעם כשר־מאכען, פון דעם פאקט אז א גרויסע טייל פון די רבנים מכשירים אויף די סטאר'ס, עסען אליין נישט פון די פליישען וואס ווערען פאקויפט אין זייערע סטאר'ס, זיי לאזען פאר זיך שחט'ן עקסטרע [דאס אליין ווארפט אויף טונקעלע שאָטענס אויף די כשרות פון די שחיטה].

ה) אסאך מאהל ליפערט דער בוטשער פלייש פאר דעם קונה דורך א גוי. עס פאדערט זיך א חותם בתוך חותם, און עס איז נישט דא.

ו) עס טרעפט אז דער בעל הבית לאזט איבער דעם גוי אליין אין געשעפט. איבערהויפט ביינאכט נאך דעם ווי דער בעל הבית גייט אהיים און די סחורה איז נאך נישט געליפערט געווארען צו די קונים, גיט דער בעה״ב איבער דעם שליסעל צו דעם גוי וועלעכער ליפערט (רעליווערט).

אויך ברענגט מען אין אסאך געשעפטען דאס פלייש פארטאגס און די גוים האבען דאס שליסעל. זיי טראגען דאס אריין אין פרידזידער, וואס דארט ליגט פלייש אהן חותמות.

אויך קומט א סאך מאל פלייש צו געשעפטען אהן קיין גלאטע חותמות, און דארט וואו עס איז נישט דא קיין השגחה איז נישט דא ווער עס זאל זיך אומקוקען רערויף.

אויף די אלע אויבען־דערמאנטע פעלערס איז דא דער איסור פון בשר שנתעלם מן העין, (ד.ה. פלייש וואס דאס אויג פון א איד האט פארזעהן), וואס איז אסור עפ״י שו״ע סימן ס״ג.

די מעשה השחיטה פון לעמער (כבשים)

א) אויסער די אלע דערמאנטע פראבלעמען ביי די גסות שחיטה, איז ביי די לעמער פארהאנען נאך איין גרויסער פראבלעם וועלעכע געפינט זיך ביי די עצם מעשה השחיטה. עס זענען פארהאנען זייער אסאך שומרי תומ״צ וועלעכע זענען מדקדק נישט צו עסען קיין לעמער־פלייש (כאטש זיי עסען פון די גלאטע רינדערען שחיטה).

די פראבלעמען זענען ווי פאלגענד:

ב) די לעמער האבען זייער אסאך האר (וואל) אויף דער פלאץ פון בית השחיטה. דאס איז גורם אז דער חלף ווערט זייער שנעל פגום. דערצו ווערט שטענדיק פארפלאנטערט מאראסט, שטיינדלעך אין די האר. די האר ווערט פארקנופט וכדומה. דאס ברענגט דערצו אז עס איז פוגם דעם חלף בשעת די שחיטה.

ג) אויך דארף מען זיין געווארענט וועגען חלדה, אזוי ווי עס שטייט אין שו״ע, שמ״ח (סי׳ כ״ד סעיף ט׳־י״ב) אז מען דארף זיין געווארענט ווען מען שחט לעמער צוליעב די חלדה תחת צמר המסובך.

ד) דער חת״ס שרייבט, ,,עס איז באוואוסט אז עס איז דער סדר פון סכין עס זאל פגום ווערן פון דעם האלדז פון שאף וועלעכע זענען פיהל מיט זאמט און ערד, אפילו ווען מען איז געווארינט אראפ צו נעמען די האר און אפוואשען דאס פלאץ״.

ה) צוליעב די אלע פראבלעמען איז שטענדיג געווען דער מנהג אפשערען די האר פון האלדז ביי די בית השחיטה און גוט אפוואשען דאס פלאץ פאר די שחיטה כדי עס זאל פארקומען וויניגער פגימות, מיט דעם אלעם פלעגט זיך נאך אלץ מאכען פגימות (עיין בשו״ת דברי מלכיא׳ ח״ג סי׳ מ״א, ובבינת אדם שער רוח״ז סי׳ י״א).

ו) ביי די היינטיגע שחיטות שערט מען בכלל נישט אפ די האר פון די לעמער, מען מאכט נאר א שביל (ד.ה. מען צושייד די וואל). עס איז נישט ריכטיג אזוי צו טאן לכתחילה (שמ״ח סי׳ כ״ד סי׳ י״ב). אזוי ווי דער האלדז איז פוהל מיט מאראסט, מאכט זיך דורך דעם זייער אסאך פגימות, און עס איז נישט דא קיין צייט צובאקוקען און אודאי נישט מתקן זיין דעם חלף.

ז) אויסער די דערמאנטע פראבלעם, שטייט נאר איין שוחט ביי די שחיטה פון לעמער. די שחיטה איז א שווערע, צוליעב די פיהלע פגימות און אויך צוליעב די עצם מעשה השחיטה וועלכע איז שווערער פון גסות, אפילו צוויי שוחטים זענען אויך ווייניג צו די מלאכה.

מיר ווייסען פון א פאל וואו מען האט געוואלט איינפירען דא אין אמעריקע א כשר׳ע שחיטה פון לעמער און דער שוחט האט נישט געוואלט שחט׳ן אן דעם וואס דער רב זאל מיט-קומען אין שלאכט הויז און אליין באקוקען דעם חלף נאך יעדען לעמעל. נאך אגאנצען טאג שחיטה איז געבליבען אינגאנצען איין לעמעל, וואס דער רב האט געזאגט אז דער חלף איז גוט. פון דעם אליין קענט איהר שוין זעהן וויפיל שוחטים מיט חלפים מען וואלט געדארפט האבען פאר אונזער ניו-יארקער שחיטות. און ממילא פארשטייט זיך, ווי צווייפעל האפטיג עס איז די כשרות פון די לעמער דא אין ניו-יארק, וואס ווערט גע׳שחט׳ן טויזנטער וועכנטליך.

ח) עס איז דא זייער אסאך סירכות ביי די בדיקות (נישט ווי געוויסע סוחרים רעדען איין די קונים אז ביי לעמער איז פארהאנען ווייניגער סירכות).

די קעלבער שחיטה

אזוי ווי עס איז באוואוסט אז די קעלבער שחיטה איז מעהר מהודר צוליב די קליינע צאהל פון סירכות וועלכע געפינען זיך ביי זיי, ווילען מיר אויפמערקזאם מאכען דעם ציבור אז דאס איז נישט ריכטיג אין אמעריקע.

א) אין יוראפ פלעגט מען שחט׳ן קעלבער פון דריי-פיער וואכען, דעריבער האבען זיי נישט געהאט קיין שום סירכא. די גאר גלאטע בהמות זענען געווען קעלבער, אנשי מעשה פלעגען מהדר זיין נאר צו עסען קעלבער פלייש.

ב) דא אין אמעריקע שחט מען גרויסע קעלבער פון עטליכע חדשים, די קעלבער וועגען א פאר הונדערט פונט, און די קעלבער זענען נאך אסאך ערגער ווי די בהמות לגבי גלאט.

ג) ווי עס איז גוט באקאנט איז פארהאנען א גרעסערע פראצענט גלאטע ביי די בהמות ווי ביי די היינטיגע קעלבער.

ד) ביי די קעלבער איז אויך פארהאנען די פראבלעם אז נאר איין שוחט שחט און נישט צוויי ווי עס דארף זיין.

❁

ביים ענדיגען דעם דאזיגען ארטיקל ווילען מיר נאך אמאל דערמאנען די לייענערס אז מיר נעמען סולע אחריות אויף אלעס וואס מיר האבן דא געשריבען. מיר זענען גרייט צו איבער צייגען פאר יעדען ערנסטען מענטש וואס וויל וויסען דעם אמת די אלע אויבן-דערמאנטע טענות.

שמע בני

נעתק מספר טיול בפרדס אות ש׳ מהגאב״ד משאמלוי זצ״ל

דער גאון מהר״ש אבוהב זי״ע אין ספר הזכרונות (פרק ב׳ מהל׳ שחיטה) שרייבט, אויב עס וואלט מעגליך געווען פאר דעם פאלק צו עקזיסטירען אהן פלייש, וואלטען אונזערע חכמים שוין לאנג מבטל געווען דאס פאך פון שחיטה. איבערהויפט אין די היינטיגע צייטען ווען זייער אסאך מענטשען לאזען זיך אריין אין דער פאך. עס איז אויסערגעווענטליך גרינג צו צוקומען צו מכשולות, ר״ל, סיי פאר א יחיד און סיי פאר א רבים. דער שולד ליגט אויף די וועלעכע גיבען רשות צו שחט׳ען.

דער חתם סופר אין די שו״ת (או״ח סי׳ ר״ה) שרייבט אז דער מלך זקן וכסיל (מען מיינט דעם יצה״ר) זיצט אויף א שטוהל פון דריי פיס: א) פון חזנים וועלעכע פירען ארויס מחוץ למחנה די תפלות פון אידישע קינדער וכו׳, ב) פון שוחטים וועלכע זענען מאכיל נבילות וטריפות פאר אידישע קינדער, ג) פון סופרים וועלעכע שרייבען פסול׳ע תפילין און מזוזות. דאס איז שוין גענוג פאר דעם יצר הרע, מער דארף ער שוין נישט.

עס ווערט געברענגט אין מעשה רב אות צ׳ פון ווילנער גאון זצ״ל, אז עס איז בעסער צו עסען מילכיגע מאכלים אום שבת ווי צו עסען פון א בהמה וועלעכע איז געשחט׳ען געווארען אהן דעם וואס איינער איז געשטאנען איבער דעם שוחט.

דער דברי חיים אין די שו״ת (יו״ד חלק א׳ סי׳ ז׳) שרייבט אז ער האט גיזעהן אסאך יראי השם און לומדי תורה וועלעכע זענען פארדארבען גיווארען נאך דעם ווי זיי זענען געווארען שוחטים. דורך שוחטים וועלעכע זענען געווען קלים, זענען זייער אסאך קהלות אין דייטשלאנד ארויס פון אידישען דת, רח״ל (שו״ת דברי חיים שם).

אין תבואות שור שטייט אז דער שוחט מוז זיין א ירא שמים מרבים. דאס יראת שמים זאל זיך דערקענען אויף זיין פנים. אויב נישט ווערט ער אליין פארדארבען אלץ מער און מער, און ממילא פארדארבט ער אויך אנדערע וועלעכע עסען פון זיין שחיטה. זיי ווערען פיהל מיט טומאה ביז זיי ווערען אפיקורסים.

איך בין זיכער אז דאס וואס מען איז גוזר גזירות א קעגען די שחיטות, אין די היינטיגע ציטען, איז נאר ווייל מען האט זיך נישט אומגעקוקט ריכטיג אויף די שוחטים, אזוי ווי עס פארלאנגט זיך.

(„טיול בפרדס״ מערכת שחיטה פון שאמלויער רב זצ״ל)

שחיטה פון עופות אין אמעריקע

שוחט

א) אזוי ווי עס איז שוין היינט באקאנט איז דער הויפט אומגליק ביי די שחיטה — די מאסען פראדוקציע. עס ווערען גע'שחט'ען אין איין פלענט צענדליגע טויזנטער עופות וועכנטליך, און אין אנדערע פלענטס ווערען גע'שחט'ען קרוב צו הונדערט טויזנט עופות א וואך און מעהר, אויך איז פארהאנען א פלענט וואס רופט זיך גלאט כשר וואו מען שעכט 300 טויזנט עופות א וואך בערך, די שחיטה איז געשטעלט אויף פראדוקציע.

ב) די בעלי בתים פון די שלאכט הייזער אין טשיקען פלענטס זענען ביזנעס לייט, זייער איינציגע כוונה איז נאר צו פארדינען וואס מער געלט. בעצם איז דאס נישט קיין עוולה ווייל אזוי איז דאך דער דרך פון מסחר, נאר כדי צו פארדינען דאס געלט שטעלט מען אין געפאר די כשרות פון די שחיטה.

ג)למשל, עס זענען פארהאנען שוחטים וואס זעהן שוואך אן ברילען (אויגען־גלעזער), אבער דאך קענען זיי זיך נישט ערלויבען צו שעכטן מיט ברילען. צוליב דעם גרויסען שטויב, שמוץ, און בלוט, וועלעכע הערשט ביי די שחיטה, ווערען די ברילען פול מיט שמוץ און בלוט, און פארשטעלען זייער געזיכט, די צייט ערלויבט נישט אז מען זאל קענען רייניגן די ברילען אין מיטען די פראדוקציע פון שחיטות, (עי׳ דרכי תשובה סי׳ יא).

ד) יעדער שוחט האט אונטער זיך בערך פופציג ארבייטער וועלעכע ארבייטען אויף זיינע געשאכטענע עופות. פארשטענדליך אז דער שוחט קען זיך נישט רוקען פון פלאץ, אפילו אויב עהר דארף ארויסגיין, אדער עהר פיהלט אז עהר מוז זיך אפרוהען א ביסעל פון די שווערע ארבעט, עהר קען זיך נישט ערלויבען דעם לוקסוס, ווייל עהר האלט צוריק פופציג מענטשען פון די ארבייט. (די ארבייטערס זענען עפענערס, זאלצערס, פאקערס, א.ד.ג).

ה) עס טרעפט זייער אפט אז דער שוחט שפירט אז עהר האט נישט קיין הרגשה בחדק זיין דעם חלף, צוליב די ווייטאג אין די הענט קען עהר נישט ריכטיג פיהלען, פונדעסטוועגען איז עהר געצוואונגען צו שעכטן די זעלבע צאהל ווי געוועהנטליך.

א טייל שוחטים שטרענגען זיך אן איבער זייערע כוחות צו שעכטן די באשטימטע צאהל עופות, אויב נישט קענען זיי פארלירען זייער פרנסה, זיי ווערען באטראכט פון בעל הבית ווי פוילע ארבייטערס.

ו) עס זענען פארהאנען זמנים ווען די שוחטים פארען עטליכע שעה'ן צום שעכטן פאר־טאגס. נאך דריי פיהר און א סאך פלעצער נאך זעקס שעה פאהרען

אויפן וועג מוז דער שוחט זיין גרייט צו שעכטן אפגעמוטשעטער־הייט ביז א פאהר מינוט, אפילו ער דרייווט אליין איז נישט רא קיין צייט צו רועהן, די ארבעט מוז אנגיין (אפילו עס פעהלט איהם די נויטיגע הרגשה צום שעכטן).

מעשה השחיטה

א) אויף א טייל ערטער ווערט געשאכטעט צווישען טויזענט און פופצען הונדערט עופות א שעה (בערך 25־20 עופות איין מינוט) דורך איין שוחט.

אויף אנדערע פלעצער ווערט געשאכטן פון זיבען הונדערט ביז ניין הונדערט א שעה (בערך צוועלעף ביז פופצן עופות איין מינוט) (און אויך איז רא וואו מען שעכט נאר 600 אין א שעה).

אויף רוב פלעצער גייט דער סדר ווי פאלגענר!

ב) די באקסעס מיט עופות פארען צום שוחט אוטאָמאַטיש מיט א עלעקטערישען שטרוים. איין גוי נעמט ארויס דעם עוף פון די באקס (קופ) און דערלאנגט דאס צום צווייטען גוי וואס האלט דאס בשעת דער שוחט שעכט.

אויך איז פארהאנען פלעצער וואו די עופות ווערען אויפגעהאנגען אויף א קייט (טשיין) וועלכע פארט אוטאָמאַטיש צום שוחט מיט א עלעקטערישען שטרוים, און פון דארט נעמט דאס דער גוי און האלט עס בשעת דער שוחט שעכט.

ג) נאכען שעכטן נעמט דאס א דריטער גוי און לייגט דאס ארויף אויף א האָק וואס איז מחובר צום עלֶעקטערישען קייט און עס פארט ווייטער ביז צום פליק־מאשין וואס נעמט אראפ די פעדערען און האקט אראפ דעם קאפ פון עוף.

די פאלגענדע זענען א טייל מכשולים וועלעכע זענען א תוצאה פון די שנעלע שחיטה:

א) יערען טאג טרעפט מען פעדערען אין וושט ביי א גרויסע צאָהל עופות, (די סיבה דערפון איז ווייל די עופות ווערען געברענגט פון דער ווייטענס, און צוליב הונגער בייסען זיי די פעדערען פון אנדערע עופות). אויב מען טרעפט נאך די שחיטה א פעדער וועלכע איז צושניטען איז די עוף א טריפה עפ״י הלכה, ווייל עס איז געווען א שהי׳ (פארזוימונג) אין מיטען די מעשה השחיטה. די שוחטים מחמת איילעניש באמערקען נישט די פערערען. אויב ער וואלט געשאכטן לאנגזאם וואלט ער געפינען איבער הונדערט עופות וועלעכע זענען טריפה צוליב די פעדערען (שמ״ח סי׳ כ״ג סעי׳ ו׳, ואחרונים).

עס איז איבערגעצייגט געווארען אז אין א פלענט (שלאכט הויז) וואו מען שעכט נאנט צו טויזענט עופות א שעה דורך יעדער שוחט באזונדער, איז מען מטריף ס״ה 10 עופות בערך צוליב פעדערען אדער אנדערע שאלות, [ווי ווייטער

וועט דערמאנט ווערען]. דעם זעלבען צאָהל איז מען מטריף זיין אין א קליינעם מארקעט וואו מען שעכט בערך 500 ביז 600 עופות א טאג. דאס איז דאך א הימעל געשריי!

ב) אויך טרעפט זיך פיל מאָהל אז די עופות בייסען איינער דעם צווייטען און זיי צובלוטיגען זיך ביים קאפ און האלדז און ווען דאס טרוקענט זיך אויס ווערט דאס בלוט פארגליווערט, דאס ווערט אנגערופען [גרר יבש] מען טאר די עופות נישט נוצען אן קיין בדיקה, (עיין שמ״ח סי׳ כ״ג סעיף י״ג). פארשטייט זיך אז צוליב דעם יאגעניש קען דער שוחט דאס נישט באמערקען.

ג) עס פאסירט אפט אז דער עוף איז געלעכערט ביים האלדז, און ביים גענאק, און דער שוחט באמערקט דאס נישט צוליב איילעניש.

ד) פיהל מאל ווען דער גוי דערלאנגט דעם עוף צום שוחט און דער עוף גיט איהם א שטאך מיטן חרטום (שנאבעל בלע״ז) גיט דער גוי א גוטען זעץ אין קאפ פון דעם עוף, און דער עוף פייגערט און דער שוחט פון יאגעניש שעכט דאס, נישט באמערקנדיג אז ער שעכט א עוף וועלכער איז א מסוכנת, און עס פאדערט זיך פירכוס (יו״ד סי׳ י״ז) ווייל פיהל מאל איז דער קאפ פונעם עוף נאך ווארעם.

ה) עס זענען פאראנען הונדערטער עופות וועלכע פייגערן צוליב די גרויסע קעלט אין ווינטער, און צוליב די היץ אין זומער, און אויך צוליב רעגען, צוליב גרויס יאגעניש טרעפט אפט אז דער שוחט באמערקט נישט (ווייל ער האט נישט קיין צייט אונטערשיידען) און שעכט א עוף וועלכער איז א מסוכנת, און עס פאדערט זיך פירכוס (יו״ד סי׳ י״ז).

ו) ווען דער שוחט איז שוין מיד איז שייך צו מאכען א דרסה (ער דריקט מיטן חלף אויף די סימנים וואס מאכט דעם עוף פאר נבילה), קיינער ווייסט נישט דערפון אפילו נישט דער שוחט צוליב די שנעלקייט.

ז) ביי די גרויסע שחיטות פאלען ארויף אויפן חלף שמוץ, שטויב און פעדערען, און עס ווערט אויך אפגעשפריצט מיט בלוט, און צוליב גרויס איילעניש האט ער נישט קיין צייט כסדר צו וואשען דעם חלף. און לויט די פוסקים איז דאס א ערנסטע חשש פון חלדה (דעת קדושים סי׳ כ״ד ס״ק ט׳).

ח) אויב א שוחט איז בודק דעם חלף און טרעפט ח״ו א פגימה האט ער א נגיעה צוליבמורא אויסצוזאגען, ווייל ביז 5 מינוט איז שוין דורך געלאפען אויף דעם קייט א פאר הונדערט געשאכטענע עופות, און דורך זיין פגימה איז אלעס ספק נבילה, ווייל אלע עופות פון די שוחטים זענען אויסגעמישט. דער שוחט טרויט זיך נישט שאדען צו מאכען אזוי פיהל פאר דעם בעל הבית, ווייל ער וועט איהם אפזאגען די פרנסה, און דורך דעם איז ער מאכיל ספק נבילות לישראל רח״ל.

ט) עס זענען פאראנען שוחטים וועלכע צוליב יאגעניש באמערקען זיי נישט און שעכטן די עופות בשעת זיי ווארפען זיך — (חשש דרסא).

י) א טייל שוחטים שעכטן נאר בהובאה אליין, ווייל זיי איילען זיך, הגם בדיעבד איז מותר בהולכה אדער בהובאה אליין, אבער דאס איז נאר בדיעבד אויב עס האט זיך אַזוי געמאכט, אבער א ודאי טאָהר מען נישט אזוי שעכטן בקביעות.

יא) די שוחטים האבן נישט קיין צייט בודק זיין דעם חלף מיט יישוב הדעת. עפ"י הלכה דארף מען כסדר דעם חלף בודק זיין מיט יישוב הדעת כדי מען זאל קענען האבען אן הרגשה אויף יעדע קליינע פגימה (עיין שמ"ח סי' ח"י סעיף ז'), עס איז זייער שווער דאס צו טאָהן ביי די גרויסע שחיטות. דורך דעם קומט ארויס ערנסטע מכשולים רח"ל.

יב) עס איז דא זייער א סאך שאלות ביי'די בני מעיים (קישקעלעך), צומת הגידין, שבירת עצמות.

יג) עס איז דא ווייניג משגיחים צו באקוקען די אלע שאלות וועלעכע טרעפען זיך. די אויגען ווערען מיד פאר די פאָר משגיחים צו קוקען אויף א פאָר טויזנט עופות אין איין שעה.

עד היכן הדברים מגיעים

מובא ביערות דבש שיוחנן כהן גדול נעשה צדוקי אחר שמוש בכהונה שמונים שנה, מחמת שנכשל בשוגג במאכל איסור.

שומו שמים !!

איש קדוש שנכנס בק"ק, מקום השראת השכינה ולא ניזק פ' שנים, כל התפלות של כלל ישראל וכפרתן נתקבלו על ידו, אעפ"כ כיון שנכשל, רק בשוגג, פ"א בימי זקנתו נעשה צדוקי.

ק"ו ב"ב של ק"ו כמה צריכין להתרחק מכל מיני מאכלים שונים שהיתרם אינו ברור. בפרט בדורינו שנתגבר הטעכניק עד למאוד, ובכל מאכל מעורבים דברים שונים ומשונים שפעמים קשה מאוד לברם, ועלולים להכשל בהם.

ובכן, דוק ובדוק מה שנכנס לפיך.

יעדער שומר תורה ומצוות שטרעבט צו עסען נאר פארלעסליכע, ריכטיג פעסטגעשטעלטע כשר'ע מאכלים. די ציהל פון „וועד הכשרות" איז דאס צו פארמעגליכען. דעריבער שטיצט אייער און אונזער ארבעט. פארשאפט נייע מעמבערס ! שיקט ארייין אייער דמי־חבר אין די צייט ! טוהט נישט פארנאכלעסיגען אייער צאהלונג !

דורך דעם וועט איהר שטארקען די ארבעט און די עקזיסטענץ פון מדריך לכשרות

פראגעס און ענטפערס
וועגן שחיטות אין אמעריקע

פראגע?

פארוואס טאקע איז אזוי שווער אויסצופירען אז מען זאל שעכטן ווייניגער עופות און גסות אין א׳ שעה?

ענטפער!

קודם וועלען מיר ענטפערען ביי עופות.

א) יעדער שוחט פארדינט בערך $350 א וואך, דער שוחט האט 3 העלפערס, יעדער פון די העלפערס פארדינט לכל הפחות $150.00 א וואך, קומט אויס אז א שוחט מיט זיינע העלפערס קאסטען א ערך פון $800 א וואך.

ב) אויב א טשיקען פלענט האט איינגעפירט צו שעכטן למשל 1000 עופות א שעה, און ער האט 6 שוחטים, קאסט איהם שחיטה געלט בערך $3,450 א וואך (דער שוחט מיט די העלפערס).

אויב מען זאל אבער נאר שעכטן 500 א שעה [וואס דאס איז אויך נישט אזא קליינע צאָהל] וואלט ער געדארפט נעמען נאך א סעט פון 6 שוחטים מיט 9 העלפערס, קומט אויס אז די שחיטה געלט שטייגט אויף דאפעלט. דאס איז ביי עופות.

ג) יעצט ביי די גסות, למשל אז דער בעל הבית האט 4 שוחטים ובודקים מיט א בלאמבירער, און צאהלט יעדען עקסטרע $250 בערך, ס״ה $1,250, און זיי שעכטן אפ דורך די וואך ארום 1000 בהמות כנ״ל, קומט אויס אז עס קאסט $1.25 א בהמה צו שעכטן. יעצט אויב מען זאל שעכטן אין א קלענערען פארנעם, אזוי ווי עס דארף צו זיין, למשל א פלאץ וואס מען שעכט 300 בהמות א וואך, וואלט זיך געפאדערט לכל הפחות 3 שוחטים ובודקים פאר בלויז די 300 בהמות אליין, קאסט די שחיטה $750 א וואך, וואס דאס קומט אויס $2.50 פאר א בהמה, דאפעלט ווי ביי די גרויסע שחיטות ביי א וואך אליין מאכט דאס אויס א הון רב. יעצט פארוואס זאל דער בעה״ב האבען אינטערעס אריינצונעמען נאך שוחטים. און וועגען דעם שטעלט מען אין געפאר דאס גאנצע כשרות פון שחיטה, און וועגען דעם האלט מען נישט קיין שטאטען שוחט אויף זיין פאסטען.

דאס אלעס איז נאר וועגען ביזנעס פון א פאר סוחרים. דער אמת איז אז דער ביזנעס קען גרינג דערהייבען די עקסטרא הוצאות, עס איז נאר נישט דא ווער עס זאל זיי צווינגען דערויף.

פראגע?

פארוואס איז נישט איינגעפאלען פאר א קצב אין די אמאליגע גרעסערע שטעט אין יוראפ איינצופיהרען א מאסען שחיטה צו פארגרעסערען די רווחים?

ענטפער!

א) דער עולם איז נישט געווען געוואוינט צו עסען קיין סאך פלייש, מען איז נישט געווען להוט דערנאך אזוי ווי דא אין אמעריקע, עס זענען נישט געווען אזוי פיהל רעסטעראנטען נישט קיין הונדערטער האטעלען, קעיטערערס וועלכע מען זאל מוזען פארפיגען מיט מיליאנען פונט פון פלייש.

ב) די שחיטה איז געלעגען אין די הענט פון די קהילה, דער רב האט אלעס געפירט מיט תקיפות וביד חזקה. [און דער רב האט נישט באקומען קיין שום באצאלט פון די שחיטה, ער האט נאר באקומען א באשטימטע געהאלט פון קהל, פאר זיין רבנות, וואס פאר דעם האט דער רב געהאט דעם אחריות אויף אלע עניני אידישקייט פון די שטאט, למשל שאלות פאסקענען, מקוה, און שחיטות אויך. קיינע שינוים זענען נישט געטאָהן געווארען אָהן זיין הסכמה.

ג) די משגיחים זענען געצאהלט געווארען דורך די קהילה און זענען בכלל נישט געווען באאיינפלוסט פון קצב, עס וואלט געווען אוממעגליך איינצופירען א שנעלע שחיטה וועלעכע קען זיך נאר אויף האלטען דורך גרויסע מכשולים.

ד) אמאליגע שוחטים זענען געווען ריכטיגע יראי השם וועלעכע האבען געציטערט פאר א נרנוד חטא, די מינדסטע פארראכט אויף א שוחט אז ער איז נישט קיין אמת׳ער עהרליכער איד האט גורם געווען א טומעל אין שטאט, אפט מאהל איז די איבערקערעניש גאר געווען נאר אויף א קלייניקייט אויף וועלעכע דער שוחט האט נישט מהדר געווען ווי צב״ש אז ער האט ארויסגענומען א ספר פון ביהמ״ר (נאך צוקוקען א שווערע שאלה) אן רשות פון די גבאים (עי׳ שו״ת רברי חיים), אז א שוחט האט גערערט ביי חזרת הש״ץ, אז ער האט גערעדט אויף איינעם א שלעכט ווארט אא״וו (וע״ע הרבה מעשיות כאלו בשו״ת חת״ס חו״מ קע״ו, דע״ת סי׳ ב׳, שו״ת יד אלעזר פ״ה, שו״ת מהרי״א יו״ד סי׳ ו׳, תשובת בית הלל פ״ו, פ״ז). די שוחטים וואלטען קיינמאהל נישט מסכים געווען צו שעכטן אויף אזא אופן ווי מען שעכט דא אין לאנד.

ה) דער קצב וואלט נישט געקענט אויספיהרען קיין שנעלע שחיטה נאר דורך פארשידענע ביזנעס טאקטיקס, טערראר, און א דרוק אויף די קהילה, רבנים, משגיחים וכדומה, וואס פארשטענדליך איז נישט געווען מעגליך אין יוראפ, (אזא הנהגה איז נאר מעגליך אין אמעריקע).

ו) אין לאנדאן האט מען געוואלט איינפירען מאסען שחיטות נוסח אמעריקע, האבען אפילו די סתם שוחטים, נישט נאר די גלאטע, נישט געוואלט הערען דערפון. און היינט צו טאג איז נאך דא אין לאנדאן און אויך אין אנטווערפאן א שחיטה סיסטעם וואס מיר דא אין אמעריקע מעגען זיך שעמען פאר זיי.

פראגע?

די סוחרים רעדען איין דעם עולם אז די שחיטה איז אין אמעריקע א סאך בעסער פון אמאל אין יוראפ, מיט די פאלגענדע טענה: אינדער־היים אויב מען האט טריפה געמאכט פאר דעם קצב א פאר בהמות, איז דער קצב געבליבען כמעט אן פרנסה [א חוץ וואס דורך דעם איז אויסגעקומען אז עס איז נישט געווען קיין פלייש אין שטעטל]. דא אין אמעריקע קען מען טריפה מאכען וויפיל מען וויל, און דער קצב האט נישט קיין היזק, ווייל דאס ווערט פארקויפט פאר טריפה, דורך די סתם סוחרים, און קיינער האט נישט קיין שאדען. איז דאס טאקע אמת?

ענטפער!

א) מיר זענען איבערגעצייגט אז די טענה איז אינגאנצען פאלש! ווייל פונקט ווי אין דער היים האט זיך געווענדעט די פרנסה פונעם קצב אין זיין בהמה, אזוי ווענדעט זיך די גאנצע ביזנעס פון שלאכט הויז אין דעם אז עס איז דא מעהר בהמות וואס ווערען כשר.

ב) מיר וועלען דאס מסביר זיין: די בהמות וואס ווערען געשאכטן אין די ניו־יארק ניו־דשוזערסי געגענד ווערען געהאדעוועט אין די מיד־וועסט [א מהלך פון א פאר הונדער און אפשר 1000 מייל ווייט] און פון דארט ברענגט מען דאס אהער צו שעכטן, יעצט אויב א בהמה ווערט דא טריפה האט דער בעל הבית פון שלאכט הויז שאדען נישט נאר פון ריווח נאר אפי' פון קרן, ווייל צו פארקויפען דאס אלס טריפה איז א סאך ביליגער ראס צו הרג'ענען אין די מיד־וועסט.

עס לוינט זיך בכלל נישט צו ברענגען דאס אהער לעבעדיגערהייט. טייל פון די הוצאות זענען געצנליך איבעריג, ווי פאלגענר: (1) טראנספארטיישן! אין א טראק וואו מען קען אריינלייגען למשל 40 לעבעדיגע בהמות קען מען אריינלייגען לכל הפחות 4 מאל אזוי פיהל גע'הרג'עטע. (2) פארלוסט פון וואג דורך דעם וועג. (3) געבען צו עסען פאר די בהמות. (4) ארבייט [לעיבאר], ווי באוואוסט איז ארבייטער דא א סאך טייערער ווי אין די מיט־וועסט. (5) טעקסעס, בנין אויסהאלטונג, אד"ג.

ג) דער פאקט ווייזט אז אין די לעצטע 25 יאהר האבען זיך צוגעמאכט העכער 100 גוי'אישע שלאכט־הייזער אין די נ.י. ניו־דשוזערסי. געגענד און ווי באוואוסט איז דאס געברויך פון פלייש נישט קלענער געווארען, וואס דאס איז מעיד אז עס לוינט נישט צו הרג'ענען בהמות פאר טריפה אין די געגענד. די פאר וועלעכע זענען געבליבען, שעכטען כמעט אלע אויף כשר.

ד) דעריבער איז דער בעה"ב שטארק פאר אינטרעסירט ווי מער זאל זיין כשר, און נאך מעהר אז עס זאל זיין גלאט כשר, ווייל די פארדינסטען אויף גלאט כשר איז א סאך מעהר ווי סתם כשר.

פראגע?

עס זענען פארהאנען עהרליכע רבנים וועלכע גיבען השגחות אויף די פארשידענע שחיטות. ווי אזוי איז מעגליך אז עס זענען פארהאנען אזוי פיהל טענות אז די שחיטות זענען נישט אין ארדענונג?

ענטפער!

א) די רבנים בעלי המכשירים שטייען נישט טאג טעגליך ביי די שחיטה צו זעהן ווי אזוי עס גייט צו. פון צייט צו צייט ווען די רבנים גייען ארויס צום שלאכט-הויז ווערט די ארבעט געטוהן אויף גאר אן אנדערן סיסטעם ווי אלגעמיין. מען שחט, מען איז בודק א.א.וו. אויף א שטייטערען אויפן. למשל אויב מען איז שטענדיג בודק פיהר לונגען אין פינף מינוט, איז מען יעצט (ווען דער רב איז דארט) נאר בודק איין לונג, און די איבעריגע לאזט מען איבער פאר די בשר כשר שחיטה (נישט גלאטע). מען גיט זיך באזונדער אפ מיט די רבנים, מען ווייזט זיי אלעס (אויסער בדיקת פנים וואס נאר דער רבש"ע ווייסט וואס דער בודק טוהט). ממילא זעהט דער רב אז עס איז דא גענוג צייט (גאנצע פינף מינוט פאר איין דיאה) אויף אלעמען. עס זענען פארהאנען נאך פארשידענע אופנים ווי אזוי אויסצובאהאלטען דעם טוג טעגליכן סיסטעם פון די רבנים (כמובן מאליו).

[אגב, איז כדי צו איללאסטרירען מיט די פאלגענדע פאקט. מען האט ארויסגעשיקט א דעלעגאציע פון דריי רבנים צו א שטארק חרדישע שחיטה נאכדעם ווי עס איז געווארען א טומעל אז עס ווערט געשחטען צוועלף הונדערט עופות אין איין שעה, דורך איין שוחט. די רבנים זענען צוריק געקומען שטארק צופרידען פון די שחיטה. זיי האבען געמאלדען אז בשעת זיי זענען דארט געווען האט מען נאר געשחטען פיהר הונדערט עופות א שעה.

עס האט זיך דערנאך אויפגעוויזען דורך אן ארבעטער וועלכער האט געענטפערט אויף די פראגע: ,,היתכן מען האט נאר געשחטען 400 עופות ווען די רבנים זענען דארט געווען"? — אז די סיבה דערפון איז געווען ווייל עס איז געווען סוף טאג און מען האט שוין נישט געהאט קיין סאך עופות. אויף די פראגע צי מען האט מודיע געווען די רבנים אז אלגעמיין שחט מען מעהר ווי די צאהל, האט ער מודה געווען אז — ניין.

א דוגמא, ווי סיי שוחטים, צוליעב זייער פאסטען, און סיי די בעה"ב צוליעב זייער געשעפט נארען אפ די רבנים בעלי המכשירים].

ג) מיר האבען זיך איבערצייגט אויף א עופות שחיטה וואס עטליכע רבנים האבען געזאגט אז מען קען נישט שעכטן דארט מעהר ווי 600 עופות אין א שעה, איין שוחט, אז באמת שעכט מען דארט היינט צו טאג נאהנט צו 1000 עופות אין איין שעה. ממילא יעצט נאך דעם לייענען די שורות, ווען איהר וועט הערען אז רבנים זענען געפארען און געקומען און זאגען אז מען האט געמאכט תיקונים זאלט איהר וויסען וויפיל עס איז ווערט. איבערהויפט אז דאס גאנצע איז נאר ווייל עס טויג צו די ביזנעס.

ד) די רבנים נעמען געלט פאר זייער השגחה, [נישט אלס א חלק פון זייער רבנות, נאר א עקסטערע געהאלט פאר זאגן אז דאס איז כשר], און ממילא האבען זיי נגיעות און וואו עס איז דא נגיעות דערזעהט מען נישט אלעס.

ה) עס ווערט געברענגט, אז כדי צו וויסען פונקטליך וואס עס טוהט זיך אין שלאכט־הויז, מוז מען דארט זיין לכל הפחות דריי חדשים רצופים, טאג טעגליך. אפילו עס דאכט זיך פאר די ליינערס אז עס איז צופיהל איבער־געטריבען, איז אבער יעדער מודה אז פון ארויס־פאהרען צום שלאכט הויז איין מאהל א יאהר (צי אפילו א חודש) אויף א שעה־צווי, אדער אפילו צוויי מאהל א יאהר (צי א חודש), איז נישט גענוג צו באמערקען אלעס וואס גייט פאָר אין שלאכט־הויז.

ו) די פאלגענדע מעשהווארפט א ליכט אויף דעם היינטיגען מצב אין שחיטה:

אין די באקאנטע שטאט בארדיטשוב (א שטאט פון יראים ושלמים, צוואנציג טויזענט אידישע נפשות), איז אויפגענומען געווארען א שוחט לויט די אנווייזונג פון איינעם פון די גרעסטע צדיקים בדורו (אנגענומען ביי אלע שיכטען פאר א קדוש עליון). דער ראב״ד ר׳ משולם נתן זצ״ל האט באלד געשריגען אז דער שוחט איז מאכיל טריפות. האט מען איהם (ר׳ משולם נתן) נישט געלאזט מעהר גיין צום שלאכט־הויז.

מען האט גענומען אנדערע דיינים אז זיי זאלען באקוקען ווי אזוי דער שוחט שעכט. זיבען רבנים פון אנדערע שטעט און די אנדערע דיינים פון בארדיטשוב האבען געזאגט אז אלעס איז אין בעסטען ארדענונג, מען דארף בכלל נישט חושש זיין אויף גארנישט לגבי דעם שוחט.

סוף הדבר, מען האט געברענגט ר׳ שלמה קלוגער זצ״ל קיין בארדיטשוב. מיט דריי מאהל צוקוקען צו די שחיטה האט ער גע׳אסר׳ט דעם שוחט. ער האט געשריגען אז דער שוחט איז מאכיל טריפות. [די צוויי גדולים וועלכע האבען איהם מתיר געווען האבען שפעטער געבעטען מחילה פון דער מהרש״ק] (עי׳ היטב בטוב טעם ודעת חלק א׳).

שטעלט אייך פאָר, דער שוחט האט יאהרען לאנג מאכיל געווען טריפות, און זיבען רבנים מובהקים האבען גארנישט געזעהן. דאס באווייזט אז מען קען זיין אן עהרליכער רב ודיין, ת״ח ומורה הוראה און דאך נישט פארשטיין דעם מהלך (סיסטעם) פון שחיטה ובדיקה. ומכש״כ היינט אז דער סיסטעם איז א סאך מעהר קאמפליצירט איז אודאי מעגליך אז דער ענין זאל נישט זיין קלאהר ווי עס פאדערט זיך דערפאר.

ז) צוריק צו די פראגע: מען דארף פרעגען די קשיא פונקט פארקערט. היתכן אז עס זענען פארהאנען אזוי פיהל חרדישע רבנים ומורה הוראות וועלכע עסען בכלל נישט דאס פלייש פון די מאסען שחיטות דא אין אמעריקע (אין יוראפ האבען אלע רבנים געגעסען פלייש געשאכטען אין שלאכט־הויז). טייל פון די

רבנים האבען געמאלדען נאך דעם ווי זיי האבען באזוכט די שלאכט־הויז אז אריב אלע רבנים וואלטען געווען פאר א באזוך אין שלאכט־הויז וואלטען זיי אויך נישט געגעסן קיין פלייש. א טייל וועלעכע זענען נישט געווען אין שלאכט־הויז זאגען אויך פאר יעדען ווער עס פרעגט זיי פריוואט, אז עס איז בעסער אויב מען עסט נישט די פליישען. און א טייל זאגען בפירוש אז מען טאהר נישט עסען.

ח) אפילו די רבנים בעלי מכשירים וועלעכע גיבען השגחות אויף פלייש־געשעפטען, איז דא א גרויסער טייל פון זיי וועלעכע עסען נישט פון דעם פלייש.

ט) דאס אלעס דארף מעורר זיין דעם המון אז עפעס איז נישט אין ארדענונג. א סאך שוחטים מפורסמים, נישט קיין בטלנים נאר מפורסמים אין זייער פאך פון שחיטה, האבען אויפגעהערט צו שחטן ווען זיי זענען געקומען אויף אמעריקע, צוליעב די טענה אז עס טויג נישט ווייל מען יאגט צו פיהל.

פראגע?

ווי אזוי איז מעגליך אז די שחיטה איז נישט אין ארדענונג? אסאך פון די שוחטים הייסען דאך עהרליכע אידען?

ענטפער!

די שוחטים ארבעטען לויט דעם באפעהל פון בעה״ב. ער טיילט איין די ארבייט. די שוחטים זענען משועבד צו איהם צוליב פרנסה. אויב דער וואונטש פון בעה״ב ווערט נישט אויסגעפירט, האט ער מורא צו פארלירען זיין פרנסה. איז שוין פארשטענדליך אז אלע עוולות פון די שחיטה מוז מען אוועק־קוקען און אויך פארענטפערען.

עס איז גוט באקאנט אז ווען די שוחטים זענען געקומען אויף אמעריקע האבען זיי זיך באקלאגט אז מען יאגט זייער ביים שחטען. צוליב זייער פארצווייפלונג האבען זיי אפילו געוואלט אויפהערען צו שחטען. אבער אזוי ווי עס האט זיך נישט געפונען דעמאלטסדיגע צייטען אנדערע פאסיגע פרנסות צו וועלעכע זיי האבען געטויגט, האבען זיי ווייטער גע׳שחט׳ען און זיך שטענדיג באקלאגט. מיט די צייט זענען זיי געווארען צוגעוואוינט צו די שנעלע שחיטה און רעדען זיך מעהר נישט אפ. אדרבא, אויב מען שחט אמאל שטייט, זאגען זיי אז מען שפילט זיך ארום.

עס איז וויכטיג צו דערמאנען דעם פאקט, אז די מכשירים האבען געענטפערט אויף די פראגע „וויפיהל עופות מעג א שוחט שחטען א שעה״? דער תירוץ איז, אז יעדער שוחט מעג שחטן וויפיהל ער קען.

מיט דעם ווערט ארויסגעברענגט דער צווייפעלהאפט פון די גרויסע שחיטה־פלענטס. אין יעדען שלאכט־הויז איז דא בערך זעקס, אכט, און א טייל פלעצער אפילו צוועלף שוחטים, אויב איינער אדער צוויי שוחטים זאגען אז זיי קענען שחטן טויזענט אדער צוועלף הונדערט עופות א שעה, שטעלט דער בעה״ב איין דעם סיסטעם די שנעלקייט פון קייט, די ארבייטער, וכדומה, אז אלע שוחטים זאלען אזויפיהל שחטן. אזוי מוז געטאן ווערען לויט דעם דעת פון בעה״ב.

פאר דעם בעה״ב איז נישט קיין חילוק צווישען א יונגען שוחט פון דרייסיג יאהר אדער אן עלטערן שוחט פון פופציג יאהר. עס איז נישט קיין חילוק צווישען א שוחט וועלעכער איז בטבע א זריז (פלינקער) ביז איינעם וועלעכער איז בטבע א מתון (שטאטער). עס איז אויך נישט קיין חילוק פאר דעם בעה״ב, צי עס איז אכט אזייגער אין דער פרי ווען די האנט און די קאפ זענען נאך אויסגערוהט, ביז דריי אזייגער נאך מיטאג ווען מען איז שוין אויסגעמוטשעט. שטענדיג מוז ארויסקומען די מאס ארבעט וועלעכע איז צוגעגרייט לויט דעם לויף פון דעם סיסטעם.

סך־הכל: דער שוחט שחט וויפיהל דער בעה״ב וויל, און ניט וויפיהל דער שוחט וויל אדער ער קען.

פארשטייט זיך אז דער שוחט וועלעכער זיין גאנצע פרנסה איז אפהענגיג אין דער שחיטה, וועט אודאי נישט מודה זיין (עכ״פ ברבים) אז עס טויג נישט. אבער ליידער איז דאס דער אמת.

פראגע?

איז דא מער חשש אויף צונגען, לעבער, סוויט־ברעסט ווי אויף אנדערע חלקים פלייש?

ענטפער!

א בהמה האט איין צונג, איין לעבער און איין סוויט־ברעסט (בערך 1 פונט), דאס ווערט פארקויפט און געשיקט איבער גאנץ אמעריקע צו בוטשערס, קעיטערערס, האומס, רעסטוראנטען וכו׳, וואס עס איז נישט במציאות לויט וויפיל בהמות עס ווערט געשאכטען אויף **גלאט כשר.**

פראגע?

פארוואס שווייגען די רבנים וועלעכע עסען נישט פון די שחיטות, זיי ווייסען דאך יא וואס עס גייט פאָר?

ענטפער!

דער ענטפער איז אייגפאך: א) זיי האבען מורא אז עס קען שאדען מאכען זייערע פרנסות.

ב) צוליבן דרוק פון פארשידענע קרייזען.

ג) צוליב טערואר פון בעה״ב, שותפים וכו׳, כידוע.

פראגע?

איז מעגליך מתקן צו זיין די אלע מכשולים און קילקולים? וואס איז די תקנה?

ענטפער!

א) די תקנה קען נאר זיין אז מען וועט איינפירען א געלאסענע און קליינע שחיטה, מיט תקנות און הידורים, און יעדע קהילה זאל האבען א אייגענע שחיטה

אין בוטשער סטאר כו׳, מיטן שטרענגען אויפזיכט פון דעם רב, וואס דער רב, שוחט, משגיח, מנקר, זאלען ווערען געצאלט בלויז פון קהל אלעס אזוי ווי עס איז געווען אינדער־היים אין יוראפ.

ב) די עצם שפאלטונג פון די שחיטה אויף קלענערע חלקים וועט ארויס העלפען דעם מצב הכשרות פון שחיטה, עס וועט זיך ענדיגען די מאנאפאל, עס וועט ווערען א ריכטיגע שחיטה מתונה, און בעיקר וועט זיך אויפהערען די הפקירות, עס וועט זיין א קאנטראל אויף די שחיטות.

ג) עס איז וויכטיג צו באטאנען, אז אין די לעצטע דרייסיג יאהר האט זיך יעדע קהילה אויף געאַרבעט אין אלע אינזיכטען הן ברוחניות והן בגשמיות. קהילות האבן אן אייגענעם שוהל, מקוה, ישיבה, ת״ת, קעמפ, מיידעל שוהל, כולל, צדקה וחסד מוסדות. עס איז ב״ה נשתנה לטובה, אבער דוקא אין געביט פון שחיטה וועלכע איז וויכטיגער פון אלעס איז אינגאנצען נאכגעלאזט געווארען. די אלע מוסדות ווערען אויסגהאלטען מיט שווערע געפלאגטע געלטער דורך היימישע אידען שומרי תומ״צ, פארוואס זאל מען נישט קענען סובסידייזען (שטיצען) א אייגענע כשר׳ע שחיטה.

חודש טבת־שבט ה׳תשל״ז קונטרס טז

אזהרות הוועד

פלייש געשעפטען (בוטשער־סטארס)

...מיר טוהן נאך אמאל ווארענען די אזהרה פון מדריך נומ . פיער (דף קט״ו), וועגען פלייש־געשעפטען . אפילו ווען די פלייש געשעפט האט אן השגחה, איז דאס נישט אויף די שחיטה ובדיקה פון די פלייש . די השגחה פאנגט זיך אן בלויז פון ווען די פלייש קומט אריין אין געשעפט (אויף ניקור, מליחה וכדומה)

...עס זענען פארהאנען פלייש־געשעפטען וועלכע נעמען אריין פארשידענע פליישען פון א פאר שלאכט־הייזער . כדי צו ציהען קונים רעקלאמידען זיי אז זיי פארקויפען גלאט פלייש פון די אדער יענע שחיטה, וועלכע איז אנגענומען ביי די קונרען קרייז

...דאס איז אבער נישט ריכטיג, ווייל דער קונה קען נישט וויסען פון וועלכע שחיטה עס קומט דער שטיקעל פלייש אדער געפערטעלטע עוף . דער קונה ווערט אפגענארט און מיינט אז ער קויפט פלייש פון די שחיטה אויף וועלכע ער איז שטענדיג מהדר . זייט פארזיכטיג און פארלאנגט א קלאהרקייט פון אייער פלייש־געשעפט

פראגעס און ענטפערס
וועגן שחיטות אין אמעריקע

מיר האבן ערהאלטן פיל בריוון וועגן די שחיטה באריכטן. ווי פארשטענדליך זענען טייל בריוון דברי חיזוק, א טייל קריטיק, א טייל פראגען, א טייל הערות און א טייל אויך זידעל־רייד.

מיר ברייגנען נאר אראפ א טייל מוסטערן און נאר אויסצוגן דערפון וועלכע זענען נויטיגע הערות אדער נוצליכע פראגעס וועלעכע ברענגען א קלארקייט אין אונזער ארבעט.

א) ...למה לא הזכרתם בכלל שאלת ריסוק אברים אצל העופות. כמעט בכל בתי המשחטות הגדולים זורקים את קופסאות העופות מהמשאית ארצה... כן הוא גם במקצת המשחטות החרדים ביותר... שמעתי שאצל שחיטות וויינלאנד מסודר באופן שלא יהי׳ אפשרות לזרוק את קופסאות העופות, ושאלה זו לא שייך אצלם...

אברהם נתן ווייס (ברוקלין)

ב) ...עושים רעש מתערובות אנשים ונשים, ושלא יסעו רק בבאסעס שישנו מקומות מיוחדים לאנשים, ונשים לחוד, ואין איש שם על לב שהבודקים שצריכים להיות יראים ושלמים עובדים ביחד עם נשים נכריות, ממש זה ליד זה. ובזמן הקיץ הולכים בפריצות כזאת שממש אי אפשר גם לאיש פשוט לעבוד שם, ובפרט לבודק... בודאי שא״א בענין אחר, שהאבק והחום מכריחים את הנכריות לעבוד באופן זה, מ״מ צריכין לעשות איזה תיקונים בענין זה. לחשוב מחשבות... נחיצות הענין א״א להשיגו, רק מי שעובד שם...

י. ב. ד.

ג) ...מובא בדרכי תשובה הל׳ מליחה סי׳ ס״ט סעי׳ י׳ (אות קס״ה) עי׳ בקונטרס בעל הסמ״ע ז״ל שכ׳ שיש לזהר לכתחלה שישרו וימלחו הבשר ע״י ישראל דוקא ולא ע״י שפחותיהן העכו״ם עיי״ש והביאו הבית לחם יהודה ס״ק מ״ו...

...בכל שחיטה שביקרתי ראיתי שהעכו״ם מולחים את העופות... חוץ מתקנה הנ״ל הלא אינם נאמנים בדבר... אין להם השגחה עליהם כדבעי, אף שיש משגיחים על המליחה, אינו כלום...

בתקנות ועד הארצות מאת בעל הסמ"ע זצ"ל לא נכתב לכתחילה ולא נכתב טעם לתקנה זו, וז"ל הנשים יהי' נזהרים שישרו וימלחו הבשר בעצמן או משרתת ישראלית ולא שפחותיהן הגויות כלל, נדפס בסוף ספר כל בו (דפוס שולזינגער).

י. ש. ר.

ד) ... פארוואס האט אויסגעפעלט צו מאכן א טומעל ? אויב עס טויג נישט פראבירט מען שטילערהייט צו פארעכטן ? ... עס איז אינטערעסאנט צו זעהן דעם שדי חמד מערכת חמץ ומצה ווי ער רעדט אדום ווענן נייע סיסטעמען אין די עסן אינדוסטרי ... דאס ווייזט ווי אזוי אמאליגע גאונים וצדיקים זי"ע האבן באטראכט דעם געפאר ועלעכע איז נוגע אויך צו כשרות דא אין לאנד .. עי' סי' י' אות ג' ד"ה ולפי, ד"ה והנה בענין, און אויך סימן י"ג אות י"ב ד"ה ולפי הנראה ... דאס זעלבע ממש ביי דעם ענין ... אפילו מען מאכט תקנות טויג נאך אלץ נישט די עצם זאך, צוליב דעם שורש „מאסען פראדוקציע" ...

הק' צבי ג-טליב (בני ברק)

המערכת

לתועלת הרבים ברענגען מיר אראפ די מראי מקומות אביסל מער באריכות, און אויך ווילן מיר ציטירן פון דעם ספר ויוא' משה, מהגה"ק אדמו"ר מסאטמאר שליט"א מאמר שלוש שבועות אות קמ"ג וואו כ"ק מרן שליט"א איז מאריך וועגן דעם שדי חמד:

1) מערכת חמץ ומצה סימן י' אות ג' ד"ה ולפי.
ונראה דלקבוע הלכה לדורות לעשות באופן שיש חשש איסור, אלא שנבא לעשות תיקונים להסיר החשש הנז"ל, אין לעשות כן, כי אחר שיתפשט ההיתר על ידי תיקונים, ההיתר יתפשט לגמרי ומעט מעט לא יזכרו ולא יפקדו אין גם אחד מן התיקונים הצריכים כלל וכו' יעו"ש עוד.

2) שם ד"ה והנה בענין זה כתב לי'. הנה ידוע דמרגלא בפומא דרבנן קשישאי שהחדש אסור מן התורה „בכל מקום" ולכן כל דבר הנעשה לדון בדבר החדש יש להתבונן בשבע עינים ובשבע חקירות לבל יהרס ח"ו מזה גדר התורה. עכל"ק.

3) סימן י"ג אות י"ב ד"ה ולפי הנראה (לענין מאשין מצות). וכבר כתבתי למעלה בסי' י' אות ג'

דבעניינים כוללים המסורים ביד כל אדם שההיתר בהם מפוקפק אם לא על ידי (תיקונים) התיקונים יתבטלו ויתפשט ההיתר לגמרי בלי שום תיקון, הנך רואה שבדברי הגאון שם ארי' לא הוזכר „שום תיקון" רק כתב סתם שגדולי אשכנז עושים כן וכל השומע ורואה דברים האלו יבין בלבבו שעשיית המצות במאשין הותר מכללא „בלי שום תיקון" כלל. עכל"ק.

ה) איך וויל מעורר זיין, דאס הגאונים מארי דארעא קדישא, דער ביד"צ דעדה החרדית שליט"א אין ווענטעס שפיץ עס שטייט דער רב ואב"ד הגה"ק מאור עינינו אדמו"ר מסאטמאר שליט"א שרייבט אויך מיט פארביטערניש וועגן די מאסען פראדוקציע סיסטעמען. בייגעלייגט ווען איהר געפינען א קאפיע פון זייערע ווערטער אין מדריך הכשרות, תשל"ז.

מרדכי פעדערמאן (קאנאדע)

ו) . . . חילול כבוד הרבנים איז נישט קיין איסור ? . . . מען דארף נישט חושש זיין אויף שוחטים יראים ושלמים . . . א סאך זענען געווען ביי די שחיטות לעצטענס, און זאגען אז אלעס איז אין בעסטען ארדענונג . . .

אשר געלבמאן (קווינס)

ז) היתכן שהרה"ג המפורסם . . . מדעברעצין שליט"א כתב במדריך מספר י"ד שאין לו אחריות אישית על מאמרי השחיטה . . . למה לא כותבים מי הם המערכת ?

אברהם פריעדמאן (אנגלי')

ח) . . . דורך דעם טומעל האבן א טייל אנגעפאנגען צו קויפען פלייש פון די אוי. יו. שחיטות . . . וואס טויגן זיכער נישט.

גדלי' שטרן (ספרינג וואלי)

ט) . . . צריכים לדבר קודם עם המכשירים. למה יגרעו מפאשקעס, מעדנים, ווילמארק, אוי. יו. ועוד, שלא כתבתם קודם שדברתם עם הרבנים המשגיחים ? . . .

חי"ל ר"ב (ברוקלין)

תשובות המערכת:

. . . פארוואס האט אויסגעפעלט צו מאכען א טומעל ?

א) דער באריכט פון שחיטות איז געווען אויסדריקליך פון כלל'דיגען כאראקטער (זעה דבר המערכת און מדריך), ווי אויך געמאלדען אין אנפאנג פון באריכט, אז דאס איז נישט קיין דירעקטער דין וחשבון פון א געוויסע שחיטה. עס באריךט **אלע** גלאטע שחיטות, כדי דער ציבור זאל האבן א באגריף וואס עס טוט זיך אין די פלייש אינדוסטריע, וואס צו פרעגן, אויף וואס מהדר צו זיין, אויף וואס צו קוקן, וואס צו פארמיידען, וכדומה. עס איז שוין די העכסטע צייט אז דער ציבור זאל האבן א שטיקעל ידיעה וואס, און ווי אזוי, עס גייט צו, אויך ביי די פלייש אינדסוטריע. אבער, דער בארכיט צילט נישט צו בארירן קיין געוויסע פירמא, השגחה, אדער רב.

. . . חילול כבוד הרבנים איז נישט קיין איסור ?

ב) ווי דערמאנט האט דער „שימו לב" באריכט נישט אנגעגריפן אדער גרינגעשעצט געוויסע שחיטות און א וודאי נישט קיין רבנים שליט"א אדרבא מיר שטרעבן אז עס זאל דערהויבן ווערן דער כבוד הרבנים, דורך דעם וואס זיי ווערן באקאנט אין פעלד פון כשרות און פירן דאס אויס מיט ווירדע.

אויב עס טרעפט זיך רבנים וועלכע האבן געשפירט א פחיתת הכבוד ח"ו בכבוד הרבנות דורך אונזער ארטיקל בעטן מיר ברבים מחילה וסליחה מכבוד הרבנים הגאונים שליט"א, ומאתם הסליחה, הגם מיר האבן קיינעם נישט געמיינט, נאר דעם עצם הענין אליין.

. . . מען דארף נישט חושש זיין אויף שוחטים יראים ושלמים.

ג) ווי מיר האבן פריער געשריבען האט דער באריכט ארומגענומען **אלע** גלאט כשר'ע שחיטות, אויך די אויף וועלכע מען קען נישט זאגען אז די

שוחטים זענען יראים ושלמים (יראי ד׳ מרבים) און דאך רופט זיך די שחיטה „גלאט״.

אבער, אויך ביי די היימישע שחיטות וואו די שוחטים ובודקים זענען טאקע יא יראי ד׳, ווערט דורך אונזער באריכט **נישט** באריירט זייער כבוד, ח״ו.

מיר ווילען מעתיק זיין דעם לשון פון שו״ת שואל ומשיב מהדורא א׳ חלק ב׳ סי׳ י״ד:

> ... כי כפי הנשמע השו״ב **יראים ושלמים** הם אתנו אך מבלי משים על לב נפרצו מעט להקל ולא עמדו על משמרתם חזק וכאשר ידעו כי יש משגיח עליהם תכבד העבודה עליהם וישובו לאומנתם בשלום.

דער גרויסער גאון זצ״ל רופט אהן די שוחטים יראים ושלמים. מיר פארשטייען וואס דאס מיינט אן עדות פון אזא גאון אז זיי זענען יראים ושלמים, דאך גיט ער צו אז אהן קיין פארשטארקונג פון השגחה קען געמאלט זיין ביי זיי א נאכגעלאזנקייט. איבערהויפט ביי די היינטיגע שחיטות, וואו דער שוחט, אפילו דער ערליכסטער, קען אויך נישט טוישען דעם סיסטעם פון מאסען פראדוקציע, ער קען נאר זיין פארזיכטיג פאר זיך, און טייל-ווייז אויך מתקן זיין תקנות (שינוי לטובה), אבער דעם גרונד פון פראבלעם קען ער נישט מתקן זיין, אפילו עס איז כנגד רצונו.

לייענט וואס דער ביד״צ אין ירושלים עיה״ק שרייבן וועגן מאסען פראדוקציע: זיי ווילען נישט האבן קיין שום שייכות דערצו (עי׳ להלן). זייער שחיטה און די תקנות דארפן דינען אלץ א מוסטער פאר די אמעריקאנער שחיטה.

... אסאך זענען געווען ביי די שחיטות לעצטענס, און זאגען אז אלעס איז אין בעסטען ארדענונג?

ד) עס איז פארשטענדליך אז פון געגענווארט איז קיינמאל נישט קיין באווייז אויף דעם פארגאנגענהייט, און אויך נישט אלץ אויף דעם צוקונפט.

עס דערפרייט אונזער הארץ צו הערן אז ביי די אדער יענע שחיטה איז שוין איינגעפירט געווארן א שטיקעל ארדענונג. נאך מער זענען מיר צופרידען אז ביי טייל שחיטות איז נישט געווען איינגעפירט „מאסען פראדוקציע״ און איז אלעמאל געווען אין בעסטען ארדענונג. אויף דעם שטרעבן מיר און דאס איז אונזער ציל.

מיר זענען אבער איבערצייגט אז אונזער באריכט האט בייגעטראגן צו מער וואכזאמקייט. ווי עס איז באקאנט, האט מען ליידער, בעוה"ר (נאך דעם ווי אונזער ארטיקל איז געשריבן געווארן) — געמוזט אראפנעמען די השגחה פון איינע פון די היימישע גלאט כשר'ע (האלסעילערס) גרויס־הענדלערס, כאטשע עס איז נישט געווען דאס ערשטע מאל וואס עס איז דארט געפונען געווארן א מכשול (וואס דעם פראבלעם האבן מיר געמאלדן אין אונזער באריכט).

דעריבער, מוז עפענטליך ערקלערט ווערן אז עס איז נאך אלץ אין ארט אויסצוהערן פונקטליך די שחיטה פראבלעמען אזוי ווי אונזער מפקח שליט"א האט פערלאנגט פון גדולי הרבנים שליט"א, מונדליכע און דאקומענטירטע באווייזן זענען נאך אלץ נישט ארויסגעברענגט געווארן צוליב כבוד אלקים הסתר דבר. אונזער מפקח הרה"ג שליט"א האט באטאנט בהסכם הרבנים שליט"א (ווי אויך, איז באוואוסט אז ביי די אסיפת וועד הפועל פון התאחדות הרבנים וואס איז אפגעהאלטן געווארן בימי הספירה, איז פארגעשלאגן געווארן דורך הרה"ג משאמקיט שליט"א און געשטיצט געווארן דורך הרה"ג הצ' המפורסם אב"ד דק"ק פאפא שליט"א ועוד רבנים גאונים שליט"א) — אז יעצט (דורך דעם אויפברויז פון דעת הקהל) איז דער ריכטיגער שעת הכושר מתקן צו זיין די שחיטה אויף צוקונפטיגע דורות, אוועקשטעלן יסודות וועלכע וועלן פארשטארקן און באווארענען אז די פראבלעמען זאלען נישט פארקומען, דאס קען נאר געטאן ווערן דורך צוזאמען רעדן זיך פנים אל פנים מיט די רבנים שליט"א.

~~~~~

... היתכן שהמפקח שליט"א כתב במדריך מספר י"ד שאין לו אחריות אישית על מאמרי השחיטה ?

ה) אונזער מפקח שליט"א שרייבט קלאר ארויס זיין טעם. ער האט זיך נישט באפאסט אין דעם ענין פון שחיטות צוליב די פיל צייט וועלכע פארלאנגט זיך דערצו, עס איז צייטליך ערקלערט געווארן פאר מען האט בכלל געשריבען וועגן דעם ענין.

~~~~~

... למה לא כותבים מי הם המערכת ?

ו) דער וועד הכשרות איז אוועקגעשטעלט מיט א פעסטן גרונד פון אומפארטייאישקייט. עס האט זיך ארויסגעוויזן במשך הזמן צו קענען האלטן ב"ה אין די זעלבע ליניע, לשם ולתפארת. אזוי ווי די רבנים שליט"א, און פערזענליכקייטן וועלכע נעמען א טייל אין מערכת זענען פארבונדן מיט

פארשידענע קהילות און מוסדות, איבער דעם, דורך פארעפנטליכן די נעמען וואלט דאס נישט ווילענריג צוגעברענגט צו פארטייאישע גערענקען ביי די ליינערס.

אויך זענען שטענדיג פארהאנען די וועלעכע ווילען פון יעדן באריכט מאכען א פאליטישען גערענגל, אבער נישט וויסענדיג ווער עס האט געשריבען דעם געוויסן באריכט, ווייזט זיך אלץ אויס אז עס איז בלויז געשריבען געווארן לתועלת הענין און אלע מעגליכע נגיעות זענען באזייטיגט געווארן.

צווייטענס, ווי באקאנט ברענגט אזא מין ארבעט [פון אונטערזוכונגען, פאדערונגען, און ארויסקומען אָפען מיט רעם אמת] — נישט קיין כבוד, נאר דאס פארקערטע, די מיטארבייטער זענען געפאסט אויף פיזישע דרויאונגען, פארדאמונגען וכדומה. ליידער ענדיגט זיך נישט די פרשה דערמיט, מען נוצט אויך אויס, רבנישע, קהלישע דרוק אויף די מיטארבייטער, פון הויכע פענצטער, דרויט מען מיט גוטן, און פארקערט אויך, די סארט דרוק איז זייער שווער צוריקווייזן.

משנים קדמוניות, האט יעדער רב סיי וועלעכער געקענט אויסדריקען זיין פערזענליכע מיינונג אויף דעם ערגסטן פאל האט ער מורא געהאט אז מען וועט עס נישט מקבל זיין אדער מעגליך זיך אויסלאכען דערפון, אויף דעם אופן האט יעדער געקענט עפענטליך, מיט זיין אייגענעם נאמען שרייבען זיינע פאדערונגען וכדומה.

אין די היינטיגע אומשטענדן מוז א טייל מאל ארויסגעזאגט ווערן דער דעת תורה בהסתר. וד״ל.

אויף די פראגע „מי הם המערכת״ ? שרייבט רער מפקח הגה״צ שליט״א הנחתי מלאכה זו לאלה המומחים בדבר ועוסקים בזה תמיד . . . שהם בעלי אחריות גדולים לעצמם ונאמנים ובר סמכים בכל מעשיהם ודבריהם. ובאמת ממש רנו ודייקו על כל אות ואות שנכתב כדי שיצא רבר מתוקן ומדויק מתחת ידם . . . אָפט מאהל האט דער מפקח שליט״א געשריבען און גע׳דרש׳נט ברבים, אז ער איז מעיד שכל כוונתם לשם שמים, ודי בזה.

. . . א טייל האבען אנגעפאנגען צו קויפען פלייש פון די אוי. יו.

ז) דאס איז די איינציגע ווייטאגליכער פונקט פון אלע פראגען. מיר קענען נישט גלויבען אז נאך אונזערע באריכטען אין די לעצטע פינעף מדריכים ובפרט וועגען שחיטות (נומ. 14) אונטער די אוי. יו. זאל זיך טרעפען גאר

אזעלעכע װעלעכע זאלען אנפאנגען צו עסען די שחיטה. אויב עס איז ריכטיג, מוז דאס נאר זיין יחידים װעלעכע זענען פאר דעם אויך נישט נזהר געװען פון אוי. יו. פראדוקטען.

אדרבא, װי עס װערט איבערגעגעבן האבען זייער פיל אויפגעהערט צו עסען אינגאנצען פון מאסען פראדוקציע שלאכט־הייזער. א טייל שחט׳ן פאר זייער געברויך ביי ספעציעלע פלעצער און מאכען זיך אליין כשר.

. . . צריכים לדבר קודם עם המכשירים, למה יגרעו . . .

ח) װי געמאלדען פריער, האט אונזער גאנג, צו ערקלערן די אלגעמיינע פראבלעמען פאר דעם ציבור (זעה דבר המערכת אין מדריך) — קיין שום שייכות צו פעסטשטעלונג פון א געװיסע באשטימטע פירמא אדער שלאכט־הויז. װען מען באשרייבט א געװיסע פראבלעם מיט א נאמען פון א פירמא אדער השגחה, איז דאס נאר, נאך דעם װי מען האט שוין פראבירט מתקן צו זיין שטילערהייט און עס האט נישט געהאלפן. אונזער שחיטה באריכטען זענען געװען פון אלגעמיינעם כאראקטער װי געמאלדען. עס איז נישט קיין סתירה פון מודיע זיין דעם ציבור נוצליכע ידיעות, און פארהאנדלען מיט יעדען געװיסען מכשיר באזונדער.

באמת, איז די שחיטה פראבלעם א פראגע װעלעכער אפילו מען זאל רעדען מיט אלע פארשידענע השגחות, משגיחים, שוחטים ובודקים, ארגאניזאציעס [װי דער װעד הכשרות האט שוין געטאהן במשך די לעצטע פאר יאהרן] — װעט נאך אלץ נישט מתוקן װערן כהוגן.

דער רב המכשיר קען מתקן זיין שינוים װעלעכע װעלן זיין לטובה, אבער ער איז נישט בכח צו ענדערן דעם גאנצען מהלך און סיסטעם פון שחיטה.

די הויפט סיבה װעלעכע איז מסבב אלע פראבלעמען איז די שחיטה געשטאלט פון מאסען פראדוקציע. דער מכשיר קען נישט איינטיילן פאר דעם בעה״ב אז מען זאל שחט׳ן מיט צװיי הונדערט עופות װיניגער א שעה. ער קען נאר מתקן זיין דעם מצב כמו שהוא אז עס זאל זיין כשר, אבער דאס איז נאך אלץ װייט פון די נקודה של תכלית הכשרות, צד היותר טוב, למהדרין, לית טב מיני׳, וכדומה (לשונות װעלעכע װערן באנוצט דורך פלייש פראפאגאנדע).

די איינציגע תקנה, װי געמאלדען אין מדריך נומ. 16 איז אז די קהילות זאלן אויפשטעלן אן אייגענעם שחיטה הויז אויף א קליינעם געשטעל מיט

הידורים ותקנות, אויף דעם זעלבען אופן ווי יעדער איז געווען געוואוינט אין די שטעטלעך אין פרידען צייטן.

מיר האפען אז די דאזיגע ערקלערונג וועט ברענגען פארשטענדעניש צווישען אונזערע לייער, און זיין א באגנוגענדער ענטפער אויף די פילע הונדערטער בריוון וועלכע מיר האבן ערהאלטען. והי׳ בזה שלום על ישראל אמן.

חודש תמוז־מנ״א ה׳תשל״ז קונטרס כ׳

המזון בהלכה

. . . אודות מה שכתבתם במדריכים הקודמים, שאתם משתוקקים לברר אמיתת דבריכם בעניני השחיטות בפני הרבנים שליט״א, ורק באופן זה יתוקן הדבר . . . כמדומה שכהיום אחרי שהרבנים שליט״א הכריזו בפומבי שלדעתם הענין מסודר היטב וגם הם נהנים מאותו הבשר, אין לסמוך אל מה שיתוועדו עכשיו לדון בדבר, שהרי נוגעים בדבר, ובודאי יצדיקו דבריהם ולא יסוגו אחור, מפני הבושה.

. . . עי׳ מה שכתב המהרלב״ח בקונטרס הסמיכה, שחכמי ירושלים לא רצו להחזיר את ענין הסמיכה וחכמי צפת כבר החליטו להחזירו. וכתב שם המהרלב״ח [שצידד עם חכמי ירושלים] שאף אם יאמרו [חכמי צפת] שיתוועדו עכשיו יחד לדון בדבר, זה לא מועיל, דכיון שכבר עשו מעשה עפ״י הוראתם הוי נוגעים בדבר. דכסופא להו מילתא למיהדר, **ומחמת אותה הנגיעה עושה נטיית הדעת לטעות בהאמת.**

. . . נחוץ למאוד להעתיק מה שמאריך בזה מרן הגאון הצדיק רשכבה״ג שליט״א בספרו ויואל משה, מאמר שלש שבועות, אות קע״ג . . .

המערכת:

לא אלמן ישראל, עוד ישנם רבנים גאונים שליט״א שלא אכלו מכל אלו השחיטות, ונאמנים לברר את הענין בלי נגיעות.

המזון בהלכה

. . . אחרי שנתעוררו רבים בענין השחיטה שבארצה"ב, ראיתי שנכונים הדברים ומצות לתקן. אחרי שבקרתי בבתי מטבחים שונים וביניהם גם מאלו ששוחטים שם עבור: קהלת עדת ישורן, ליובאוויטש, וויינשטאק־מיעל־מאַרט והנקראת צעהלימער שחיטה — ראיתי שישנה נקודה נחוצה למאוד שאין איש שם על לב, ולא שמעתי ערעור בנידון זה.

ישנו חשש שהסירכות מתנתקים עוד קודם הבדיקה. תהליך הבדיקה „בפען" (ארגז מהודק בעלעקטריק ששם עומדת הבהמה בשעת השחיטה ותתפסת במאשין שלא יתנענע בעת השחיטה) הוא שאחר השחיטה נתפסת הבהמה בשתי רגלי' ובכח החזק של הזרם האלעקטרי נמשכת כעשרה אמות למעלה ונשארת תלוי' למעלה, בשעת ההמשכה מתנענעת הבהמה לצדדים, כמו כדור.

הרי מבואר בפוסקים שהבדיקה צריכה להיות בעודה שוכבת על הארץ, כי ע"י נענוע והמשכה קודם הבדיקה מנתקים הסירכות. הפוסקים מזכירים איסורם בבני אדם המושכים, אף שאין כוחם חזק כ"כ לנענע הבהמה, ומכ"ש בנידן דידן שהמאשין יותר חזק מכחם של מאה אנשים בודאי לא נתברר להיתר עם הבדיקה שאחרי כן, שאפשר שנעתק הסירכה.

. . . עי' פרי תבואה לבעל בית אפרים זצ"ל סי' ל"ט אות קכ"ה . . .
עי' דמשק אליעזר בחולין דף צ"ט ע"א אודות קהלת פינסק, רדב"ז ח"ב סי' תש"ה, פר"ח סי' ל"ט ס"ק ה', זבחי צדק סי' ל"ט אות כ"ח, כף החיים סי' לט ס"ק ל"ב לבושי מרדכי, חו"מ סי' ט'.

כבר הצעתי שאלה זו אל גדולי הוראה שבזמנינו, רובם לא פסיקא לי' מילתא דידן בדבר מבורר. הרבה אסרו, ויש שהניחו בספק, וישנם גם מקילים בדבר.

בבקשה להעתיק שתי תשובות שרצוני לפרסם. בתשובה אחת בולט בפירוש להתיר ובתשובה שני' במיוחד לאיסור.

שמואל שווארצמאן

ב"ה.

כ' הוו"ח וי"א מוהר"ר וכו' שמוא' שווארצמן יחי'

שלו' וברכה!

במענה על מכתבך, שבו אתה כותב . . . שלפי דעתך יש בזה חשש טריפות ח"ו, ובנית יסודך על ספר פרי תבואה מהגאון המפורסם רא"ז מרגליות זצ"ל, ע"כ כשראית בבית המטבחיים שתולין הבהמה תיכף אחר שחיטה ע"י מאשין הנהוג עתה בפה, נהיית מרעיד דהלא הוא ספק טריפה ח"ו שמא הי' שם סירכות וניתקו ע"י הנענוע, אשאלך ומדוע לא חששת על הבשר שנשחטו בפה טרם הי' המאשין, הלא פה בכל המטבחיים שוחטים הבהמה כשהיא תלוי', ובאמת בכל ערי רוסיא הגדולים ששוחטים שם שחיטה מושכבת על הארץ, אבל אין קושרים שם הרגלים, הבהמה מפרכסת שם מאד עד אשר נשמטת מזוית זו לזוית אחרת, האם כל קדושי ארץ הגאונים והצדיקים מדור שלפנינו נ"ע האם אכלו בשר שיש עליהם איזה חשש טריפה?

אבל באמת כי דייקת שפיר לשון הפר"ת ובפרט במקורו מספר דמשק אליעזר תראה שלא זו הדרך כמו שאתה מבין שאסרו משום שהקצבים בעת משיכת הבהמה למעלה „הי' מנענעים הראי' ומנתקים הסירכות" ומשו"ה אסרו למשוך הבהמה ולתלות אותה, וביאר בספר זכור לאברהם שלכאורה אם החשש שהקצבים מנענעים, הלא אפי' כשהבהמה מושכבת יכולים ג"כ לנענע ולנתק הסירכות, ומבאר כשהבהמה תלוי' אז אינו יכול הבודק לעשות בדיקת פנים עד אשר יסירו מהבהמה הכרס ובני מעיים והושט, אז בנקל להושיט היד דרך בית השחיטה ולאחוז הקנה ולנענע בחוזק ואז באמת יוכל להנתק הסירכות, וגם כשהיא תלוי' אז בית השחיטה מפורעת ומרווחת ויכול בקל הקצב להושיט ידו דרך בית השחיטה אפי' עד הראי' ולנתק הסירכות אבל כשהיא מושכבת אינו יכול להושיט ידו כמובן והחוש מסייעו, ומעתה מובן ג"כ תשו' הרדב"ז, כי הוא סובר אפי' נניח שהטבח הושיט ידו ואחז בהקנה ונענע אינו מוציא מחזקת כשרות הבהמה וכו'. ומעתה מובן שבניד"ד אין מקום להחשש הזה כי הקצב אינו בנמצא אפי' קרוב לבית המטבחיים והבהמה אינה שלו והוא קונה בשר כשר ולא הבהמה . . .

ובזה אסיים ואומר שלו' תקבל החוה"ש מאדה"ש,

כברכת ידידו הדו"ש

זלמן שמעון דווארקין

עש"ק בהעלותך תשל"ז לפ"ק.

אחדשה"ט וש"ת באהבה, יקרתו גם השני קבלתי, ואני תמה לכ' שלא קבל תשובה ואני השבתי במועדו בקצור. ודעתי העני' שבנדרון שהציע מעל' יש נענוע גדול עד כדי חשש של נתוק הסירכות כיון שכ' כ' שהבהמה פורחת כמו כדור, ומי בקי בנענוע להכריע שכזאת אינו בספק נתוק הסירכות וכבר כתב בפרי

תבואה סי׳ ל״ט ס׳ קנ״ה שאין לבדוק רק בעודה שוכבת על הארץ, ובנ״ד גם אם יבדקו בעודה שוכבת מה מועיל זה כיון שפעולת הנענוע שלפני זה עשתה את שלה, ובענין הנענוע שלפני הבדיקה שהוזכרה בדברי הגאונים מסקנת הפוסקים סי׳ ל״ט סו״ס יו״ד שאין אנו בקיאין, אע״פ שעושה בשימת לב ע״מ לבדוק כהלכה, מכ״ש בנ״ד, וע״ש בטו״ז ס״ק ט״ו כ׳ בשם מהרש״ל דאפי׳ להמתידין נענוע צריך לחתוך הכבד קודם, והיינו כמש״כ בד״ת שם ס״ק שנ״ח כי כבדת הכבד יכולה להשפיע על נתוק שלא כדין, ומכ״ש בנ״ד, ע״כ. . .

והואיל הדברים פשוטים אין מקבלים אריכות.

הריני דוש״ת בידידות מצפה לרחמי ה׳

שמואל הלוי ואזנר

שמואל הלוי ואזנר
אב״ד ור״מ
זכרון מאיר, בני ברק

ב״ה, יום [illegible]

[illegible]

חודש כסלו-טבת ה׳תשל״ח
קונטרס כ״ב

שמע בני

אין שנת תשל"ג איז, ווי באוואוסט, געווען א טומעל וועגען שחיטות. היתכן ?! מען שעכט אזוי פיהל עופות א שעה ! דער ברייטער ציבור האט גענוצט א דרוק, און אויך די רבנים גאונים שליט"א האבען געהאלטען אז מען זאל נישט שחט'ן מער ווי א געוויסע מאָס עופות א שעה.

הרה"ג משאקאווע שליט"א האט באגרינדעט זיינע טעמים אין א באזונדערן בריוו, וועלכע מיר דרוקען דאָ איבער :

ב"ה ב' כסלו תשל"א

לכבוד הנהלת התאחדות הרבנים, הי"ו
בנוי-יארק

שלו' וברכה !

הנה ברצוני לעורר אודות ענין שצריכין להציעו לפני וועד ההנהלה ולפני הנהלה וועד הכשרות,

היות כאשר הייתי בוויינלאנד להשגיח אודות נחינה חותמות של התאחדות הרבנים על עופות, וראיתי השחיטה ההולכת על הליין, אשר כל פעולות בהעופות מתחילה ועד סוף מסובכים ומקושרים לאחרים, ומעולה אחת דוחפת ודוחקת האחרת, הנני רואה נחיצות להגביל על סדר מספר עופות הנשחטים ע"י שו"ב במשך שעה אחת, כי בלא סדרים אנים ומסהרים הפעולות על השו"בים כו'י למהר מעשהרוחפוון כזה איננו מעלה הן בשחיטה והן בבדיקת הסכין, ובפרט בהרבה שוב"ים, ישנם שוב"ים זריזים ומאומנים לשחוט הרבה בזריזות, וזה יוכל לגרום ח"ו מכשול בהשוב"ים שאינם מאומנים לזה, והסבה והפועלים אשר ראו אומנות השו"ב הזה מסהרים על כל השוב"ים להחיש מעשיהם ולגמור הפעולו כמוקדם, כדי להרויח ממון או הרווחת הזמן, ומה יוכל לעשות השו"ב הנה אשר הוא תלוי בכבודו ופרנסתו בהם, ומוכרח לעשות בזריזות ובחטיפה, וכבר לפני התנצל לפני שו"בלפני איזה שנים אודות המצב הזה, ואני אעתיק את הנימוקים שלי והמראה הקופות לזה:

לשון השמ"ח סי' י"ח ס"ז שיבדוק מתון מתון וכו' ולכן אין לסמוך ע"ז כ"א יראי ד' ביותר והחרדים על דבר ד' ואינם נבהלים ונחפזים ברעתם וכו', ומה לי אם הוא נחפז מטבעו, או הוא נחפז ע"י אחרים,

רבדי התעוררות של המטה אפרים בסי' תר"ח ס"ז שמעורר במוסר בשחיטת הכפרות "שהרצים יצאו רחופים ועו' ומקול המונם ראשו נמלא עד שאין לו כונה לשחיטו רק על דרך הרגל ומות יצאו מכשולים רבים ואין האשמה על השוחט רק על המלחזיג עליו וכו' – ומה נאמר באם יש לו פוחזים מכל רוח מתכע"ב ומהפועלים החצופים וכו'

ידוע התקנת של חכמי וצדיקי הדור ז"ל המובא בדרכ"ח סי' ל"ט סקכ"ו אודות שלא יעמוד בעל השור על שורו בעת בדיקת הריאה, שנש חשש גדול שהבעל השור הוא אדון שלו ונותן לו מחייתו, ומפילא השו"ב שהוא רך הלבב יוכל לבוא לידי מכשול, ולכן אפי' יאמר שו"ב אחר שלו איננו מזיק, והוא עושה כרח, לא יועיל וכו', וכ"ש דבר הנוגע לשחיטה ולבדיקת הסכין חסוד העניין ביותר –

ע"כ הצעתי 1.) מקודם לכל לפרסם מכתבי בחוץ שיוכל להביא רק היזק ולא תועלת. 2.) שהועד הכשרות ישאלו לכל שו"ב ביחוד חוו"ד בזה, ולהסכים שלא יבוא לו עיגום ע"י תשובתו בזה וד"ל 3.) לעשות העתקה ממכתבי ולשלוח מקודם להרבנים המכשירים שליט"א, אשר המה ראשונים לגלות חוו"ד בזה. 4.) בוועד הכשרות אגלה יותר נימוקים בזה, – אך יען שנוגע העניין לענין רציני לכן הנני ממהר במכתבי זה.

שמואל אברהם דעלמענדיין

טראץ דעם וואס הרה״ג משאקאווע שליט״א האט געבעטן מען זאל נישט מפרסם זיין דעם בריוו. זענען מיר געצווינגען געווארען דאס דא איבערדרוקען צוליב צוויי טעמים:

א) געוויסע קוועלן ווילען איינרעדן א טייל פון די מאסען אז אונזערע באריכטען וועגן שחיטות זענען נישט ריכטיג באגרינדעט.

ב) טייל שטעלען פאר די פראגע. פארוואס מען האט נישט גערעדט מיט די רבנים וועגן די פראבלעמען (זעה מדריך נומ. 20 עמוד בט).

אין דעם בריוו ווערן ארויסגעברענגט **אלע** אונזערע טענות בקיצור. מיט עטליבע שורות ווערט דערמאנט דער שורש פון פראבלעם וועלכער איז מסבב אלע אנדערע פונקטען.

צווייטענס: איז דען נישט גענוג די ווענדונג צו רבנים. אז א חבר פון וועד הפועל של התאחה״ר, הרה״ג משאקאווע שליט״א האט פארגעלייגט זיינע טענות, און דערצו געבעטן צו באטראכטען דעם ענין ערנסט און מתקן זיין כדבעי, און עס איז דעמאלט גארנישט געטאן געווארען.

ערשט אין שנת תשל״ג ווען עס איז עפענטליך ענטשטאנען דער באקאנטער שטורם. דערצו האט א באוואוסטער מורה הוראה פון בארא פארק (וואס האט אויך א טייל גענומען אין די וויטער געמאלדענע אסיפה) גע׳דרש׳נט ברבים און פארלאנגט תיקונים. דורך דעם האבן די בני ישיבות וועלבע פאלגען אויס זיינע פסקים, אויסגעאיבט א דרוק. נאר דענסמאל האט מען זיך גענומען צו באהאנדלען וועגן תיקונים. נאר די גאס האט געקענט משפיע זיין לטובה!

אלס א דירעקטער רעזולטאט פון דעם שטורם איז פארעפנטליך געווארן די פאלגענדע מודעה אין צייטונג.

התאחדות הרבנים דארצות הברית וקנדא

מודעה נחוצה

היות שבשבועות האחרונות יצא קול רינון על העופות הי נשחטים בבית המטבחיים (סלאטער הויז) של הפירמא

וויינלענד כשר פאולטרי, בוויינלאנד, ניו דזשערסי,

ששוחטים שם מאות עד חמש עשר מאות עופות בשעה אחת, ע״י שו״ב אחד.

דין גרמא שביום ג׳ פ׳ וארא העל״ט שלחנו משלחת חשובה מארבעה חברי התאחדות הרבנים, הרבנים הגאונים — מסטעפ־קאווא, מטארנא, כמאקאי, מבאבוי, שליט״א, כדי ליתן דין וחשבון בפרטיות ממצב הכשרות על המארקעט הנ״ל.

וביום ג׳ פ׳ בא כ״ח לחדש טבת העל״ט נתקיימה אסיפה מחברי ועד ההנהלה — והכשרות שע״י התאחדות הרבנים, באולם האסיפות שלנו, אשר בה נוכחו הרבנים הגאונים שליט״א: מ־טארנא מבאבא, מסיגעט, הרה״ג ר׳ משה צבי אריי ביק — מבאדיסלאוו, מבאבוי, כמאקאי, מבארטיקאוו, מסטבאשטעלי, והרה״ג ר׳ נתן יוסף מייזעלס.

הרה״ג מסטעפקאווא שליט״א נתן דין וחשבון פרטי — בכתב על כל מצב הכשרות של המארקעט, ואחריו מילא את דברו הרה״ג מבאבוי שליט״א בעל פה.

אחרי שנשאו ונתנו הרבנים הג׳ שליט״א בכל פרט ופרט,

נתברר שאין שום ממש בקול רינון הנ״ל חיו, והוא שקר מוחלט.

כי אין במציאות ששו״ב אחד ישחוט שם בשעה אחת יותר משש מאות עופות. *

והודעת עה״פ שהשוחטים הנה מובהקים ויראי ה׳, כמו כן המשגיחים. ונוסף עוד הבעלי בתים מבית המטבחיים של עופות (סלאטער מארקעט) וויינלענד כשר פאולטרי הנם שומרי תורה ומצות, וחוץ מהמשגיחים התמידיים מבקרים את המארקעט מזמן לזמן רבנים מובהקים, הנשלחים ע״י ועד הכשרות של התאחדות הרבנים, והכל הוא ב״ה על צד היותר טוב.

התאחדות הרבנים דארצות הברית וקאנאדא

Friday, January 25, 1974

*) זעה פעכטשטעלונגען אויף די ריגון שחיטות עופות דוויינלאנד.

א טייל פון די רבנים וועלבע האבען טייל געגומען (ווי אויך ווי באוואוסט אנדערע רבנים שליט"א) האלטן אז מען זאל נישט שחט'ן מער פון זעקס הונדערט עופות אין איין שעה דורך איין שוחט. גלייבצייטיג זענען דא רבנים גאונים שליט"א וועלבע האלטען אז א מאסען פראדוקציע פון זעקס הונדערט עופות א שעה איז אויך צופיל (זעה בריוו פון ביד"צ מירושלים עיה"ק. אין מדור „המתרחש בעולם הכשרות", מודעה).

אין מדריך נומ. 20 (עמוד כז) האבען מיר באטאנט זייער א וויבטיגען פונקט. מיר ווילען עס דא נאך אמאל איבערחזר'ן: „יעצט איז דער ריבטיגער שעת הכושר מתקן צו זיין די שחיטה אויף צוקונפטיגע דורות. אוועקשטעלן יסורות וועלבע ווען פארשטארקען און **באווארענען אז די פראבלעמען זאלען נישט פארקומען**".

מיר ווילען באגריגדען אונזערע רייד דורך פארעפענטליבען א וויבטיגען פרט וועלבע איז דן אויפן כלל. באטש מיר האלטען זיך צוריק צו ברייגגען אלע פרטים וועלבע זענען אונז באקאנט אויף פארשידענע שחיטות (אויף וועלבע מיר האבען א באזונדערן חיבור וואס צוליב כבוד אלקים הסתר דבר האבען מיר פארלייפיג דאס נישט פארעפענטליבט געמאבט). איז דאך וויבטיג צו ווארפען א ליבט אויף די ענדערונגען וועלבע ברענגען ארויס א באגריף אויף די שחיטה פראבלעמען.

עס איז לעצטענס דערוואוסט געווארן אז ביי די אויבען-דערמאנטע שחיטה שעכט מען שוין צווישען זיבען און אבט הונדערט עופות א שעה דורך איין שוחט (אזוי האט אויך באשטעטיגט א חשוב'ער מיטגליד פון וועד הנהלה פון התאחדה"ר).

שטעלט זיך די פראגע, וועלבע איז ווייטאגליך, און פאדערט אן ענטפער:

1) היתכן אז מען האט נישט מודיע געווען דעם ענדערונג פאר אלע אינטערעסירטע רבנים שליט"א וועלבע האבען זיך באטייליגט אין די אויבען-דערמאנטע אסיפה?

2) פארוואס האט מען נישט געפילט פאר א חוב מפרסם צו זיין דעם אריינגעטרעטענעם ענדערונג פאר דעם ציבור וועלבער פאלגט נאך זייערע רבנים וועלבע האלטען אז מען זאל נישט שחט'ן מעד ווי זעקס הונדערט עופות א שעה.

דעם ענטפער אויף אט-די קשיא האבען מיר שוין אפט מאל מבאר געווען באריבות (מדריך 15, 16, 20):

די עניני שחיטות ווערן מאניפולירט אויף אזא אופן, אז טייל מאל קען דערויף נישט העלפען נישט דער שוחט און נישט דער רב המכשיר.

די איינציגע עצה איז ווי געמאלדען אין מדריך נומ. 20.

לעולם יראה אדם להוכיח את חביריו על דבר שעושה לא טוב כי אם ישמע לו וייטיב את מעשיו אז כל המצוות שיעשה, הם על ידו, ויטול שכר כמו העושה בעצמו. (הגר"א, אבן שלמה פרק ו' סי' ו').

הערות הועד

שחיטת ,,פען״

אין די לעצטע פאר מדריכים זענען געדרוקט געווארן עטליכע בריוון וועלכע האבן באריט שחיטה פונקטן וועלכע זענען נישט באטאנט געווארן דורך דעם וועד׳ס שחיטה באריכטן. אויף די פאדערונג פון די חשוב׳ע ליינער, ווערט דא געברענגט אן ערקלערונג צו באהאנדלען די פראגע פון שחיטת גסות דורך די סיסטעם פון א ,,פען״.

אזוי ווי עס איז קעגען אונזער פרינציפ צו פסק׳ענען שאלות, ווערט דא נישט געברענגט די הלכה׳ישע שטעלונג פון אונזער רבניש׳ן דאט אין דעם ענין. עס ווערט נאר אראפגעבדענגט די פאקטישע זייטן פון דעם פראבלעם.

א – ווי דערמאנט אין מדריך נומי 15 איז אין אמעריקע פארהאנען צוויי אופנים פון מעשה השחיטה ביי בהמות. איין אופן איז דורך אויפהענגען אין דער לופט די בהמה מיט די פוס אויף א קייט. איינס אדער צוויי העלפער האלטן די בהמה בשעת די שחיטה און איינער ציעט די קאפ צום רוקען זייט. די סארט געריפענע, ,,שחיטה תלוי״ איז געווען איינגעפירט זייער לאנגע יאהרן דא אין לאנד. (אויך אין א טייל פלעצער אין די יוראפייאישע שטעט פלעגט ווערן באנוצט דער סיסטעם ביי קעלבער).

ב – די צווייטע אופן השחיטה וועלכע איז ערשט איינגעפירט געווארן די לעצטע פאר יאהרן, איז שחיטת ,,פען״. די בהמה ווערט ארייגעפירט אין א קאסטן. דער גוף אין דער קאפ פון בהמה ווערט אויטאמאטיש באפעסטיגט. מיט א דרוק אויף א קנעפל הייבט זיך אן אייזען וועלכע שטופט און הייבט אויף דעם קאפ כדי דער שוחט זאלל קענען שחטן.

ג – נאך די שחיטה ווערט די בהמה ארויסגעשלעפט מיט זייער א שטארקען עלעקטרישען כח, מיט די פוס, ארויף אין דער לופטן.

ד – די שחיטת ,,פען״ האלטן די שוחטים פאר א מעלה, ווייל די בהמה איז גוט באפעסטיגט און שאקעלט זיך נישט בשעת די שחיטה, (מען דארף נישט האלטן די בהמה מיט מענטשליכע כחות) [ווי עס קען זיך פאסירן ביי שחיטה תלוי׳ אויב מען האלט נישט גענוג פעסט די בהמה].

ה – דאס וואלט געווען ריכטיג ווען די שחיטה גייט אויף א געלאסענם אופן. אבער ביי א שנעלע שחיטה גייט אלעס אזוי גיך אז עס טרעפט זיך אז דער ארבייטער דרוקט דעם קנעפל צו הייבן די קאפ פון בהמה דורך די מאשין בשעת די שחיטה. ווייל דער ארבייטער האט א ,,רימאָט קאנטראל״ (דערווייטערטע באזונדערע קאנטראל – Remote Control) דער שוחט ווייסט נישט ווען דער גוי–ארבייטער וועט דרוקן דעם קנעפל אויפצוהייבן אדער נודערן דעם קאפ פון בהמה.

עס איז פעסטגעשטעלט געווארן אז ביי די מאסען גלאטע שחיטות קומט פאָר די ערמאנטע ערנסטע פראבלעם. און עס איז א פאקט אז דער שוחט איז דאס מכשיר. עס איז גענוג ערנסט די פראבלעם, און כמובן זייער וויכטיג אז עס דארף גענומען ווערן א שטעלונג לגבי דעם מכשול וועלכע איז א תוצאה פון מאסן פראדוקציע.

ו – די נאכטייל וועלכע מיר האבן דערמאנט ביי שחיטה תלוי', אז עס איז מעגליך אז די בהמה שאקעלט זיך בשעת די שחיטה איז מער אקטועל ביי א שנעלע שחיטה. ווייל, נאך דעם ווי מען הענגט אויף די בהמה אין די לופט מיט די פוס קעמפט די בהמה מיט א רעבעלישע ווידער שטאנד. און נאך א פאר מינוט הענגענדיג מיט די קאפ פון אונטן, וואקעלדיג, ווערט אפגעשוואכט דער כח פון די בהמה, און גיט זיך אונטער בלייבענדיג געלאסן. דאן העלפט שוין דאס וואס די ארבייטער האלטן אן די בהמה בשעה מען שחט.

ז – די ריכטיגע פראבלעם פון שחיטת „פען" איז נישט באופן ספק ושמא (אפשר וועט דער גוי עס רירן בשעת די שחיטה און מען וועט עס מכשיר זיין) נאר א ווירקליכע זיכערע שאלה. די שאלה מאכט זיך דורך דעם וואס די בהמה ווערט ארויף געווארפן מיט א שטארקן עלעקטרישן כח נאך די שחיטה. די בהמה ווערט געטרייסעלט אין עס קען זיך אראפ רייסען די סירכות באפאר די בדיקה.

די פוסקים אסרן אזא בדיקה וועלכע איז געמאכט געווארן נאך דעם ווי מען האט געשלעפט די בהמה נאכן שחטן. דער איסור איז געזאגט געווארן אפילו מען שלעפט מיט מענטשליכע כחות וועלכע קומען בכלל נישט אין פארמעסט מיט די עלעקטרישן כח, ומכ"ש ביי דעם אופן ווי דער כח איז אויסערגעווענטליך שטארק און עס שאקעלט ווי א באל. (זה מדריך 22 עמוד 4).

עס איז פעסטגעשטעלט געווארן אז פיעל רבנים שליט"א אסרן די שחיטה „פען" צוליב די פעולה. דער היתר פון די מקילים איז נאך נישט מבורר.

ח – עס קען מעגליך זיין אז די פעולה, איז אויך דער סיבה אויף די באוואוסטע רעטעניש, פארוואס ביי שחיטה „פען" ווערן מער בהמות גלאט. העכער 40%, און לעומת זה ביי אנדערע אופני השחיטה איז נאר גלאט לערך 25-30%.

די פראגען אין הערוה מוזן גוט באטראכט ווערן באפאר מען ערלויבט זיך צו עסען פון דעם סאדט נייע אויפגעקומענע גלאטע שלאכט הייזער.

חודש סיון תמוז ה' תשל"ח קונטרס כ"ה

---

* * *

ראוי לאדם להסתכל במה שאוכל ועי"ז ינצל מכמה תולעים, ומעיד אני עלי שכמה וכמה פעמים ניצלתי עי"ז ב"ה. (חכמת אדם, הלכות תולעים, כלל ל"ח סי' כ').

דרינגענדע אזהרה

לעצטענס האט זיך (צוליב פארשירענע סיבות) פאַרמאַכט די באקאנטע „קראס בראַדערס" (Cross Bros) גלאטע שחיטה, וועלכע איז געווען אונטער די אָ״יו השגחה. פילע יאהרן האט די דערמאנטע שחיטה באזאָרגט צענדליגער גלאטע האטעלן, רעסטוראנטן, און פלייש־בענק וועלכע שטייען אונטער די אָ״יו השגחה. (זע מדריך נומ. 14 פרטים וועגן די שחיטה).

די איבערגעבליבענע גסות־שחיטה וועלכע ווערט באשטעטיגט דורך די אָ״יו צו באנוצען אין זייערע אונטערנעמונגען קענען נישט צושטעלן גענוג גלאט פלייש פאר זייער געברויך [ווייל אויך די שענדליכע „סאנפלווער שחיטה", וועלכע איז אויך געווען אונטער די אָ״יו השגחה, האבן זיי געמוזט געגן זייער ווילען צושפארן צוליב דעם פערזענליכן דרוק פון הרב סאלאווייציגפון באסטאן].

אז די קוועלע פון גלאטע פלייש האט זיך אפגעשטעלט, בלית ברירה, מוזען זיך די אָ״יו „גלאט" האטעלן און רעסטוראנטס ווענדען צו די סתם „בשר כשר". זיי קענען נישט און ווילן נישט פארמאכן זייער געשעפט צוליב אן ענגשאפט אין גלאט פלייש.

רבותי! זייט נזהר! אפילו די וועלכע האבן נישט געקענט עומד בנסיון זיין און האבן גענוצט „אָ״יו גלאט" פלייש אדער זייערע האטעלן ביז היינט, זאלן וויסן אז דער מצב האט זיך אינגאנצען געטוישט לגריעותא און עס איז שוין בכלל נישט דאָ אויף וואס זיך סומך זיין. די אזוי גערופענע „אָ״יו גלאט" ערטער, קויפן שוין היינט צו טאג פון בשר כשר, וועלכע קענען זיין נבילות וטריפות ממש.

מען מוז אויך באטאנען די אומפאראנטווארטליכקייט פון די אומפאר־לעסליכן אָ״יו ארגאניזאציע. וויסענדיג פון די דערמאנטע שחיטה פאַרשפאַרונג און דערצו די מעגליכע תוצאות דערפון, האבן זיי נאך אלץ נישט מכריז געווען אדער איבערגעגעבן פאר די ברייטע מאסען דורך די פרעסע וועגן דעם ענין. דאס איז א המשכה פון זייער אלגעמיינער סדר. זע מדריך נומ. 14.

אנא! חוסו נא על נפשכם!!!

גלייכצייטיק איז וויכטיק מעורר צו זיין אז אפילו ביי די ערטער וואו די פראדוקציע פון גסות שחיטה איז געווארן ווינציגער, איז נאך אלץ נישט געווארן א פארבעסערונג לגבי כשרות.

די ענדערונג אין סדר איז געווען צוליב א טעכנישע סיבה און נישט וועגן א כשרות־פונקט.

די רגילות פון די שטענדיקע בודקים צו מאכן שנעלע בדיקות, איז מונע פון אויסנוצען די געלעגנהייט און מאכן א פאָרשריט לגבי כשרות. דאס איז ליידער טראץ דעם וואס מען שעכט אביסל ווינציגער.

הערות, מענין לענין באותו ענין

„זאל כאטש נישט זיין ווינציגער ווי גענידלטע עופות"

ווען עס האט זיך געמאכט דער טומעל וועגן די מנהגים פון ניקור, און שפעטער וועגן די גענידלטע עופות, האט מען געזעצט א בי"ד מיט חשוב'ע רבנים מברר צו זיין די פראגע און מען האט געמאכט א טראַסק; מען האט אפילו געשיקט צוויי שליחים אויף קהל'ס חשבון, קיין ארץ ישראל, דורכרעדן דעם ענין מיט דעם ביד"צ דעדה החרדית, ווייל זיי האבן גע'אסר'ט די עופות. מען האט אויסגעהערט א דין־וחשבון פון פאַך־לייט, ווי אזוי, וואס, און ווען, א.ד.ג. און מען האט מודיע געווען ברבים די תוצאה פון די אויספאָרשונג.

פרעגט זיך די פראגע: אויב אויף א קליינעם פרט פון שחיטה האט מען געהאלטן פאר א חוב מברר צו זיין, על אחת כמה וכמה ווען עס האנדלט זיך בנוגע די אינערליכע פונקטן פון שחיטה, דארף מען זיכער מברר זיין מיט אן אויספירליכן אונטערזוכונג.

דער פראבלעם איז דער יסוד ושורש אויף וועלכע יראי השם קלאָגן אויף די היינטיקע שחיטה אין אמעריקע, ה"ה „מאַסן פראדוקציע" [וואס דאס האט אויך די עדה החרדית גע'אסר'ט ווי געמאלדן אין „מדריך" נום. 20].

פיל מען האט מען שוין תובע געווען א דין תורה און / אדער א בירור מתוך חקירה ודרישה. ווען עס האט שוין אויסגעזען אז אט־אט וועט מען אנהויבן מברר צו זיין צום בית־דין, האט זיך געמאכט א שטארקער ווידערשטאַנד פון דעם אזוי גערופענעם צד שכנגדו. דער תירוץ אויף די פראגע, איז זעלבסטפארשטענדליך, אויף פרטים וועלכע מען האט געוואוסט אז די תוצאות פון א דין־וחשבון פאר א בית־דין, וועט נישט כאפען קיין נפקא־מינה צו אסר'ן אדער ענדערן דעם סיסטעם. איבערהויפט אז מען האט שוין געוואוסט דעם פסק למפרע, האט מען אוודאי געקענט ביישטיין און געהאט אן אינטערעס אז מען זאל מודיע זיין אז אלעס איז בסדר.

אבער אויף א דין־וחשבון וועלכער וועט מברר זיין איבערראשונגע קאנסעקווענצן און מעגליך וועט מען מוזען מאכן גרויסע ענדערונגען, צו דעם איז קיינער נישט גרייט.

כמאז ועד עתה מוז מבורר ווערן דער דעת־תורה האמיתי ווי אזוי מתקן צו זיין די שחיטה אז עס זאל נישט זיין ארומגענומען מיט שאלות, חששות, דחוקים, אומאויסמיידליכע פראבלעמען, און תירוצים; עס זאל זיין אוועקגעשטעלט אויף א סדר נכון, בטוב טעם ודעת, אויף וועלכע די חרדים לדבר ד' זאלן נישט קענען האבן קיין האַרץ־רייסענדיגע טענות. און בעיקר מען זאל קענען עסן די פלייש מיט א רואיג געוויסן; דער „יאכלו ענוים וישבעו" זאל זיין אויף אן אמת, נישט נאר אויף פאפיר.

אויב דער ענין וועט ח"ו נישט מתוקן ווערן, וועט דאס בלייבן א מכשול לדורות, חס מלהזכיר. מיר דארפן זיין גרייט, בכל כוחינו, מתקן זיין באיזה אופן שיהי', און מיר זענען זיכער אז איר, די חשוב'ע ליינער, וועלן צוהעלפן, למען כבוד שמים, ולטובתכם.

„נייע פאַרב אויף פאַרפוילטע האָלץ"

אזוי ווי עס וועלן בעזהי"ת ארויסטרעטן עטליכע קהילות אוועקצושטעלן אייגענע שחיטות כדי מתקן צו זיין די מאסן־שחיטה וועלכע זענען „ביזנעס אריאנטירט", ליגט א חוב מעורר צו זיין א וויכטיקע נקודה.

ווען מען וויל איינשטעלן א נייע שחיטה לטובת הציבור און נישט להנאת ממון, מוז דאס זיין מיט א סדר נכון אז מען זאל קענען אויספידן די שחיטה ובדיקה מיט מתינות און ישוב הדעת ווי עס פארלאנגט זיך עפ"י שו"ע לגבי בדיקת הסכין ובדיקת הריאה. דאס קען דערגרייכט ווערן דורך א שחיטה פון בערך זיבן ביז צען בהמות א שעה צו צוויי שוחטים, און 200־300 עופות צו איין שוחט.

אוודאי וועלן זיך די אזוי־גערופענע „עקספיריענטע" שוחטים ובודקים אויסלאַכן, זיי זענען געוואוינט צו „מאסן פראדוקציע". זיי זענען, נעבעך, איינגאנצן אפגעוואוינט פון אזא זאך ווי מתינות, ישוב הדעת, הרגשה א.ד.ג. זייער הרגל האט זיי זייער דערוויטערט פון אזעלכע וויכטיקע קוואליפיקאציעס. לפי שיטתם זענען די פונקטן צום העסטן נאר א חומרא אדער איידעלע השגות, אבער אז מתינות זאל זיין א נחיצות, לאזט זיי דאס האַרץ נישט פארשטיין, ווייל, אם כן, האבן זיי אלע יארן געארבייט שלא עפ"י הלכה.

דעריבער ווען א נייע שחיטה וועט אויפנעמען א שוחט ובודק וועלכער איז געוואוינט צום אלטן איינגעגעסענעם סדר, „לא הועילו חכמים בתקנתם". דעמאלט איז שוין בעסער נישט אנצופאנגען, ווייל דער ציבור וועט מיינען אז די נייע שחיטה איז בעסער.

די תקנה איז, אז דער שוחט ובודק זאל נאכאמאל דורכגיין דעם גאנצן סדר פון ווערן א „נייער" שוחט. ער דארף זיך געוואוינען צו ריכטיקע הרגשה דורך מתינות. ער דארף מקבל זיין דבדי חברות און מעד נישט ארבייטן ביי מאַסן בדיקות אפילו אלס א צייטווייליקער פארטרעטער, ווייל דעמאלט געוואוינט ער זיך אָפּ פון ריכטיקע הרגשה. מען דארף דעם שוחט נאכאמאל געבן הודעה.

„חרדישע שוחטים" ? ביי היימישע שוחטים (נישט נאר ביי די O.U., אָ־יו) זענען אויך פאראנען אזעלכע וועלכע זענען נישט נאר ווייט פון זיין א ירא שמים מרבים, נאר בכלל א שוואכער ירא שמים. איינער שפילט גאנצע נעכט, ארומגענומען מיט אומ־מאַראלישע געזעלשאפט, אויף א צווייטן הערט מען א קלא דלא פסק, וד"ל.

ביי די חרדישע שחיטה פון עופות האט מען לעצטענס געהאלטן ביים מעביר זיין א שוחט, צוליב זיין אויסערגעווינליכע שנעלקייט פון שחיטה. ער האט ממש טעראָריזירט די אנדערע שוחטים.

ב״ה וואס עס האבן זיך געפונען לעצטנס שוחטים וועלכע האבן אויפגעגעבן זייער פאָסטן, ווייל זיי האבן איינגעזען אז די טענות געגן שנעלע בדיקות זענען ריכטיקע און האבן נישט געוואלט נעמען אחריות דערויף.

„הייניטיקע זיכערקייט"

ביי די גסות שחיטה (חרדישע) האט מען לעצטענס נישט געקענט שחט'ן אין געווענליכן שלאכט־הויז, זענען די שוחטים געפאָרן א גאנצע נאכט און דערנאך גע'שחט'ן ביי א פלאץ וואו מען שחט 90 בהמות א שעה. ווי אזוי זענען געווען: **בדיקת הסכין**? ... **הרגשות**? ... **בדיקת הריאה**? ... : חשש **דרסה צוליב מידקייט**? ... **און דערצו מיט א קלאר געוויסן!**

דער טור שרייבט אין יו״ד סי׳ קפ״ג „משרבו הגליות ותכפו הצרות ונתמעטו הלבבות, חשו שמא יבאו לטעות". דאס איז געווען בימיו. אבער בזמנינו, קען מען אויף זיין א גאנץ נאכט, ארבעטן א שווער ארבעט מיט אויסערגעוויינליכע שנעלקייט, אויספירן מלאכות וועלכע פארלאנגען גרויס דקדוק, און טראַץ דעם „**נתרבו** הלבבות, ולא חשו שמא יבאו לטעות".

„נישט נוגע צו אונזער שחיטה"

ווען מען האט באשריבען די פראבלעמען פון אומפאראנטווארטליכע האָלסיילער ביי די גלאטע שחיטות, האבן מיר באטאנט אז טייל פון זיי קענען מעגליך טוישען פלאָמבעס. דאס איז געווען באגרינדעט דורך פאקטן וועלכע האבן פאסירט עטליכע מאל.

איין האָלסיילער האט מען שוין צוויי מאל געכאפט מיט די עוולה פון טוישען פלאמבעס. נאטירלעך אז בפרטות האט מען זיי געמיינט (ביי אנדערע האט מען שוין אויך געכאפט אבער זיי זענען נישט געווען נחשד אויף אזא גרויסע מאס).

ווען דער מו״צ וועלכער איז געווען בעל אחראי אויף דעם געוויסן האָלסיילער [אונטער די השגחה פון זייער קהילה] האט דורכגעקוקט די שחיטה־באריכטן פון מדריך, האט ער נישט ארויסגעוויזן גרויס זאָרג איבער די פארצווייגטע פראַגעס פון הייניטיקן סדר השחיטה, כאטש זיי אליין האבן געוואוסט אז דער האָלסיילער איז נחשד. מיט א קורצע צייט שפעטער האט מען דעם האָלסיילער נאכאמאל געטראפן מאכן דעם זעלבן פעלשונג מיט פלאמבעס, האט מען שוין בלית ברירה געמוזט אראפנעמען די השגחה.

ענדערונגען

א טייל פון די פאקטן וועלכע זענען באשריבן געווארן אין פריערדיגע מדריכים האבן זיך היינט צו טאג געענדערט. די שינויים זענען געמאכט געווארן דורך די איינריכטונג פון די בעלי־בתים צוליב זייער אייגענער געשעפטליכער אינטערעס, אדער ווייל מען האט נישט געקענט אנדערש אויסשטעלן דעם סדר השחיטה ובדיקה. גלייכצייטיק האט זיך אויך געענדערט דער כשרות־סטאנדארט צו א געוויסע מאָס לטובה.

וויסן דארף מען, אז ביים ערשטן געלעגנהייט וועלן פאר די שלאכט הייזער וועט בעסער אויסקומען צו טוישן צום אלטן סדר, אדער שחט׳ן א גרעסערע צאָל,וועלן זיי דאס ענדערן און זיך נישט רעכענען מיט די כשרות־פונקטן וועלכע ווערן נשתנה לגריעותא צוליב דעם טויש, ווייל דער ערשטער טויש לטיבותא איז אויך נישט געווען מיט א כוונה צו כשרות.

IMPORTANT NOTICE

The Termination of the Cross Brothers OU Glatt shechita has brought about a catastrophic vacuum at the OU glatt level. Dozens of hotels, restaurants, butchers under the "OU Glatt" banner can not obtain glatt meats. The other existing source of glatt meats can not meet the demand to accomadate even the smallest fraction of OU glatt hotels, restaurants etc.

Due to lack of supply, the so called "glatt" enterprises have been forced to switch to non glatt meats. Meanwhile the OU kashrus administration has not taken the initiative to notify the public by any means about the closing of their largest shechita and the consequence that had arisen. (The Subsequent Dilemma see Madrich # 22).

very careful with barley, oats and cereals which are not fresh. Water and vinegar, unless known to be pure, require straining. There are certain fish which have worms attached to their skin and heads at certain periods during the year, and one must learn how to inspect them.

GENERAL RULES CONCERNING "TREIFA"

1. *If, on opening a chicken, one finds a nail or needle or something similar in one of the inner organs; or a perforation even without a nail; or finds the appearance of an internal organ changed because of some blow or wound; or finds blisters on the intestines; or finds the gall-bladder missing — then in each of these cases one must consult a competent Rabbi.*

2. *Similarly if one finds a leg or wing broken, a Rabbi should be consulted.*

Reprinted from the English translation of "ish ubeiso" by A. Kitov. Translation by Rabbi Nathan Bullman. Published and copy righted by Shengold Publishers, N.Y.C..

This is to advise the public that I am no longer certifying the Kashruth of

Muench Meat Packing Co.
of Trenton, N.J.

Signed:
Rabbi Meir Stimler

IMPORTANT NOTICE
ONLY those peanut chews produced by
Goldenberg Candy Company
which bear our (K) seal of Kashruth on the label
are endorsed by O.K. LABORATORIES

O.K. Laboratories

THE IMMERSION OF UTENSILS

1. *Metal or glass utensils made by a non-Jew, even when bought from a Jewish store, require ritual immersion in a Mikveh or in a river, or the sea, before being used.*

2. *Utensils used by a non-Jew or Jew who did not observe kashruth require "kashering" at the direction of a competent Rabbi.*

3. *New utensils made by a Jew never need ritual immersion, even if made by a Jew who does not observe kashruth.*

4. *On immersing utensils which require immersion, one first says the blessing, "Blessed art Thou, o Lord, our God, King of the Universe, who hath sanctified us with His commandments and commanded us concerning the immersion of utensils."*

5. *Earthenware pots or china-ware which are covered with lead require immersion, but no blessing is said before immersing them.*

6. *One is not allowed to immerse utensils on Sabbaths or holidays.*

THE PROHIBITION OF WORMS AND INSECTS

1. *There are four species of locusts which the Torah permits for food. But all other worms or insects, such as ants, bees, flies, and the like, are forbidden.*

2. *For this reason any foodstuff or drink which might contain worms, must first be carefully inspected for worms or worms' eggs. All worms or worms' eggs must be removed; and if it is not possible to remove them all, then the whole food or drink is forbidden.*

3. *Worms and insects are often to be found in figs, dry dates, plums, apricots and apples, and nuts. Oranges and grape fruits have worms at the end of the season. Flour which is not fresh needs careful sifting. Lettuce and cabbage require careful inspection. Lentils, beans and peas require inspection — every one which has a hole should be removed. Old Matzah requires inspection. One must be*

meal. A division must be made in the meal by saying grace after the milk portion, rearranging the table, and setting it a second time for the meat.

12. *Two friends or acquaintances may not sit at the same table if one of them eats milk food and the other meat-food, unless there is some division between the two of them, for example, two different table-cloths.*

13. *If pots and pans, normally used for meat dishes, have accidentally been used for milk foods (or vice-versa), then the food cooked or fried in them is completely forbidden, and the utensil cannot be used for any cooking or frying until "kashered" as directed by a competent Rabbi. However the utensil may in the meantime be used for storing cold and dry fruits and vegetables.*

14. *If cold milk falls into a boiling pot of meat-soup, or cold meat falls into a boiling pot of milk, or boiling meat falls into cold milk, or hot milk falls on cold meat, or both the meat and the milk are boiling — then in each of these cases a competent Rabbi must be consulted.*

15. *If a drop of milk, whether hot or cold, falls on the outside of a pot of boiling meat, or falls on its lid, or similarly, if a drop of meat soup or gravy falls on the side or lid of a pot of hot milk, then too a competent Rabbi must be consulted.*

16. *If a milk spoon or fork was accidentally put into hot meat, whether in the pot or on the plate, or if a meat spoon or fork was accidentally put into hot milk, or the wrong lid was put on the pot, if the food is warm then a competent Rabbi must be consulted. If everything was cold then one need only wash off the spoon, or fork.*

17. *But if a meat knife was put into milk or vice-versa, then even when the food-stuff was cold, one must consult a competent Rabbi.*

18. *Fish may be cooked in either meat or milk pots. But one may not mix meat with fish or cook them together.*

19. *China-ware cannot be "kashered" and if made "treif," all china-ware is rendered unusable.*

dish and make it forbidden. Similarly a pot used to cook meat may not be used to cook any milk-dish.

3. *For this reason every Jewish household should have two sets of table-ware and kitchen-ware, one set for milk products and the other for meat-products. It is also desirable to have a set of dishes used neither for meat-nor milk-products, for then what is cooked in these dishes may be served either with milk or with meat.*

4. *The soap, straw, or steel-wool used to wash one set of dishes should not be used for the other, and these should be kept apart.*

5. *Glass-ware not used for cooking does not absorb the taste of the food; thus if glass utensils are smooth and easily washable they can be used for both meat and milk-dishes.*

6. *It is customary to mark the milk-set of dishes and pots and to leave the meat-set unmarked.*

7. *It is forbidden to eat meat and milk one after the other. If one drinks milk, or cream or sour-milk, or eats light cheese or other milk foods, one may eat meat immediately after rinsing out one's mouth and washing one's hands, for milk foods do not leave traces in the mouth and their taste passes quickly.*

8. *But if one eats meat or meat-foods, then one must wait six hours before eating milk foods, because of the particles of meat in one's teeth and the taste in one's mouth. Others wait only three or four hours. In this respect everyone should follow the customs of his parents.*

9. *If one eats hard cheese or yellow cheese, one must wait, before eating meat foods, the same period of time that one normally waits between meat and milk. For the taste of hard or yellow cheese remains in the mouth for as long a period of time as the taste of meat.*

10. *It is permitted to eat milk foods immediately after eating food cooked in pots usually used for meat, but in which there was no meat at all.*

11. *Although it is allowed to eat meat immediately after all milk foods except hard or yellow cheese, one is not permitted to eat milk and meat as part of one and the same*

But if the meat was soaked in water during the three days, one is permitted to salt and cook it even after the three day period.

3. *The teats of an animal may not be salted, but must be cut open cross-wise and then broiled over the fire.*

4. *The milt of an animal is salted just like ordinary meat, except that before soaking and salting, the skin, which is forbidden because of its fat, should be removed. It is also necessary to remove the sinews by drawing the main sinew out together with the three accompanying threads. Care should be taken not to tear any of the threads, for if a portion is left inside the milt, it must be cut out with a knife.*

BLOOD IN EGGS

1. *If a spot of blood is found in an egg, whether on the white or the yellow, the whole egg is forbidden.*

2. *If two eggs are boiled together and a spot of blood is found in one of them, then both eggs and the pot become forbidden. But if three eggs are boiled together and a spot of blood is found in one of them, the remaining two are permitted.*

3. *Boiled eggs may be eaten without having been inspected for a blood-spot. Nor is one obliged to inspect any egg which one is about to use, for most eggs have no blood in them. Nevertheless if the egg is opened before use, it is customary to see whether there is a blood-spot or not, if there is sufficient light.*

THE MIXING OF MEAT AND MILK

1. *The mixing of meat and milk is forbidden by the Torah. Not only the eating of milk and meat together, but even cooking them together is forbidden. If cooked together, whether on purpose or by accident, the product is forbidden for any use. One may not sell it to a non-Jew or give it to him as a present; nor may one derive any benefit from it, or make any use of it. It must simply be destroyed.*

2. *A pot or utensil which has absorbed a taste of milk and meat together is also forbidden. Thus a pot which has been used to cook milk, butter, cheese, or the like or in which milk has stood for twenty-four hours, may not be used for a meat-dish. For the milk-taste in the pot will enter the meat-*

3. *The heart should be cut open first, and its blood removed before soaking and salting.*

4. *The lung should also be cut open before salting and the large veins should be opened.*

5. *Eggs found inside a hen, even if completely formed, should be soaked and salted as if they were meat. However they should be left with the salt on by themselves and not together with the meat.*

THE KASHERING OF LIVER

1. *The liver of an animal or fowl contains blood in large quantities and salting is therefore insufficient to prepare it for cooking. To prepare it for cooking or eating, the liver should be grilled over a fire or on red-hot coals.*

2. *Before grilling, the liver should be cut or perforated, and washed well in water. Thereafter it should be placed on the fire and sprinkled with salt while broiling. If salted before being placed on the fire, care should be taken not to leave it with its salt on it — it should immediately be put on the fire.*

3. *One is not allowed to grill the liver while it is wrapped in paper or something similar. The liver has to be directly on the fire, which draws the blood from it while it broils.*

4. *It is forbidden to salt the liver and leave it lying in its salt for a long time. It is all the more forbidden to leave a salted liver lying alongside salted meat. If this is done, a competent Rabbi should be consulted.*

5. *If the liver has been properly broiled, it may be cooked in a pot together with other meat.*

6. *One should not broil liver together with meat or fowl.*

VARIOUS LAWS CONCERNING SALTING

1. *Meat that has not yet been salted should not be put in a place where there might be some salt lying around. For salting makes the meat kosher for cooking only if properly done.*

2. *Meat left unsalted for three days may no longer be salted and cooked, and may only be eaten after being broiled.*

easily on to the ground, and not be contained at any point. In salting a chicken, hollow parts should be left with the hollow downwards so that the blood may flow freely.

17. *After the meat has been left with the salt on it for the appointed time, the salt should be shaken off the meat and completely removed, and thereafter the meat should be washed thoroughly three times. Before the salt has been washed off, it is forbidden to place this meat into an empty pot.*

18. *In salting a fowl, care should be taken to remove the head before soaking and salting. If salting took place without removal of the head, the matter should be referred to a competent Rabbi.*

19. *The head of an animal or fowl should be cut open before soaking, and the brain should be first removed. The skin surrounding the brain should be torn and the brain soaked and salted on its own. If this has not been done, the matter should be referred to a competent Rabbi.*

20. *The head may be salted even though its hair is not removed.*

21. *It is customary to pass a small fire over the flesh of the fowl, after the feathers have been plucked, in order to burn off the thin hairs which remain. One should be careful to leave the fowl over the fire only a very short time, so that the fowl itself is not heated before being salted. Immediately after taking the fowl out of the fire it should be moved here and there in the wind in order to cool the skin.*

22. *One should break the wing of the fowl slightly, so that the blood can flow out at the time of salting.*

SALTING OF BONES, FEET AND HEART

1. *The bones attached to the meat are salted together with the meat; but once they have been separated from the meat they should be salted separately, and not be placed next to the meat with salt on.*

2. *The hooves should be removed from animals' feet before soaking and salting. The feet may be salted with the hair still attached.*

7. *Meat which has been left soaking in water for twenty-four hours is forbidden and can no longer be "kashered." The pot in which the meat has been soaked is also forbidden.*

8. *If liver has been left soaking in water for twenty-four hours, then the case should be referred to a competent rabbi.*

9. *Frozen meat must first be warmed a little so as to unfreeze all the meat before soaking, but the meat should not be warmed in an oven or stove.*

10. *The pot habitually used for soaking meat is not used for any other food. But a pot used only once for this purpose can be washed out thoroughly and used for normal purposes.*

11. *After soaking the meat in water for half an hour, it should be removed and placed upon a special board or utensil, which is set aside for salting meat. In order to prevent the salt from being dissolved immediately, during salting, by the water on its surface, the meat should be set aside for a little while to enable the water to drip off.*

12. *The salt used for salting should not be fine like flour for then it will dissolve immediately and not serve to draw the blood out of the meat. It should also not be too rough, for then it will fall off the meat. It should thus be of medium size.*

13. *Sprinkle the salt on all the pieces of meat from all sides in order that no place should remain unsalted. When salting a fowl, it should first be opened in such a way as to enable the inside to be salted thoroughly as well.*

14. *When salting meat at night care should be taken to leave no spot unsalted. A bright light should therefore be used.*

15. *The meat should be left with the salt on it for a whole hour. On the eve of Sabbath, if one is pressed for time, twenty four minutes is sufficient (or even eighteen minutes, according to some authorities). Similarly, when pressed for time, one may shorten the period of soaking in water before salting, provided that one washes the meat and rubs it well with water before soaking.*

16. *The board on which the meat is left with the salt on it, should be placed at a slant so that the blood can flow*

But our imitation of other peoples, though it be meant as flattery, never has led them to love us the more. Their hatred of us is complex and deep-rooted, rooted in the historic destiny of the human race. We cannot rely on their mercy, and we must not separate from our tradition in a vain attempt to win their favor through our disunity.

The Torah, in warning us against eating forbidden foods, implies three dire consequences: "Neither shall ye make yourselves unclean with them, that ye should be defiled thereby" (Leviticus 11). Forbidden foods defile those that consume them. They cause us to lose the capacity to distinguish between good and evil. And, in the end, they lead to the loss of Jewish identity.

CONCERNING THE PROHIBITION OF BLOOD

1. *Only the blood of animals, beasts and fowl is forbidden. The blood of fish and locusts is permitted.*

2. *Blood absorbed into the flesh of animals, beasts and fowl, which does not flow out of the flesh is permitted, but if the blood can flow out of the flesh, then it is forbidden.*

3. *For this reason one may not cook meat unless one first removes all the blood which is likely to flow out of the meat during cooking. This blood should be removed by sprinkling the meat with salt. The following is the procedure of salting:*

4. *Wash the meat well with water in order to remove all the blood on its surface, and then soak the meat in water for half-an-hour. Care should be taken that the meat be thoroughly submerged in the water and that the water covers the meat from all sides.*

5. *The wound on the neck where the foul has been slaughtered, and similarly any spot on the surface of the meat where the blood has hardened, should be thoroughly rubbed before soaking in order to remove the blood completely. And if there is a spot where the blood has collected in the flesh because of a blow or a wound then this spot should be cut and the blood removed before soaking. Removing the blood with water is not sufficient in this case.*

6. *Water which is very cold is unsuitable for soaking meat. It should be slightly warm before soaking.*

ONE TABLE FOR ALL ISRAEL

The Torah speaks of the distinctiveness of Israel, as reflected in the many practices that set us apart from other peoples. The difference between our table and theirs is one of the greatest importance. Throughout the generations our people have been so convinced of the importance of kashruth that even the poorest and hungriest have disdained the most lavish meals where the food was not kosher. Shall we now allow separation between Jewish parents and children, between brothers and brothers, at our tables by some of us not practicing kashruth while others do?

Scripture says: "For I am the Lord that brought you up out of the land of Egypt, to be your God; ye shall therefore be holy, for I am holy." (Leviticus 11.) On this the sages commented: "God said, 'I brought you up out of the land of Egypt only on condition that you accept the yoke of My commandments. For whosoever acknowledges that yoke also acknowledges the exodus from Egypt, and whosoever rejects that yoke, rejects the exodus from Egypt. 'To be your God' — whether you consent or not. 'For I am holy' — as I am holy and separate, so shall you be holy and separate.'" (Sifra Shemini 110.)

Liberation from the oppression of other peoples and rejection of the yoke of God's commandments are two ends of the same rope. No one can hold both ends at the same time; it is one or the other. The Jew who rejects the yoke of God's commandments erects a barrier between himself and his Jewish brethren. He tries to lose the outward mark of his Jewish identity, denying, so to speak, that his ancestors ever really left Egypt to become a Chosen People, one destined to live apart. But we have been chosen, willy-nilly, by the act of Exodus. We are separated from the peoples of the earth by our destiny.

The Jewish people as a community cannot separate themselves from God, however great their transgression. For the Holy One, blessed be He, will never repudiate His covenant with us — and we certainly cannot. In the words of Scripture: "As the mountains are round about Jerusalem, so the Lord is round about His people from this time and for ever" (Psalms 125). "Ye are the children of the Lord your God" (Deuteronomy 14). We are surrounded by God, we cannot escape Him. We are God's children, and can never be divorced from our Father in Heaven. Though we sin, He is patient: He metes out punishment, then renews His covenant.

בס"ד

N'shei Ahavas Chesed News

CHESHVON, 5740 — OCTOBER 1979

Never since the days of World War II has the Frum American Jew been called upon with such urgency to help a fellow Jew. The "Tinok Shenishboh" of Russia, the persecuted of Iran, the destitute and sick of Eretz Yisroel, and even those needy, forgotten souls who may be our neighbors are crying for our help.

Whereas, forty years ago the call for help came at a time of the severe Depression, today we are in the midst of an unprecendented period of affluence. Today it is easier to give the dollar, but we tend to he too complacent to extend ourselves...our hearts or our minds to become more fully involved with people.

The need for furniture, warm clothes, blankets and other items for getting the newcomers settled must be met. But this is only one facet of the overall problem. Other urgent needs are not being met. Estranged families need befriending...the unlearned must be taught the rudiments of Yiddishkeit...newcomers need jobs...the sick must be tended...the homebound visited...car rides must be found to bring patients for treatment...and the elderly in Nursing Homes and the chronically sick must be fed, or go hungry. In a community that has the greatest resources of both money and Yiddish manpower, these much-needed voluntary services go begging.

This is an appeal for your greater involvement in the human needs of the sick, the needy and the newcomer. ENLIST NOW. Become an active member of N.A.C. We need you!

Please fill in the list below and send it in the enclosed envelope.

Yes, I am interested in helping.

BIKUR CHOLIM

I can drive and I have my own car. I can be called upon every day☐ once a week☐ occasionally☐.

I would like to visit the sick at home☐, in the hospital☐ feed patients☐ 7:30 A.M.☐ 11:30 A.M.☐ 4:30 P.M.☐

HACHNOSAS ORCHIM

I would like to visit and become involved with and invite the newcomer (Russian, Iranian, Israeli)__________.

CLOTHING

I can help pack and assort clothing______________.

NAME____________________________

ADDRESS____________________________

PHONE____________________________

So, if the kitchens of our observant elite can not be taken for granted, how much less so the dining rooms of our "modern orthodox"?

In this age of time-saving devices and packaged foods, we know that husbands are still more than ever overwhelmed and pressed for time to find their livelihood. They may not have enough time to go on kitchen inspection tours. Perhaps they should make the time.

We have found among many of our young - and not so young - homemakers a sad lack of informaton regarding kashrus.

Priorities are in the soul. But we feel that it is of extreme importance that we teach kashrus to our wives and daughters ... so their daughters and sons will be Jews inside and outside the home and inside and outside the heart forever and ever.

(General idea & excerpts reprinted from the "Homemaker Editorial comments" June '79)

A discriminate public demands — and we must provide — precise & informative accounts of our kashrus observations.

Join orthodox Jewery . . . subscribe today to the "MADRICH".

Are we certain that our Yiddishe Tochter neighbor is kashrus pure?

How many Torah-Jews have taken an interest in the cupboard? They rely implicity in their balleboste: she knows what she may buy and what she may serve him. He has faith in her and does not question her preeminence in this area. ("Ich mish zich nit.") His function is to see that the proper brocho is made!

Would that there were no room for doubt and fear. our girls learn from their mothers, baking cooking. How much and what they have learned we can not say, but we are certain that they have learned everything there is to know. Their mothers, our wives, got their instruction from Grandma, and who can deny that the older generation were indeed careful unto the very minutiae! But... they got their training, at best, in days of very limited commodities and ingredients: homeground spices, milk from a cow in the backyard, no vitamins, no extracts, no additives, no gelatin, no polysyllabic chemicals. Life around the stove was simple and warm. Grandma knew how to kosher meat and open a chicken; she knew, when something did not look or smell right, that she had to take a chicken to the Rov to ask a "shyla". Kitchens are different today. Now there is frozen meat and eviscerated chicken. No one has "shylos" to ask because all problems are handled — we hope — at the source by the resident mashgiach, but there are countless new questions that arise in our chemical age when maids do the cooking and feed the baby; when broiling liver atop a burner created a cleaning mess; when there are electric ovens and dishwashers for milchig and fleishig; and there are refigerators that must be opened on Shabbos. Add and keep adding the changes technocracy has wrought. Do our wives know all the answers? Do our daughters know many of them? Who has taught them?

Yet husbands — our close friends even — are living in a paradise which takes for granted that their wives are completely versed in the science of kashrus. And let us not deny it: Kashrus is a science and it is an art.

We feel that three OU regulatory officers is frustratingly inadequate to oversee the hundreds of OU hashgochos, to secure any kind of dependable kashrus standards, to maintain the confidence of a discerning public or to gain a respected reputation for credibility among producers and consumers. The area of Glatt shechita is specious and deceptive; its glaze belies its decay. In the interest of Torah, of humanity and of propriety, we implore the OU to analyze the entire shechita dilemma and to harness it into control. But if our beseeching requests of the OU for rectifications and stricter standards are destined to be of naught, suffice it then our words of caution, addressed to a nation which is ultimately to render a reckoning, to beware of the words "Glatt Kosher" and to sacrifice comfort and convenience for genuine and authentic kashrus. The temporal relinquishment bears an eternal reward. The choice between reliable Glatt and unreliable Glatt is the consumer's to make, and may those who sincerely endeavor to be righteous be guided in the right path.

"AVOID ACCIDENTS"

writted by M. Kohn

Don't be forced to explain "My grocer didn't carry the brand we usually use, so I bought this one."

"I checked the ingredient and it seemed all right."

"This? I only got it for the kinderlach, not for general use."

"Everybody else uses this product."

"It can't be too serious, sof-kol-sof it has, at least, some sort of hashgocha."

These common excuses are not of help after finding out that the product you are using is not kosher. If you are not sure, avoid using it.

Check The Cupboard

How many of our readers can vouch for their kitchen?

Does the fact that the master of the house is a Ben-Torah, automatically make his kitchen kosher?

The Shochet

Those who demand Glatt kosher simultaneously demand that the shochet be a Heaven-fearing and uncompromising Jew from within and without. Someone might erroneously postulate that the shechita is ultimately kosher even if the shochet is not as scrupulous as others might expect him to be (mumar ochel nevelos) but the mistake in this theory is that: according to the Shulchan Aruch the mumar is not to be relied upon for bedikas sakin (inspection of the knife) or anything that requires special precautions.:in addition his shechita cannot be considered Glatt kosher but only minimally kosher at best,: and the Orthodox community relies on the universally-accepted psak halacho of the "Tvuos Shor" in "Simla Chadosho" that a shochet must be a Yirei Shomayim Marabim more Heaven-fearing that the average "Frum" person.

Following is a response from the Divrei Malchiel (Vol. 6):

"On the subject of a shochet being permitted to attend the theater, I wonder... Is it not 'osur' for all Jews to attend, as it is described in Avoda Zora 18:72 as being a Moshav Leitzim; and all the Sifrei Mussar speak at length about the subject. However, due to the lowliness of the people, it has been accepted as permissible by the unlearned. However, as a shochet is supposed to be a Ben Torah, a Yiray Shomayim, he should never do this. And if he does frequent the theater, he should be removed from his position as a shochet. This is a sign that he is not a Yiray Shomayim with all his heart."

If the public were apprised of the identity of certain OU shochtim, who fall far short of being Yiray Shomayim, it would shun their shechita entirely as these shochtim:
... are suspected of Chilul Shabbos
... swim in mixed pools
... are members in immoral night clubs (playboy)
... shave during the Sfira days
... spend spare time and even Shabbos Kodesh viewing television

S. Shapiro

Short Review of the OU Shechita

In previous articles we presented a review of the general findings of our investigation into OU practices and endorsements. But a discriminate public demands and we must provide at least a short precise account in English of our observation of the OU shechita scene. In accommodating our readers' request, however, we wish to limit our discussion to only the apparent problems surrounding *Glatt* shechita.

There are obvious distinctions between general food hashgochos and shechita hashgochos: the former can be regulated to conform to acceptable kashrus standards while the latter requires that each and every animal be painstakingly viewed as a factory in itself; the former involves one given mashgiach who must possess sufficient knowledge to act as a supervisor at a given plant while the latter encompasses shochtim, bodkim, mashgichim, etc. who must each have maximum expertise in his field of endeavor; prohibitions involving the former are not as halachically catastrophic as those involving the latter: and the burden of responsibility of the rav hamachshir for shechita must embody not only his mind but his whole heart and soul.

Prior to the conception of OU Glatt in America, there were two categories of shechita:
1) Bossor kosher, which proved to be undeserving of its designation; and
2) Glatt kosher, which evolved with the mass immigration of European Jews.

Hotels, which were bestowed en masse with OU "Glatt" endorsements, were reluctant to accept the high prices of popular "chasidishe" Glatt kosher meat, and thus the OU was constrained to develop its own Glatt shechita.

Kosher Food Law Violators

The following cases were settled during the months of June, 1979 to August, 1979 through the civil penalty procedure by the New York State Department of Agriculture and Markets for alleged violations of the labeling law which forbids kosher food misrepresentation.

Payment of a penalty by the person and/or principal listed does not constitute an admission to a violation of the law.

1. Supermarkets General Corp., Pathmark of Whitestone, 31-06 Farrington St., Queens, N.Y. 11354. A violation was charged on February 27, 1979 for allegedly not complying with proper posting of signs separating kosher from non kosher foods. Civil penalty $200.

2. Gate of Lions Supper Club Inc., 4435 Austin Blvd., Island Park, N.Y. 11558. Gate of Lions Supper Club Inc., represented as a kosher restaurant. A violation was charged on July 12, 1978 for allegedly possessing with the presumptive intent to serve non kosher meat. Civil penalty $400.

3. Waldbaum 85 Inc., 905 Atlantic Avenue, Baldwin, N.Y. 11510. A violation was charged on April 2, 1979 for allegedly not complying with the labeling laws pertaining to proper identification of Kosher for Passover products. Civil penalty $200.

4. Supermarkets General Corp., Pathmark of Woodmere, 253-01 Rockaway Tpke., Rosedale, N.Y. 11422. A violation was charged on April 3, 1979 for allegedly not complying with the proper posting of signs separating kosher from non kosher products. Civil penalty $300.

5. Waldbaum 18 Inc., 429 Hicksville Road, Jericho, N.Y. 11753. A violation was charged on April 4, 1979 for allegedly offering for sale non kosher for Passover products as Kosher for Passover products. Civil penalty $200.

6. Wave Crest Kosher Meats Inc., 237 Beach 20th Street, Queens, N.Y. 11691. A violation was charged on April 4, 1979 for alleged improper preparation of kosher meat pertaining to the soaking and salting of kosher meat. Civil penalty $200.

7. Shoprite of Sheepshead Bay, Inc., 3100 Ocean Avenue, Brooklyn N.Y. 11235. A violation was charged on April 10, 1979 for allegedly offering for sale non kosher for Passover products as Kosher for Passover products. Civil penalty $200.

8. Sloans Holding Corp., Sloans Supermarkets, 280 Henry St., New York, N.Y. 10002. A violation was charged on April 10, 1979 for allegedly not complying with the proper posting of signs separating non kosher from kosher foods. Civil penalty $200.

9. Waldbaums Inc., 175-35 Hillside Avenue, Queens, N.Y. 11432, A violation was charged on April 11, 1979 for allegedly not complying with the labeling laws pertaining to proper identification of Kosher for Passover products. Civil penalty $300.

10. Tabatchnick's of Great Neck Inc., 493 Middle Neck Road, Great Neck, N.Y. 11023, represented as a food establishment. A violation was charged on April 26, 1979 for allegedly offering for sale non kosher meat as kosher. Civil penalty $400.

11. Merrick Packing Corp. of Bay Terrace, 23-06 Bell Blvd., Queens, N.Y. 11360, represented as a kosher butcher. A violation was charged on May 1, 1979 for alleged infraction pertaining to the unlawful possession of loose kosher identification labels; such labels in possession of anyone but manufacturer is illegal. Civil penalty $200.

12. King Kullen Grocery Co. Inc., Tulip Avenue and New Hyde Park Road, Franklin Square, N.Y. 11010. A violation was charged on May 9, 1979 for allegedly not complying with proper posting of sighs separating non kosher from kosher products Civil penalty $200.

13. The Grand Union Co., 382 McDonald Avenue, Brooklyn, N.Y. 11218. A violation was charged on May 14, 1979 for allegedly not complying with the proper posting of signs separating non kosher from kosher foods. Civil penalty $200.

14. Supermarkets General Corp., Pathmark of Whitestne, 31-06 Farrington Street, Queens, N.Y. 11354. A violation was charged on May 23, 1979 for alleged infraction pertaining to the unlawful possession of loose kosher identification labels; such labels in possession of anyone but manufacturer is illegal. Civil penalty $200.

15. Abe R. Goldin & Co., Inc., 150 West End Avenue, New York, N.Y. 10023. A violation was charged on June 15, 1979 for allegedly offering for sale non kosher food as kosher. Civil penalty $500.

16. S & H Meats Inc., 2820 Surf Avenue, Brooklyn, N.Y. 11224, represented as a kosher butcher. A Violation was charged on June 22, 1979 for alleged improper preparation of kosher meat pertaining to the soaking and salting of kosher meat. Civil penalty $200.

The following cases were referred to the Attorney General's Office to recover the amount of civil penalty levied:

1. B & V Supermarket Corp., 4714 13th Avenue, Brooklyn, N.Y. 11219. A violation was charged on April 4, 1979 for allegedly offering for sale non kosher for Passover products as Kosher for Passover products, and for alleged harassment of inspectors, interfering with their governmental duties. Civil penalty $600.

2. 49th Street Farm Food Inc., 142 West 49th Street, New York, N.Y. 10019. A violation was charged on April 17, 1979 for allegedly possessing with the presumptive intent to serve non kosher for Passover for Passover food on Passover. Civil penalty $600.

3. Shoprite of North Bellmore Inc., 2450 Jerusalem Avenue, North Bellmore, N.Y. 11710. A violation was charged on May 10, 1979 for allegedly not complying with the proper posting of signs separating kosher from non kosher foods. Civil penalty $200.

The following cases were settled by the Attorney General's Office:

1. Tabatchnick's of Great Neck Inc., 493 Middle Neck Road, Great Neck, N.Y. 10023. Tabatchnick's represented as a kosher food establishment. A violation was charged on October 10, 1978 for allegedly possessing with the presumptive intent to sell non kosher foods as kosher. Civil penalty $200.

2. AAA Deli of Richmond Inc., Deli King, 2845 Richmond Avenue, Staten Island, N.Y. 10314. A violation was charged on October 19, 1978 for allegedly possessing with the presumptive intent to sell non kosher food as kosher. Civil penalty $200.

3. The Great Atlantic & Pacific Tea Co. Inc., 1686 Merrick Road, Merrick, N.Y. 11566. A violation was charged on June 6, 1979 for allegedly not complying with the proper posting of signs, separating kosher from non kosher foods. Civil penalty $200.

J. P.

Violators of The Kosher Law

The following cases were settled during the months of March, 1979 to May, 1979 through the civil penalty procedure by the New York State Department of Agriculture & Markets for alleged violations of the labeling which forbids kosher food misrepresentation.

Payment of a penalty by the person and/or principal listed does not constitute admission to a violation of the law.

1. La Mer Caterers Inc., 1060 Ocean Parkway, Brooklyn N.Y. 11230 represented as a kosher caterer. A violation was charged on December 15, 1978 for allegedly possessing with the presumptive intent to serve non kosher meat. Civil penalty paid $200.

2. Mali Associates Inc. d/b/a Mali Home for Adults, 75 East Broadway, Long Beach, N.Y. 11561 represented as a kosher home for adults. A violation was charged on June 16, 1978 for allegedly possessing with the presumptive intent to serve non kosher food. Civil penalty paid $250.

3. Great Atlantic & Pacific Tea Co. Inc., 1211 Madison Avenue, New York, N.Y. 10028. A violation was charged on February 14, 1979 for allegedly not complying with the proper posting of signs, separating kosher from non kosher foods, Civil penalty paid $200.

4. Waldbaum Inc., Waldbaum #76, 155-15 Aguilar Avenue Flushing, N.Y. 11367. A violation was charged on February 15, 1979 for allegedly not complying with the proper posting of signs, separating kosher from non kosher foods. Civil penalty paid $200.

5. Chicago Market Enterprises Inc., Chicago Market, 621 East Adams St., Syracuse, N.Y. 13201. A violation was charged on December 22, 1978 for allegedly not complying with the proper posting of signs, separating kosher from non kosher foods. Civil penalty paid $200.

6. Peters Groceries Inc., 620 Nottingham Road, Syracuse, N.Y. 13224. A violation was charged on December 21, 1978 for allegedly not complying with the proper posting of signs, separating kosher from non kosher foods. Civil penalty paid $200.

7. Supermarkets General Corp., Pathmark of Inwood, 410 W. 207th St., New York, N.Y. 10034. A violation was charged on September 11, 1978 for allegedly not complying with the proper posting of signs, separating kosher from non kosher foods. Civil penalty paid $300.

8. Waldbaum 81 Inc., 711 East Jericho Tpke, Huntington Station, N.Y. 11746. A violation was charged on April 9, 1979 for allegedly offering for sale non kosher for Passover products as Kosher for Passover products. Civil penalty paid $200

9. Waldbaum 97 Inc. Rt. 25A & Johnsland Ave., San Remo, N.Y. 11754. A violation was charged on April 9, 1979 for allegedly offering for sale non kosher for Passover products as Kosher for Passover products.Civil penalty paid $200.

10. Supermarkets General Corp., Pathmark of Forest Ave., 1520 Forest Ave., Staten Island, N.Y. 10302. A violation was charged on February 27, 1979 for allegedly not complying with the proper posting of signs, separating kosher from non kosher foods. Civil penalty paid $200.

11. Waldbaum Inc., 2052 Mott Avenue, Queens, N.Y. 11691. A violation was charged on April 6, 1979 for allegedly not complying with the proper Kosher for Passover identification; such identification shall be affixed on the outside of individual container. Civil penalty paid $200.

12. Waldbaum Inc., Walbaum #56, 5102 13th Ave., Brooklyn N.Y. 11219. A violation was charged on April 2, 1979 for allegedly offering for sale non kosher for Passover products as Kosher for Passover products. Civil penalty paid $300.

13. Waldbaum 55 Inc., 1-1 Park Plaza, Old Brookville, N.Y. 11545. A violation was charged on April 5, 1979 for allegedly not complying with the proper Kosher for Passover identification; such identification shall be affixed on the outside of individual container. Civil penalty paid $200.

The following cases were referred to the Attorney General's Office to recover the amount of civil penalty levied:

1. Dav Von Perlstein Caterers Inc., 3159 Winton Road So., Rochester, N.Y. 14618. A violation was charged September 19, 1978 for the alleged infraction of cooking meat with dairy ingredients.

2. King George International Ltd., 107-26 Continental Ave., Queens, N.Y. 11375. A violation was charged May 29, 1979 for allegedly offering for sale non kosher meat products as kosher.

3. Supermarkets General Corp., Pathmark of Albany Ave., 1525 Albany Ave., Brooklyn, N.Y. 11210. A violation was charged on February 6, 1979 for allegedly not complying with the proper posting of signs, separating kosher from non kosher foods.

4. Marquis Caterers Inc., 3618 Nostrand Ave., Brooklyn, N.Y. 11229. A violation was charged on March 8, 1979 for allegedly cooking meat meals with milk ingredients.

The following cases were settled by the Attorney General's Office:

1. Ferber Harold & Lenore. Kaplans of Binghamton, 4700 Vestal Plaza, Binghamton, N.Y. 13903.represented as a kosher restaurant. A violation was charged on December 20, 1978 for the possession and presumptive intent to serve non kosher food as kosher. Settled by Attorney General's Office on May 16, 1979. Penalty paid $400.

2. Oceanside Kosher Meat Market Inc., 18 Atlantic Ave., Oceanside, N.Y. 11572 represented as a kosher butcher. A violation was charged on April 13, 1978 for allegedly possessing with the presumptive intent to sell "non kosher slaughtered" fowl as kosher. Settled by Attorney General's Office on May 31, 1979. Penalty paid $2000.

J. P.

ARE YOU REALLY INFORMED ON THE SUBJECT OF KASHRUS?

* DON'T BE DEFRAUDED BY KASHRUS SYMBOLS AND CLAIMS!
* LEARN THE TRUTH ABOUT SO-CALLED HALACHIC PRONOUNCEMENTS!
* BE SURE THAT THE FOOD PRODUCT YOU EAT IS ENDORSED BY AN UNDENIABLY RELIABLE PERSON OR GROUP!
* KEEP INFORMED OF CURRENT INVESTIGATIONS AND RESEARCH INTO THE RELIABILITY OF FOOD PRODUCTS AND PLANTS! LEARN WHICH PRODUCTS YOU MAY AND WHICH YOU MAY NOT RELY UPON!
* READ AND PARTICIPATE IN READERS' REPORTS OF THEIR REACTIONS AND EXPERIENCES!
* READ WHY YOU SHOULD NOT ACCEPT ANYTHING LESS THAN ULTIMATE KASHRUS!
* BECOME ENLIGHTENED AND LEARN THE METHODS OF TODAY'S MASS FOOD PRODUCTION AND HOW KASHRUS IS ADVERSELY AFFECTED!
* READ EDUCATIONAL AND INFORMATIVE REPORTS!
* READ AND PARTICIPATE IN HALACHIC QUESTIONS AND EXPLANATIONS.

HOW TO BECOME INFORMED:

SUBSCRIBE TO MADRISH LAKASHRUS, a bi-monthly Yiddish-and-English publication, a courageous and dedicated service to a public which demands to know the truth. Complete and mail this coupon today:

....

VAAD HAKASHRUS
1474-44th Street
Brooklyn, New York 11219

Enclosed is my check for $6 for a one-year membership and subcription to Madrich Lakashrus.

Name ....
Address ....
City, State, Zip ....

Support the Vaad Hakashrus, which is a non-profit public service organization dedicated to the strengthening of kashrus through research and investigation. Contributions and subscriptions are tax deductible.

MADRICH LAKASHRUS – "The Guide to Kashrus" Yiddish and English periodical published by the Vaad Hakashrus, 1474 – 44th St., Brooklyn, N.Y. 11219, a non-profit public service organization dedicated to strengthening of Kashrus through research and development,

Founded under the auspices of leading rabbonim headed by Rabbi Moshe Stern Shlita Rav of Cong. Khal Yesode Hatorah, Brooklyn (Debreciner Rav)

If this is your first issue of the MADRICH, consider it complimentary. (This might be a back issue, selected at random to familiarize new readers with the Madrich).

The "MADRICH" is printed expressly for the interested public who demand the truth and can't dig out the facts themself.

The "MADRICH" is a practical resource you can use and rely on for kashrus information. It delivers the hard-learnd truth you can't get anywhere else.

Please start your subscription today.

MADRICH LAKASHRUS

"THE GUIDE TO KASHRUS"

NOVEMBER '79 Issue No. 30, Vol. 5

ווער הכשרות

KOSHER כשר

VAAD HAKASHRUS

A Public Service Organization
Dedicated to Strengthening of Kashrus
Through Research and Development

Non-Profit Org.
U. S. POSTAGE
Paid
Brooklyn, N. Y.
Permit No. 11517

M.MARKOWITZ
1424-50 STREET
B.KLYN N.Y. 11219

If your label indicates that your subscription has expired,
renew it now. Please don't wait for reminders.